

52
'69

FLACARA

ANUL XVIII
NR. 760
20 DECEMBRIE 1969

mari posibilități de reducere a consumurilor specifice

Printre multiplele probleme-cheie dezbătute la recentă Plenară a C.C. al P.C.R. s-a numărat și cea legată de consumul de metal. În cuvântarea sa, secretarul general al partidului a arătat cât de importantă este necesitatea reducerii consumurilor specifice de metal, cât și a altor materii prime. În fiecare întreprindere, mare sau mică, există în această direcție mari rezerve insuficient exploatare.

Pentru a ne face o imagine asupra posibilităților existente și a avantajelor ce decurg din reducerea consumurilor specifice, am făcut o scurtă incursiune la una din cele mai mari întreprinderi din țară, uzinele «23 August».

Interlocutorul nostru, inginerul-șef Ioan Răduș, își exprimă satisfacția față de analiza profundă și multilaterală făcută de Plenară asupra mijloacelor și căilor de întărire a eficienței producției. În ceea ce privește reducerea consumurilor specifice, problema deosebit de importantă și actuală pentru industria noastră, ing. Ioan Răduș arată că la uzinele «23 August» s-au obținut îmbu-

nătăiri substanțiale ale fabricatelor și importante economii de metal, tocmai prin reducerea consumurilor specifice. Astfel, prin reproiectarea antefocarului s-au realizat economii de 5 tone de metal. Iar reproiectarea dispozitivului de sudat pe șantier va aduce uzinei o economie de metal cifrată la aproximativ 3 tone. Dar posibilitățile de reducere a consumului de metal sînt mult mai mari. O recentă analiză a arătat că reproiectarea cuptorului de 800 t (prin amplasarea acestuia pe trei reazime de sprijin, în loc de patru) va reduce greutatea acestei instalații-mamut cu circa 50 tone. Serviciul de proiectări al uzinei are în vedere și alte lucrări care, puse în aplicare încă din primele zile ale anului viitor, vor asigura importante economii de materie primă. Astfel vor suferi operații similare de revizuire a «siluetei» presa cu șase etaje (greutatea sa scăzînd cu 1 000 kg), precum și instalațiile compresoarelor nr. 142 și 150 (economii de circa 3 t la fiecare agregat).

Dar acțiunea de economisire a metalului întreprinsă la uzina bucureșteană,

acțiune ce se amplifică zi de zi, nu se limitează doar la studierea și reproiectarea unor utilaje. Pe aceeași linie se preconizează îmbunătățirea radicală a tehnologiei de fabricație, sursă foarte importantă de economisiri de materie primă. Prin trecerea de la forjarea liberă la matrițare (în cazul atacurilor osiilor de locomotivă) se vor obține economii de circa 3 tone metal anual. Iar modificarea grosimii tablei rezervorului locomotivei de 450 CP pentru cale îngustă (de la 5 la 3 milimetri) va asigura economii de 81 tone anual. La motorul de 700 CP se vor obține 720 kg economii de metal prin revizuirea tehnologiei pieselor turnate din fontă, iar la compresoare, economiile pe anul viitor se vor cifra la circa 1 000 t. Prin revizuirea planurilor de croire la motorul de 350 CP a grupului de foraj vor fi recuperate în 1970 circa 26 tone de metal. Fără-ndoială adîncirea analizei căilor ce duc la economisirea de metal va oferi posibilități sporite de recuperare a acestei importante materii prime la uzinele «23 August». Un întreg colectiv este hotărît să realizeze consumuri specifice cât mai reduse, răspunzînd astfel uneia dintre cele mai imperioase cerințe a industriei noastre, a modernizării și ridicării eficienței ei.

H. MIHAI

onorarea contractelor — o obligație

Lucrările recentei Plenare a C.C. al P.C.R. au subliniat faptul că economia noastră națională oferă toate condițiile pentru asigurarea aprovizionării tehnico-materiale necesare desfășurării ritmice a activității economice.

Succesele de seamă cu care cele mai multe întreprinderi din țară încheie anul acesta sînt o mărturie a bunei cooperări dintre diferiții factori de răspundere. Trustul nr. 1 Construcții-București, de exemplu, a încetățenit tradiții bazate pe calitate și promptitudine în relațiile sale contractuale cu întreprinderea de prefabricate «Progresul» sau Întreprinderea de prefabricate din Roman. Aceasta din urmă a confecționat special pentru obiectivul Fieni și I.P.-Buzău circa 2 000 m³ de grinzi și stâlpi, piese care nu se lucrează în serii mari și care sînt neprinse în cataloagele tip. Trustul întîmpină însă greutăți numeroase, deoarece alte întreprinderi și-au făcut un adevărat obicei din nepunctualitate. În contextul succesorilor obținute de industria noastră, neaprovizionările ritmice sînt de neacceptat. Anul acesta, cele mai mari întîrzieri în construcții s-au datorat neprimirii la timp a cărămizilor. Cu toate că planul anual a fost aprobat în termenul legal, fabrica de cărămidă «1 Mai»-București — furnizorul principal — a înregistrat rămîneri în urmă la sfîrșitul fiecărui trimestru. La sfîrșitul trimestrului II se totalizase o restanță de 2 711 000 cărămizi, iar la sfîrșitul trimestrului III — 2 858 000. La 30 noiembrie a.c. fabrica amintită însumează o restanță de peste un milion cărămizi.

Întreprinderea de prefabricate «Călărași» nu a livrat nici pînă la această dată toate chesoanele contractate pentru șantierul de antrepozite frigorifice-Ploiești, pe care I.P.-Turda trebuia să le livreze pînă la 30 VII a.c. au fost livrate abia la sfîrșitul lunii noiembrie (deși erau doar 20 de bucăți) și la un nivel calitativ

cînd și cum se încheie contractele ?

În cuvîntarea rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 10-13 decembrie a.c., tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat asupra înlăturării unor mentalități greșite ce mai dăinuie la întocmirea contractelor — privesc ca instrument economic — asupra raportului dintre elaborarea sarcinii de plan și obligația centralelor și întreprinderilor de a asigura din timp cadrul juridico-economic al raporturilor dintre întreprinderi. Așteptarea pasivă a repartițiilor duce la întîrzieri la încheierea contractelor, la inevitabile deficiențe în aprovizionarea tehnico-materială și, mai pe scurt, la transformarea acestei activități într-o operațiune mai mult sau mai puțin formală. În această ordine de idei am solicitat un interviu tov. Dănilă Sütö, director comercial al Centralei industriale de mașini agricole.

— Care este stadiul încheierii contractelor pentru anul 1970 ?

— Producția-marfă a anului viitor este contractată în proporție de 85%, iar cea a primului trimestru în proporție de 95%.

— Cum se explică diferența pentru care nu s-au încheiat contractele? Ce greutăți întîmpinați ?

— Centrala noastră a luat ființă abia în urmă cu o lună și jumătate, iar consiliul de administrație s-a constituit abia la 1 decembrie 1969. Am acordat toată atenția contractării cu prioritate a producției primului trimestru, dar unele repartiții au fost emise abia de curînd de către organul de planificare.

— Nu vă îngrijorează diferența de producție necontractată pînă în prezent ?

— Nu, deoarece ea este compusă din produse cu repartiții trimestriale (cazane de încălzire centrală, diverse țesături din sîrmă, tablă perforată etc.). De altfel, noi avem un singur beneficiar — agricultura.

— Cum intenționați să depășiți dificultățile arătate ?

— Aplicăm, deocamdată, vechea metodologie de stabilire a relațiilor economice, metodologie practică ca direcție generală. Desigur că nu vrem să rezumăm noua organizare la o simplă schimbare a denumirii și mutare a birourilor. Dar, după numai trei săptămîni de la constituirea consiliului de administrație, este prematur să descriem noua metodologie care abia acum se conturează. Este necesar, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, a se promulga cât mai repede o nouă, dar nouă într-adevăr, lege a contractelor.

— Aprovizionarea tehnico-materială este asigurată ?

— Da, acest lucru a fost posibil, deoarece produsele necontractate încă sînt standardizate.

— Înțelegem că autonomia întreprinderilor nu s-a putut manifesta prin participa-

rea comitetelor de direcție la întocmirea contractelor...

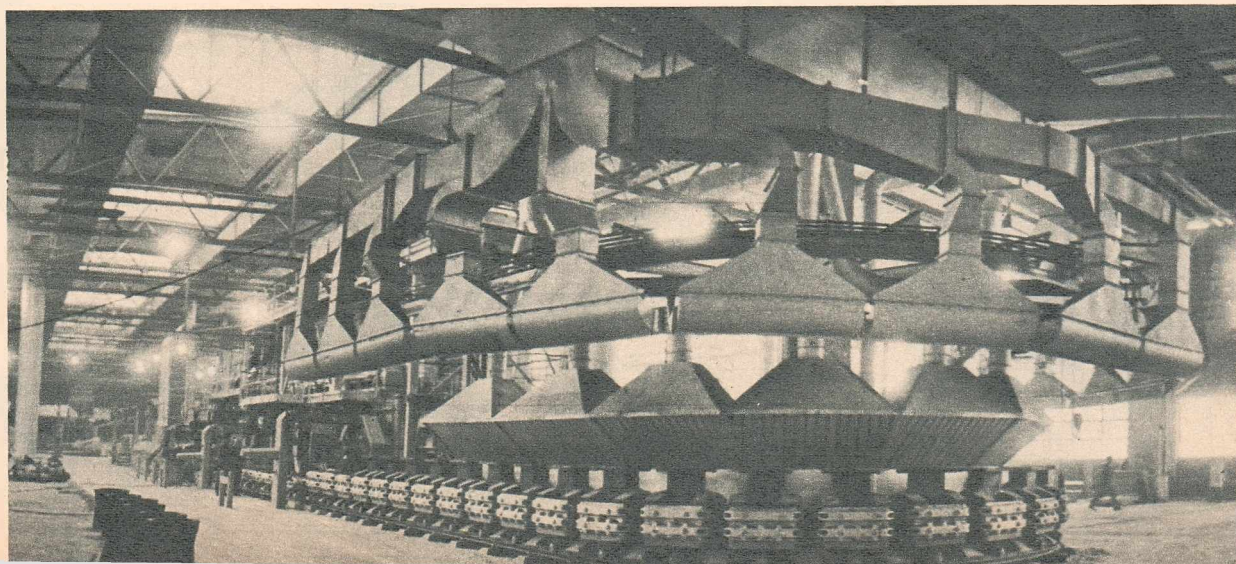
— ...Da, însă 90% din produsele centralei noastre sînt dirijate, materia primă de asemeni, deci autonomia unităților ce intră în componența centralei este limitată. Ea se manifestă, și urmează să devină tot mai prezentă, în sensul organizării procesului de producție. Revin la ideea unei noi reglementări a raportului dintre repartiții și obligațiile juridice asumate prin contracte.

— Vi se pare prematur să faceți o apreciere asupra funcționalității consiliilor de administrație și comitetelor de direcție ?

— De loc. Încă de pe acum pot afirma, cu convingere, că aceste forme de conducere colectivă reprezintă o treaptă superioară în conducerea economiei, schimburile de idei contribuind la adoptarea celor mai bune măsuri.

A. SERGIU

Ceea ce caracterizează dezvoltarea industriei în anul 1970 este atît creșterea cantitativă, cît și schimbările de ordin structural, precum și îmbunătățirea înzestrării tehnice a capacităților existente. În imagine: turnătoria automată de la uzinele «Steag roșu» din Brașov.

inferior. Aceasta a dus la nemontarea obiectivului în termenul fixat.

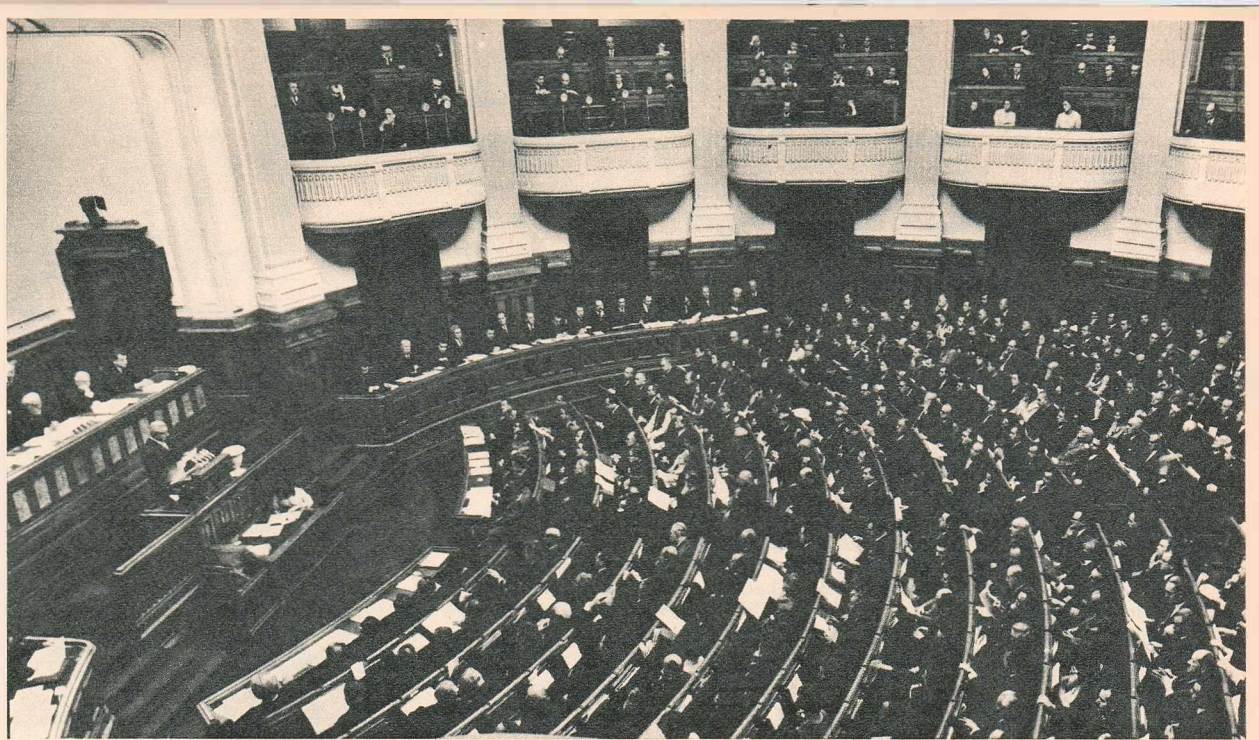
Nu s-au primit nici cele 48 de ferme E-24, necesare șantierului Fieni, cu care trebuia să-și onoreze contractul pînă la 31 august 1969. Întreprinderea de prefabricate și elemente de construcții-Brașov. Cele 30 de ferme primite sînt executate necorespunzător; la recomprimarea lor pe șantier au cedat, fapt care obligă refacerea lor.

Trustul de construcții nr. 1 înregistrează numeroase întîrzieri și din cauza unei neconcordanțe dintre proiectanți și constructori. Iată un exemplu: în proiectele aprobate, proiectanții solicită timpurile de stejar, dar întreprinderile de profil din Cimpina, Gura Humorului și altele nu le pot lucra, neavînd lemnul de stejar necesar. La această dată Trustul de construcții ar trebui să aibă contractele privind metalul pentru trimestrul I al anului viitor. Sînt însă materiale care n-au primit nici pînă acum repartiții.

Astfel nu s-a asigurat încă, pînă acum, nici un fel de tablă striată și o parte substanțială din tabla grosă necesară. Repartițiile de profile nu au fost satisfăcute. Trustul se află în situația de a nu primi cele 85 de tone de profile îndoite, necesare Institutului politehnic-București, contractate din luna iulie 1969 și pentru care furnizorul nu dă asigurări nici cel puțin pentru anul 1970.

Din neajunsurile înregistrate, factorii de conducere trebuie să tragă toate concluziile pentru viitor, să ia toate măsurile necesare pentru asigurarea ritmică a aprovizionării tehnico-materiale.

A. PETRE

Miercuri dimineața au fost reluate în ședință plenară lucrările celei de-a treia sesiuni a celei de-a șasea legislaturi a Marii Adunări Naționale, după ce comisiile Marii Adunări Naționale au terminat examinarea proiectelor înscrise pe ordinea de zi. Au fost adoptate: Planul de Stat al economiei naționale pe anul 1970 și Bugetul de Stat pe anul 1970.

Întrucît închiderea ediției acestui număr al revistei noastre s-a petrecut în timp ce Marea Adunare Națională își continua lucrările, vom comenta problemele deosebit de importante dezbătute și legile adoptate în numărul următor al «Flacării».

În imagine: Marea Adunare Națională în timpul dezbaterii Proiectului de lege privind organizarea și funcționarea Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România.

telegrame

● Grupul de șantiere I.C.H.-Portile de Fier a turnat primele cantități de beton la fundația marelui baraj deversor din mijlocul Dunării. Evenimentul a avut loc sîmbătă, 13 decembrie, după-amiază. De acum, constructorii vor depune un efort intens pentru a turna, în continuare, o cantitate de 324 000 mc de betoane hidrotehnice pe osatura a 3 000 tone de armături din oțel.

● În Combinatul textil din Sighișoara s-a modernizat și extins capacitățile de producție conform planului de investiții prevăzut. Ca urmare a definitivării și punerii în funcțiune a unor obiective importante această unitate produce în plus 5,7 milioane mp țesături de bumbac pe an.

● Măsurile întreprinse pentru îmbunătățirea organizării muncii, ca și aplicarea în producție a numeroase inovatii, au atras după sine îndeplinirea de către «I.P.R.O.D.COOP»-Sibiu a planului anual. Edificator este și sporul de 5,4 la sută la productivitatea muncii.

● Și lucrătorii din Industria locală a județului Brașov au raportat îndeplinirea sarcinilor pe acest an. Astfel, planul producției-marfă industrială a fost realizat la data de 8 decembrie, planul de livrări către comerț, la 10 decembrie, planul producției globale industriale — la data de 11 decembrie.

● Munca stăruitoare depusă la I.A.P.L.-«Vulcan» din Capitală a fost încununată de succes. În ziua de 12 decembrie planul anual a fost îndeplinit la toți indicatorii. După calculele estimative, se apreciază că pînă la 1 ianuarie 1970 desfacerile vor fi de 4 milioane lei, ceea ce va reprezenta, de fapt, depășirea prevederilor planului pe anul în curs.

● Hărnicia minerilor de la secția barită din cadrul Exploatării miniere «Leșu Ursului», județul Suceava, și-a spus cuvîntul: la începutul lunii decembrie au fost extrase ultimele tone de minereu din planul pe acest an, ceea ce înseamnă, în continuare, o depășire a sarcinilor de plan cu aproape 10 000 tone barită.

răspunderile cercetării agricole

Acordarea unei certe priorități tehnicii și științei înaintate în vederea obținerii unui ritm excelent de creștere a producției în agricultură este o cerință imperioasă

Pe această temă am avut o convorbire cu tovarășul prof. Nicolae Giosan, președintele Academiei de științe agricole și silvice, care ne-a relatat:

— Necesitatea eficienței muncii științifice decurge din rolul pe care ea și-l manifestă ca principală și nemijlocită forță de producție.

În acest context se înscrie și activitatea Academiei noastre, cadru nou creat pentru optimizarea și intensificarea cercetării științifice agricole, pentru sporirea eficienței sale. În acest for-

au fost concentrate cadrele cu înaltă competență din învățămîntul superior, din cercetare și producție: oameni de știință care pînă acum lucrau dispersat, cercetători științifici care deseori studiau tematici similare, specialiști din unitățile agricole care încercau să substituie lipsa unei verigi reale între cercetare și producție.

— Ce sarcini decurg din lucrările recente Plenare a C.C. al P.C.R. pentru cercetarea științifică agricolă?

— Începînd cu anul 1970 va trebui să asigurăm întreaga cantitate de sămînță necesară agriculturii la categoriile biologice superioare: baza superelitei, elita și cantități corespunzătoare de sămînță originală. Unitățile proprii ale Academiei vor livra sămînță elită pentru toate plantele de cultură. Se vor asigura noi soiuri de griu și hibrizi de porumb adaptați condițiilor de cultură intensivă. De asemenea, vom crea și pune la dispoziția unităților de producție material săditor, viticol și pomicol.

Promovăm o nouă orientare în munca cercetătorilor, în sensul desăvîșirii activității, finalizării fiecărei teme de cercetare. Vom ajunge acolo unde fiecare om de știință, fiecare cercetător, părăsind laboratoarele sau cîmpul de experiență cu concluzii semnificative, se simte dator să dea asistență tehnică competenței aplicării în producție a noului. Vom realiza, începînd din 1970, noi rețete de furaje care să sporească productivitatea animalelor, preparate noi pentru combaterea bolilor și dăunătorilor, vom elabora tehnologii economice pentru toate culturile agricole, vom crea noi seruri și vaccinuri de uz veterinar etc. Nu ne vom opri însă la crearea noului în laboratoare, ci vom asigura acea legătură organică între cercetare și producție fără de care nu se poate vorbi de eficiență. Prin măsuri adecvate vom urmări scurtarea timpului de transpunere în practică a rezultatelor cercetării științifice, limitînd astfel acțiunea prematură a uzurii morale, care duce la irosirea de mijloace materiale și a muncii de creație.

— Vă rog să înfățișați măsurile întreprinse pentru realizarea acestor obiective.

— S-au stabilit principalele domenii de cercetare științifică și programele prioritare în funcție de potențialul și baza materială existente. Pentru cuprinderea mai bună a zonelor pedoclimatice de țară și trecut la lărgirea rețelei de cercetare și experimentare. Zilele acestea au fost înființate noi unități ca: Stațiunea centrală de cercetări pentru cultura pajștilor Măgurele-Brașov, Stațiunea experimentală pomicolă—Baia Mare și Stațiunea experimentală agrozootehnică Popăuți-Botoșani. S-au preconizat totodată măsuri care să determine o emulație în rîndul oamenilor de știință pentru stimularea dezbaterilor și promovarea ideilor novatoare, combaterea conservatorismului în știință, afirmarea cadrelor valoroase.

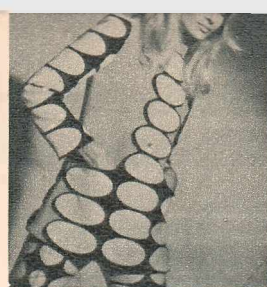
Noile măsuri preconizate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. sînt menite să stimuleze efortul oamenilor muncii din agricultură, al cercetătorilor, să pună mai bine în valoare resursele de care dispunem. Am convingerea că, alături de toți oamenii muncii din țara noastră, oamenii de știință și cercetătorii din Academie vor stărui în eforturile lor pentru creșterea eficienței activității din agricultură, sporirea aportului acestui sector la dezvoltarea bazei materiale a societății noastre socialiste.

Gh. STOICOVICI

În ampla cuvîntare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara C.C. al P.C.R. din 10-13 decembrie 1969 se arată că «pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii se vor repartiza acestui sector în anul viitor peste 11 000 de tractoare, dintre care aproape 6 200 consacrate lucrărilor de legumicultură, pomicultură, viticultură și pe terenurile în pantă». Din familia lor fac parte și tipurile de tractoare din seria 400, prezente la start în curtea uzinei brașovene.

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Moda are, citeodată, și capricii amuzante.

Fotografie de Tony VRYONAKIS

Prezentarea artistică:

V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

virtuțile micii mecanizări

De la nivelul de sus al halei, privesc întregul ansamblu de agregate, căruia verdele mat îi acordă un fel de distincție odihnită. Reactoare, centrifuge, filtre, mașini speciale «rumegă», într-o liniște aproape nefirească, pentru o uzină ca «Getica bucureșteană», procesul de fabricație a rășinilor epoxidice. Acolo, în pîntecele voluminoase și încrengătura de articulație, prin condensarea fenolului cu acetona, se obține dianul, care dă apoi rășina epoxidică propriuzisă. La rîndul ei, aceasta e obligată să se diversifice în câteva tipuri, după destinație. Denumirea de lucru sub care circulă e, de fapt, dinox, și inginerul care mă însoțește îmi spune că un kilogram, numai cu un an în urmă, era mult mai costisitor. E drept, atunci producția de rășini era cam de o sută de tone anual. «Getica» poate acoperi de patru ori mai mult solicitarea de rășini și asta numai după opt luni, cînd producția a crescut la 400 tone pe an.

Ce s-a întîmplat de fapt? În urmă cu opt luni nu existau toate instalațiile, amenajarea arăta altcumva, fluxul fabricației n-avea ritmul actual. Uzina — în față cu cerințele în creștere de rășini — a hotărît atunci să efectueze o serie de lucrări de mică mecanizare, prin care

să-și mărească producția. Totul însă trebuia făcut fără investiții costisitoare și fără stagnări de nerecuperat în fabricație. S-a hotărît astfel să se ceară băncii un împrumut de 900 000 lei, sub forma creditului de mică mecanizare. Din el, s-a spus, se va finanța reorganizarea spațiului de lucru, același, se vor executa lucrări prin care să se elimine straturile, timpii morți. Se va da astfel producției un circuit continuu, în ideea de a mări operativ și economic capacitatea de producție a rășinilor epoxidice.

Și, într-un termen foarte scurt, noua organizare a secției era o realitate. În doar trei luni, parametrii proiectați ai noilor instalații au fost atinși. Întreaga valoare a creditului de mică mecanizare solicitat băncii a fost rambursat din beneficiile obținute peste plan. În opt luni de funcționare s-a realizat suplimentar un volum de producție în valoare de 8,5 milioane lei, iar beneficiile s-au ridicat la 1,8 milioane lei. În opt luni productivitatea muncii a crescut cu 80 la sută față de perioada anterioară. Fiindcă, reorganizată științific, secția produce acum de patru ori mai mult.

L.T.

de 14 ani pe insulă

Este oare vorba — așa cum ar părea din titlu — de vreo poveste asemănătoare cu cea a faimosului Robinson Crusoe, principalul personaj din celebrul roman al lui Daniel de Foe? Nu! Țărmurile insulei la care ne referim nu sînt scaldate nici de valurile vreunui din oceanele lumii și nici ale uneia din mările îndepărtate, ci doar de apele blînde ale bătrînului nostru Danubiu. Denumirea insulei: Păcuiul lui Soare. Unde se află ea? Între Călărași și Ostrov — acolo unde fluviul desenează o imensă și fermecătoare buclă.

Deși destul de mare — măsoară aproape șase kilometri — insula era foarte puțin cunoscută, fiind indicată doar pe hărțile de navigație. Nimeni sau aproape nimeni nu pătrunseseră de sute de ani în desigurile care o acoperă de la un cap la altul. Dintr-o dată însă — în 1956 — Păcuiul lui Soare a intrat în atenția celor care cercetează trecutul țării. O echipă de arheologi condusă de cercetătorul principal Petre Diaconu de la Institutul de arheologie al Academiei a descins pe insulă deschizînd aici în colaborare cu muzeul din Călărași (director, Niță Angelescu) unul din cele mai mari șantiere arheologice ale țării. De atunci au trecut 14 ani în care timp specialiștii au scos la lumină multe și interesante vestigii ale trecutului.

În această insulă, numită încă din vremuri îndepărtate Păcuiul lui Soare, împăratul bizantin Ion Timesches (secolul al X-lea) a construit o cetate puternică, bine fortificată, cu scopul de a apăra dinspre nord granițele imperiului bizantin și de a controla navigația pe Dunăre. Cetatea era înzestrată cu un port bine utilat — cum nu aveau pe vremea aceea alte cetăți — cu debarcader și cheuri de piatră destinate acostării navelor de război. Tot aici a trăit, din vremuri imemorabile, o populație băștinașă (agricultori și crescători de vite) care, din cauza prea deselor inundații, a fost nevoită, în secolul al XIV-lea, să părăsească definitiv insula.

Ce s-a descoperit aici pînă la sfîrșitul

acestui an, adică după paisprezece ani de la «debarcare»? Arheologii Petre Diaconu, Radu Haitel, Dumitru Vilceanu, Radu Popa, specialistul în istoria artelor Răsvan Teodorescu, cărora în compania de săpături din acest an li s-a alăturat tînărul cercetător Radu Harhoiu, au scos la lumină aproape întregul port, poarta cetății, debarcaderul, turnurile de apărare. S-au descoperit cantități imense de ceramică bizantină și locală, armament din epoca respectivă (ghiulele, săgeți, vîrfuri de lance, sigilii bizantine) cîntare pentru metale prețioase, monede de aur, argint și bronz, precum și numeroase locuințe din secolele X și XI.

Imensul material arheologic adunat pe insulă continuă să fie cercetat, urmînd ca într-un viitor apropiat să vadă lumina tiparului o amplă monografie asupra descoperirilor de pînă acum. Investigațiile la Păcuiul lui Soare vor continua și în anii viitori, atenția arheologilor îndreptîndu-se de data aceasta spre cercetarea albiei Dunării pe întreaga porțiune care înconjură insula, intrucît sînt indicii că pe fundul fluviului se ascund vestigii deosebit de prețioase ale trecutului.

F. URSEANU

Atît a rămas, după un mileniu, dintr-o poartă monumentală a cetății.

începe vacanța!

Astăzi, după ultima oră de curs, începe vacanța de iarnă a elevilor. Timp de trei săptămîni ei vor participa la diferite acțiuni culturale-educative, întreceri sportive devenite tradiționale, întreceri sportive devenite tradiționale. Din acest an vor beneficia de vacanță în aceeași perioadă și studenții (21 decembrie-4 ianuarie).

Valorificînd experiența anilor trecuți, în funcție de condițiile proprii fiecărei localități, inspectoratele școlare, consiliile populare, comitetele U.T.C., consiliile asociațiilor studentești și ale organizației pionierilor, conducerea școlilor vor organiza cu precădere acțiuni îndrăgite de elevi și studenți, care exercită o puternică influență educativă asupra lor: întîlniri cu scriitorii și actorii, vizite la muzee și monumente istorice, concursuri pe diferite teme, excursii și drumeții.

În perioada 27 decembrie-5 ianuarie va avea loc sărbătoarea popului de iarnă. Cu acest prilej, cei mai buni la învățătură vor primi daruri.

Inspectoratele școlare, cu sprijinul comitetelor de cultură și artă și al Direcției difuzării filmelor, vor organiza pe întreaga perioadă a vacanței «Zilele filmului pentru pionieri și școlari», matinee cinematografice, turnee ale teatrelor de stat cu secții pentru copii.

În a doua parte a vacanței școlare (3-10 ianuarie), cîteva orașe vor găzdui

interesante întreceri sportive în cadrul celei de-a II-a ediții a «Festivalului sporturilor de iarnă». La Miercurea Ciuc, 11 echipe reprezentînd 7 județe vor lupta pentru cucerirea trofeului «Crosa de aur». Cei mai buni elevi patinatori se vor întrece la Tușnad în concursul dotat cu cupa «Cutezătorii». Peste 300 de tineri schiori din întreaga țară își vor da întîlnire la Bran, în cadrul întrecerii cupei «Șoimii Birsei». La Sinaia vor lua startul în cadrul concursului republican «Săniuța de argint» aproape 200 de elevi. La Timișul de Sus, Bușteni, Lacul Roșu, Vatra Dornei, Tușnad, Păltiniș, Săcel se vor organiza tabere interjudețene pentru practicarea sporturilor de iarnă.

În orașe cluburile dotate cu materiale și echipament sportiv, instrumente muzicale, jocuri distractive vor căuta să asigure petrecerea utilă și plăcută a zilelor de vacanță.

Nu vor lipsi de asemenea acțiunile obișnuite ale vacanței: excursii și drumeții pentru cunoașterea împrejurimilor, a frumuseților patriei, a unor importante obiective economice și culturale din județe.

Acțiunile organizate pentru elevi și studenți în vacanța de iarnă vor constitui pentru ei un prilej de reconfortare fizică și intelectuală în vederea începerii cu forțe sporite a activității în noul an 1970. Tuturor elevilor și studenților le urăm: Vacanță plăcută!

start în festivalul filmului la sate

Luna aceasta a început una din manifestările de mare popularitate intrate în tradiția vieții noastre culturale: Festivalul filmului la sate. El se va desfășura în două etape, pînă la 15 februarie 1970, în circa 5 000 de unități cinematografice rurale — număr care întrece de 10 ori totalul cinematografelelor existente în vechea Românie.

Conceput să cuprindă aproape toate

satele țării — cele necineficate încă urmînd să fie vizitate în acest interval de autocaravanele cinematografice — festivalul va prilejui vizionarea a 22 filme artistice în premieră. Ele cuprind o selecție din producția românească 1969, incluzînd «Baltagul», «Căldura», «Virstele omului», «Războiul domnițelor», și din producția mondială, printre care «Atentatul de la Sarajevo», «Fratii Ka-

ramazov», «Galileo Galilei», «Păpușa», «Corabia nebunilor» etc.

Peste 100 de filme documentare înfățișând aspecte actuale din construcția socialismului, noi obiective economice și social-culturale, frumuseți ale patriei vor fi oferite de asemenea în premieră la sate. Printre acestea se numără reușitele pelicule: «România—orizont '69», «Dialog cu țara», «Istinerare contemporane», «Lumină pe Lotru», «Păulești», «N. Iorga», «Legende de Ceahlăuului» etc.

Alte aproape 100 de filme de scurt metraj cu destinație specială pentru sate, incluzând jurnale de actualități, filme de știință popularizată, vor fi completate și cu filme pe teme agrozootehnice pen-

tru a sprijini astfel învățămîntul agricol de masă care se desfășoară concomitent în întreaga țară.

Pe timpul vacanței școlare de iarnă, matinee speciale pentru elevi vor prezenta filme cu caracter cultural, științific și educativ.

Deschiderea festivalului va fi marcată, în numeroase localități, prin expuneri ale unor intelectuali de vază din mediul rural, despre însemnătatea acestui eveniment cultural. În cursul festivalului vor fi organizate simpoziune, recenzii și prezentări de filme, concursuri «Cine știe, câștigă» pe teme de cultură cinematografică.

post la țară

Nu pot glumi niciodată cu lucrurile sfinte, de aceea evit și de data aceasta tonul ironic. Pentru că în spatele refuzului de a merge la țară văd refuzul de a servi țara, de a fi al ei, neputința de a trăi marile clipe pe care le traversează poporul acesta. Și dacă nu-ți bate inima alt fel în fața nevoii de a-ți slui pământul, oamenii din mijlocul cărora ai venit și care ți-au udă rădăcinile ca unui smochin roditor, nu știu ce rost au mai avut anii de studii, bibliotecile și diplomele. Și mă mir cum nu s-a știut că nu se află în țara aceasta, și nici aiurea, o profesie de bucureștean sau de orășean în genere, și că fiind intelectual înseamnă, dincolo de orice, a fi lumină și călăuză printre cei ce au prins alte vremi, mai vitrege și mai închise, a fi speranța de la căpățul celui slăbit de suferință, ochiul atent care supraveghează flacăra furnalului și bărbatul plin de demnitate și de respect din fața elevilor. Asta înseamnă cred a fi intelectual...

L-am cunoscut pe D.V. — nu-i notez în întregime numele nu fiindcă evit să se compromită, ci fiindcă în spatele lui se ascunde o mentalitate, e drept, nu generală. Îmi mărturisise, făcînd figură de maritor, că a urmat Institutul de petrol, gaze și geologie din pură pasiune. Își găsisse vocația. Azi îmi dau seama că era doar goana după un titlu. Cînd n-a promovat anul al patrulea nu a trăit vreo dramă și nici n-a cerut reexaminare. Se dădea pe vremea aceea cu destulă ușurință. Nu avea nici complexe intelectuale: măr-

turisea că n-a depus eforturi deosebite ca să treacă, pentru că vrea să mai guste barem un an voluptatea de a se scula cînd vrea, de a lipsi, de a nu te întreba nimeni ce vrei; nu mi s-a părut curios. Dacă nici propria-ți conștiință nu te întreabă și nu te judecă, cuvintele celorlalți par seci. Și poate avea dreptate, recunosc că nu pot pătrunde în intimitatea sentimentelor lui. Mămica făcea tot ce se putea ca să aibă copilul ce îmbrăca, statul îi dase bursă, iar în vacanță, cu ajutorul asociației studențești sau pe cont propriu, mergea la Mamaia sau Predeal. Cînd se plictisea de eleganță, apela la «blue-jeans» (se zice că sint cu atât mai valoroși cu cît sint mai tocîți, motiv pentru care îi freca cu peria de sîrmă să pară învechiți în genunchi, să se vadă că a muncit).

Era normal deci — și D.V. nu înțelege nici azi de ce îl dezaproab — să nu poată suporta praful de la Rovinari, orașul în care a fost repartizat. Singura cale era demisia. Nu a fost o hotărîre pripită și nici n-a regretat-o. Un ziar central își informa cititorii: angajăm ingineri cu specialitate... A mers acolo și a stat zi de zi două săptămîni pînă ce s-a convins că semnatul condiții nu e o glumă.

O lună, două ar mai vrea să muncească și anul ăsta. Are nevoie de cinci ani vechime în cîmpul muncii și va căuta un post de inginer-șef.

Să mă ierte, îmi e cunoștință veche, dar îi doresc să nu găsească. Altora le doresc să nu aibă nevoie de el.

Dan BALASAN

portrete în negru

Omul se apropia vertiginos de treizeci de ani, dar era tînăr, cu obstinația tînăr, și nu pentru că ar fi debordat de vitalitate și optimism, — nu, departe de el așa ceva! — ci fiindcă se recomanda de un deceniu drept student... Fără nici o exagerare, trecuse prin vreo trei-patru facultăți. Se învecinase surprinzător în panoplia-i de aspirant la universalitate agronomia cu fizica, limba engleză și regia de film. Un spirit veșnic insetat de cunoaștere, se va spune. (Mai ales că «tînărul» obișnuia să amestece, nu fără dexteritate, o seamă de termeni eterogeni, care puteau în anumite momente să impresioneze.) Imaginea se dovedea a fi înșelătoare. La o mai atentă investigație ieșeau la iveală o iremediabilă abulie, o incapacitate de concentrare și o blazare finală ce, avînd în vedere punerea în scenă (tipul juca permanent teatru și juca, fără-ndoială, cu talent...), puteau fi luate drept semnare filozofică. Cu anii, silueta-i corpolentă, fața bărboasă și plețele lungi și unsuroase (intuise, din acest punct de vedere, cu mult înainte moda hippy, fiind, fără îndoială, un precursor) deveniseră cu totul familiare generațiilor de studenți. Era înregistrat instantaneu și dispariția sa ar fi produs contrarietate, așa cum într-o dimineață am constata absența statuii lui Mihai Viteazul sau dezertarea pelicanilor din Cișmigiu.

Omul n-ar fi fost decît o apariție trăsînită, care, la urma urmei, dă un anumit pigment străzii, dacă... Dacă, secret, n-ar fi aspirat să facă prozelești.

«Vocația? Mda... ea poate să apară, nu-i așa, mai tîrziu, la exemplul meu. Cîndva mă atrăsese pământul, aerul tare, etcetera, etcetera. Mă și vedeam un al

doilea Agricola. După vreo doi ani mi-am dat seama că structura mea intelectuală pretinde altceva. Așa că am renunțat. Am început să mă preocup de engleză. Revelația am avut-o vizionînd «Vikingii». Dar după un an mi-am zis că, la urma urmei, aș fi putut să fac ceva mai mult decît să mă inspir dintr-un film, aș putea, cum se zice, «să trec în spatele camerei de luat vederi. Oricum, vocația artistică a izbucnit în mine instantaneu și m-a robit...» Din colțul său preferat, tînărul, eternul nostru tînăr, perorează. Îi trec pe la masă cohorte de cunoscuți ori numai siluete familiare. Citeodată, un băiat ori fată, de-abia intrați în facultate ori aflați în preajma examenului de stat, se opresc mai mult. Tipul exercită o anume fascinație. N-a ieșit în viața lui din București, n-a muncit nici odată, și totuși nu moare de foame. Ba, la anumite intervale de timp, dă semne de relativă prosperitate. Unde mai pui că este, nu-i așa, un intelectual. Viață dulce, luminată magnific de idei și spir(i)t...

Și, citeodată, convinge. Îl vedem multiplicat în cîteva exemplare, nu prea multe, e drept, dar suficiente pentru a-i detecta nocivitatea. Hrănit ani de zile din burse generoase, profitînd fără scrupule de înlesnirile de studiu și dezvoltare spirituală pe care statul nostru le acordă tinerilor, personajul nostru, de fapt un ins cu inimă uscată, decrepită, ne sfidează. Să-l arătăm cu degetul, și dacă, din fericire, mai licărește în el ceva din flacăra adevăratei tinereti, să căutăm să-l convingem că singura vocație adevărată este munca. Să-și lepede grotesca uniformă și pălăvrageala pretențioasă. Și cu entuziasm să pornească la asaltul stelelor. Al celor de pe firmamentul gîndirii, desigur, și nu al constelațiilor din trei sau cinci pictate pe anumite etichete...

Mihai HETCO

ne-a vizitat un mare violonist

În perioada 3-20 decembrie publicul român a avut satisfacția să-l asculte pe marele violonist sovietic Viktor Tretiakov, care a concertat la București, Timișoara și Cluj.

Viktor Tretiakov s-a născut la Krasno-iarsk, în 1946, într-o familie de muzicieni. La 7 ani a intrat la Școala de muzică din Irkutsk, la clasa prof. Gordina. Terminîndu-și studiile medii în 1959 a intrat la Conservatorul din Moscova la clasa prof. Iankelevici, care a remarcat de la început deosebita înzestrare muzicală și agerime a elevului său.

sala pașilor pierduți

DIN CASIERIA I.A.P.L. «Arieșul»-Turda n-au fost furăți decît 60 000 de lei. Ziua în amaza mare. Casiera Margareta Nemeth susține, deocamdată, că a lipsit doar treizeci de minute, cît timp a bătut o cafea prin vecini. La plecare, lăsase ușa de siguranță a casieriei deschisă, desigur.

MAI GHINIONIST, slavă Domnului, hoțul sau hoții, care a pătruns în noaptea de 29-30 noiembrie în Biserica romano-catolică din Hațeg, a găsit cutia milelor goală.

modernă, umbla curat, cîștiga bine. Apoi, într-o noapte, a tras o beție «curajoasă» cu încă doi prieteni, tot atît de necopti, tot atît de îndrăzneți, dar fără voință. În încheiere s-au hotărît să se plimbe cu un turism găsit în cale. Au forțat portiera, s-au urcat, dar n-au reușit să-l pornească. Vedea dublu, triplu, abia se țineau pe picioare. S-au mulțumit să fure păpușica agățată la parbriz. «Jocul» a plăcut și a început goana după amulete, — «era un fel de întrecere, care ajunge mai repede la o mașină, cine o deschide primul» — tot așa, de pe o stradă pe alta, de la un loc de parcare la altul, pînă la 3 dimineața, cînd i-a prins miliția. 8 luni.

Atunci a intervenit «profesionismul», «specializarea», argoul. A început să facă mofturi la alegerea muncii, viața fără serviciu i-a părut mai dulce, acuză false susceptibilități, a așteptat ca oamenii să-l privească nu cu reproș ci, dacă se poate, cu recunoștință. Așa a început să trăiască din furt. E cercetat și recunoaște 17 spargerii de autovehicule.

L-am cunoscut și am vorbit cu el în cabinetul tovarășului lt. col. Alexandru Iliescu, de la miliția Capitalei. Îi priveam trăsăturile firave, crude, înghețate parcă atunci cînd și-a curmat brusc copilăria. O adolescență împietrită. Parcă maturizarea lui i-ar tot aștepta pe cei care i-au rămas datori în viață...

S. A.

În 1963, tînărul violonist și-a făcut debutul în cîteva din marile orașe ale Uniunii Sovietice. În 1965, laureat al Concursului unional și deținător al Diplomei de gradul I, Viktor Tretiakov se afirmă continuu ca un talentat violonist, făcîndu-și intrarea și în pleiada marilor artiști ai Uniunii Sovietice. Cucereste Premiul I la cel de-al III-lea Concurs internațional Ceikovski. Viktor Tretiakov a susținut turnee cu mult succes în Italia, Portugalia, Austria, Anglia, Finlanda.

Piesele care i-au adus mari succese, «Studiu pentru vioară» de Hacıaturian și «Concertul pentru vioară» de Ceikovski, au fost interpretate și la noi în țară.

Marie-Louise PLEȘOIANU

Sergiu ANDON

Am întâlnit mai deunăzi, în trenul de Pitești, un cunoscut — vechi navetist — cu care am schimbat obișnuitele formule de politete. Dar, probabil, din cauză că nu avea cu sine un roman polițist sau unul suficient de palpitant, cunoscutul meu a depășit limitele întrebărilor de rigoare și s-a interesat care era obiectul drumeției mele, ce anume voi scrie, adică. Nu era nici un secret, așa că i-am spus: reportajul meu se va ocupa de recolta industrială a anului 1969. «Ce subiect arid!» — a exclamat el cu o schimă acrită. Nu l-am contrazis pe moment, dar nici n-am mutat discuția în lumea vedetelor de cinema ca să-i fiu pe plac. Și numai ce-l aud că spune: «Știi, avem și-o fabrică nouă de bere la Pitești. (Retineți: nu e piteștean!) Și e bună berea asta, dom'le!» Mi-am reprimat cu greu un hohot de râs: iată, așadar, că berea nu era totuși un subiect arid.

Întimplarea, aparent anodină, m-a pus în fața unui șir de reflecții: tergalul pentru fuste ori pantaloni, țesătura înflorată din care ne croim draperii, serviciul de pahare din vitrina sufrageriei ori pastrama friptă lângă o stacană cu tulburel — să fie oare subiecte respinse din conversația cea de toate zilele pe motiv că sînt de strictă specialitate, cu alte cuvinte, nedigerabile? Ho-tărît, nu. Dimpotrivă. Ei bine, dacă nu, înseamnă că nici un reportaj despre fabricile noi ale anului 1969 — unde se produc aceste bunuri — nu este, în sine, arid. Volun-tar-involuntar m-ai convins chiar dumneata, dragă amice, navetist pe cursa Pitești!

O întreprindere industrială, indiferent de profil, îți sugerează ordine, siguranță și calm desăvîrșit, chiar dacă acest calm este, în fond, febril. Același senzație am trăit-o la o fabrică textilă de pe strada Sadului nr. 35, cartierul Ferentari-București. Am transcris adresa completă pentru că nenumărați trecători din cartierul amintit, pe care i-am întrebat unde se află fabrica, au dat din umeri, ușor stînjeșiți parcă. Da, mi s-a părut nedrept ca nici măcar «vecinii» să nu știe că la sfîrșitul lunii iunie, anul curent, a început să producă, în Ferentari, o întreprindere unică (deocamdată) în țară la noi — supra-titulul fabricii este de textile netesute. De obicei, cînd vorbim despre baloturi de stofă sau de pînză le asociem, nemijlocit, cu existența războaielor de țesut. Aici nu există nici suveici, nici spate, nici țacănît specific țesă-toriilor. Și totuși de la această adresă provin pledurile moi, călduroase și rafinat colorate. Acestei mărci îi vom datora bucuria unor halate pentru vara viitoare la mare, în desenele cărora trebuie să recunoaștem multă fantezie afectivă. Pariez că n-ați știut unde se face pîsla izolatoare cu care este capitonat automobilul dv., Dacia-1100 sau 1300. Și nici că paltonul pe care abia l-ați inaugurat în această iarnă este atît de călduros grație vatei «neclasice» produse în Ferentari. Ar mai fi de amintit și alte produse neașteptate, dar ceea ce constituie verita-bilul element surpriză este procesul tehnologic. Firește, nu-l voi descrie în amănunt. Destul numai că, așa după cum am mai spus, la această nouă fabrică țesăturile nu se țes. Din fibrele mărunțite de carde — unicele utilaje oarecum clasice — se alcătuiesc baloturi ca de vată, care trec apoi straturi-straturi printr-o baie de liant cu rol de consolidare a fibrelor, apoi printr-un sistem de coasere-tricotare. Descripția este evident simplistă, dar dincolo de toate detaliile e pur și simplu admirabil,

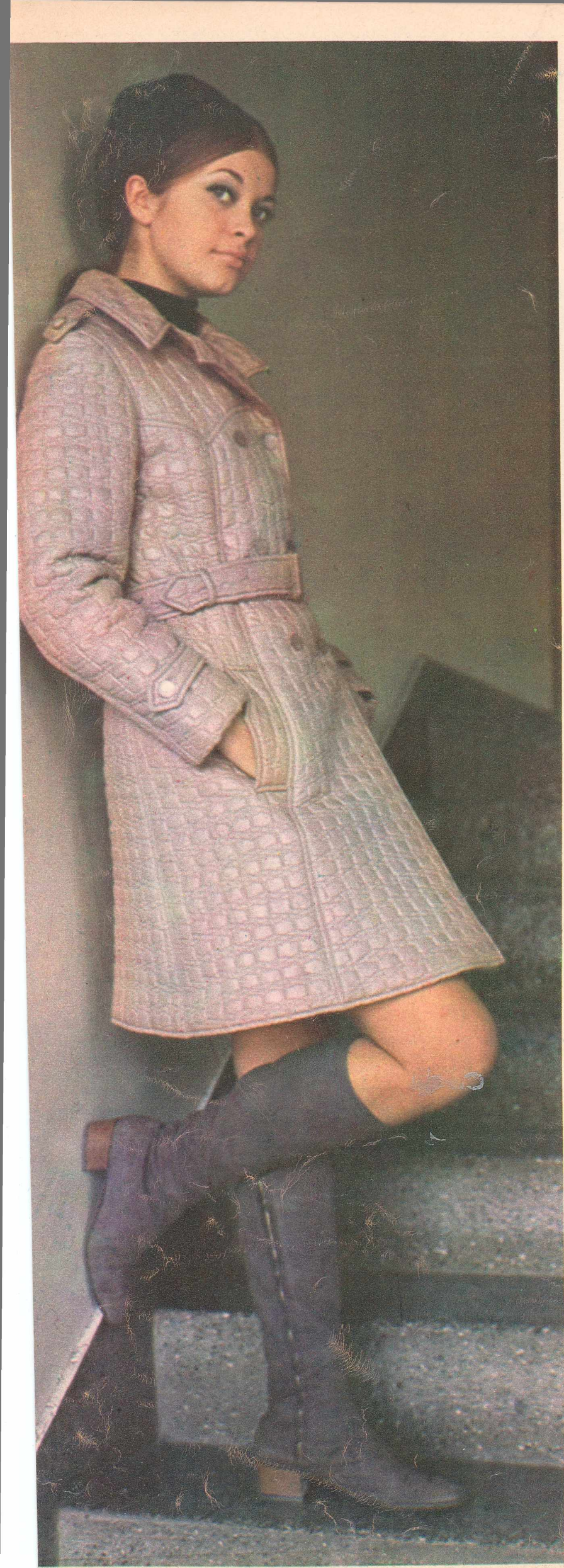
Deși procesul de fermentare se săvîrșește în bună rînduială și liniște, ing. Daniel Gologan, șeful secției, «fierbe» mai intens decît berea. Poate fiindcă-i în primul an de meserie?

recoltă

industrială-1969

Reportaj-anchetă de
Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

Vremea taiorului cu fustă amurgește, trăiască jacheta cu pantalon! ▲

Pielea — sau imitația de piele — a fost multă vreme, și mai continuă să fie, șlagărul modei. Presupun că tinerii noștri așteaptă nerăbdători hainele de iarnă pe care le vedem în poza de față. ▼

Bătrînu'

Stam amîndoi într-unul din barurile de zi — atît de hulite în ultimul timp și nu știu de ce — și discutam. Sau, mai precis, el vorbea și eu ascultam. Se afla în trecere prin București și i-am solicitat această convorbire pentru rubrica noastră.

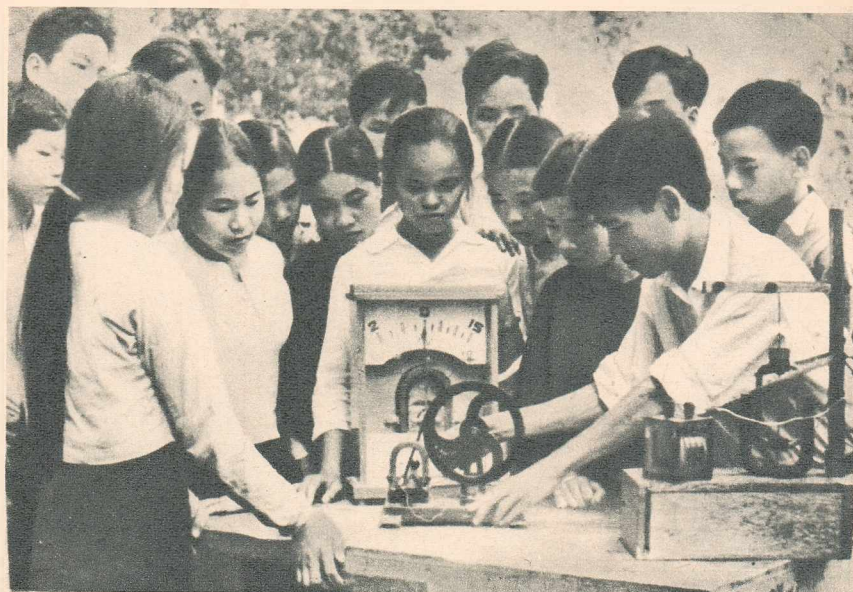
Prima dată l-am cunoscut în gară la Petroșeni. Mi-a atras atenția prin curiozitatea vestimentației: haină neagră, cu revere lucioase, peste un maiou, pantaloni de salopetă, bocanci de munte. Pe cap, o pălărie de pai, și în mînă o valiză-burdud din piele, arsă de timp. Era în 1952. Peste doi ani l-am reintîlnit la Hunedoara, în echipa de fierari-betoniști a maistrului Mihuț. Lucra la furnalul nr. 3. După cîțiva ani l-am regăsit pe șantierul uzinei electrice de la Bicăz, conducînd el, de data aceasta, o echipă de fierari-betoniști. După care, l-am pierdut, nu am mai știut nimic de el pînă acum cîteva săptămîni cînd, aproape, ne-am ciocnit pe bulevardul Bălcescu. Și acum, stăm în fața unei cafele care s-a răcit, a unui pahar de coniac de care am uitat. Mi-a fost jenă să scot carnetul și să notez. Cele ce urmează sînt transcrise din memorie și sper că inginerul Stamate Vasile le va găsi cît mai fidel povestirii sale.

«M-am născut în comuna Flămînzii, cu 38 de ani în urmă. Cît a durat copilăria și la începutul primei tinereti nu mi-am dorit o altă condiție socială decît cea a țaranului, adică nu vroiam să fac altceva decît a făcut tata, să muncesc pămîntul, să am gospodăria mea, nevasta mea copiii mei. Dar a venit seceta și am luat drumul bejeniei. Și pe mine, ca și pe alți oameni din sat, foamea m-a împins pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Îmi plăcea viața liniștită, așezată, și a trebuit să mă mut cu bocceaua dintr-un loc în altul. Pînă am ajuns la familia Müller, într-o comună de lîngă Sighișoara, a trebuit să pătinesc mult: am călătorit pe tren fără bilet și m-au prins brigăzile «fulger», am fost reținut în niște aresturi preventive prin gări, am mîncat bătaie, am învățat să dau și eu, dar ce-a fost a fost... La Müller, munceam din greu, dar eram tratat cu dreptate. Stam la masă cu el, dormeam în aceeași cameră cu copiii lui, care munceau cot la cot cu mine. La început mi-a fost greu simbăta seara, cînd se adunau mai mulți și «făceau muzică». M-am obișnuit însă, iar cu timpul începu chiar să-mi placă. Am stat doi ani acolo și cred că aș mai fi stat, dacă fata gazdei nu se îndrăgostea de mine. Așa că l-am înțeles pe Herr Müller și am plecat la Bumbești-Livezeni. În presa vremii și după aceea s-au scris multe pagini despre eroismul acelor zile, și pe dreptate. Niște barăci prin care sufla vîntul și curgea ploaia, mîncare puțină și proastă, muncă multă... dar cînd ești tînăr, cînd începi să înțelegi că faci ceva important, cari pietrele și cu spinarea, cum am făcut eu, reziziți și la păduchi. Cred că tuturor care am lucrat acolo, lungile zile și nopți ne-au lăsat o moștenire de neprețuit: capacitatea de a ne entuziasma, de a ne dărui. Poate că sună a lozincă, dar alte cuvinte nu am să exprim ceea ce simt.

Am plecat de la Bumbești înainte de a se termina șantierul. Am plecat după maistrul Mihuț, detașat la Hunedoara. Îmi promisese să mă învețe o meserie. Cu o seară înainte de a pleca, am rămas în pantalonii de la salopetă și într-un maiou. Erau și printre noi lepădături. Mi-am cumpărat hainele cu care m-ai văzut la Petroșeni. Ca orice țaran, visam și eu o haină neagră. Le-am luat de la haine vechi. Valiza am cumpărat-o pentru că era mare, din piele și avea pe ea o etichetă cu Veneția. De aici mi s-a tras, o vreme, și porecla «venețianul». Băieții nu erau răi dar nu puteau pierde ocazia să mă întepie: «Și cum îi pe la Veneția? Furnalele cu furnalele, dar fetele?» «Mă, pe unde vine Veneția asta?» Și m-au obligat să colind bibliotecile, să citesc, să văd albume, și într-o seară, în baracă, i-am făcut praf. Adusesem cu mine și cîteva albume și le-am vorbit pînă noaptea tîrziu. De atunci, porecla de «venețianul» mi-au schimbat-o în cea de «studentul». Aproape că nu-mi mai spunea nimeni pe numele de Stamate. Și uite așa, încetul cu încetul, mi-a intrat în cap că trebuie să o fac și pe asta. Cineva a venit într-o zi să recruteze fierari-betoniști, șefi de echipă pentru Bicăz. Bădia Mihuț m-a propus și pe mine. Pe vremea aceea eram încurcat cu o femeie, despre care lumea vorbea că ar fi fost adusă în Hunedoara de la o casă cu felinar roșu din București. Eram aprins tare rău, dar am plecat. Și am suferit ca o ciine. Despre ea nu am mai auzit nimic, dar și astăzi îi port în mine un gînd frumos. La Bicăz ne-am întîlnit cînd de-acum mă rodasem ca șef de echipă. Purtam regulat corespondență cu bădia Mihuț și nu mi-e rușine să spun că bădia îmi ținea adevărate cursuri pentru fierari-betoniști în scrisorile lui. Aveam o baracă în care trăiam toată echipa. Îi citeam scrisorile cu voce tare și împreună «adoptam» la noi soluțiile propuse de el și tot împreună îi descriam situațiile mai complicate, la care îi ceream sfatul. Pînă cînd unul dintre noi s-a lăudat nu știu pe unde, și a venit o anchetă, și era cît pe aci s-o pățim pentru că «divulgăm străinilor secretele importante ale șantierului». Ne-am cam speriat și puțin a lipsit să-l considerăm pe bădia «străin». Dar toată ancheta, cum a venit, așa a trecut. De ce, nu știu. Și apoi, a urmat un capitol mai puțin vesel. Mai mulți de pe șantier am fost trimiși la București, aranjați, lustruiți, ca să primim decorații. Am fost emoționați, iar după ceremonie am intrat la Athénée să cinstim evenimentul. Era și o ingineră tînără. M-a luat de mînă și mi-a spus să merg cu ea. Am colindat mai multe restaurante, eram amîndoi puțin amețiți, și noaptea tîrziu m-a dus în garsoniera pe care o avea în București. După ce m-am întors la Bicăz, am căutat-o cîteva săptămîni. Mereu lipsea, mereu «abia acum a plecat», pînă cînd am prins-o. Cuvintele ei mi-au sunat multă vreme în urechi ca o jignire. «Studentule, te credeam bărbat! A fost o noapte frumoasă și atît. Mai mult nu se poate. Ne desparte o lume, și lumea asta trece prin biblioteca unei facultăți». Mai tîrziu am înțeles că vorbele ei nu vroiau să jignească. Exprimau o realitate și atît. În timpul acela îmi dădeam maturitatea. S-a oferit să mă ajute la matematică și am refuzat-o. A întins mîna și m-a mîngîiat pe față cu dragoste, cu milă, nu știu. Ca să nu plîng, am lovit-o. Este singurul lucru din biografia mea de care mi-e rușine. Toamna am plecat la Facultatea de construcții din București. Am intrat într-o lume necunoscută, care mi s-a părut la început îngrozitor de superficială. Erau toți niște copii care abia isprăviseră liceul. În mijlocul lor eram ca măgarul între oi. «Studentul» nu îmi mai spunea nimeni. Toți însă, chiar și unii profesori, mă strigau «bătrînu'». Au trecut cinci ani ca un vis. Uneori, din ce în ce mai rar, îmi venea să las totul baltă și să plec. zile și mai ales nopți mă vroiam din nou la Bumbești să car piatră cu spinarea... Era mai ușor. Trebuia însă să învăț. Începusem un lucru și trebuia să-l duc pînă la capăt. Și l-am dus.

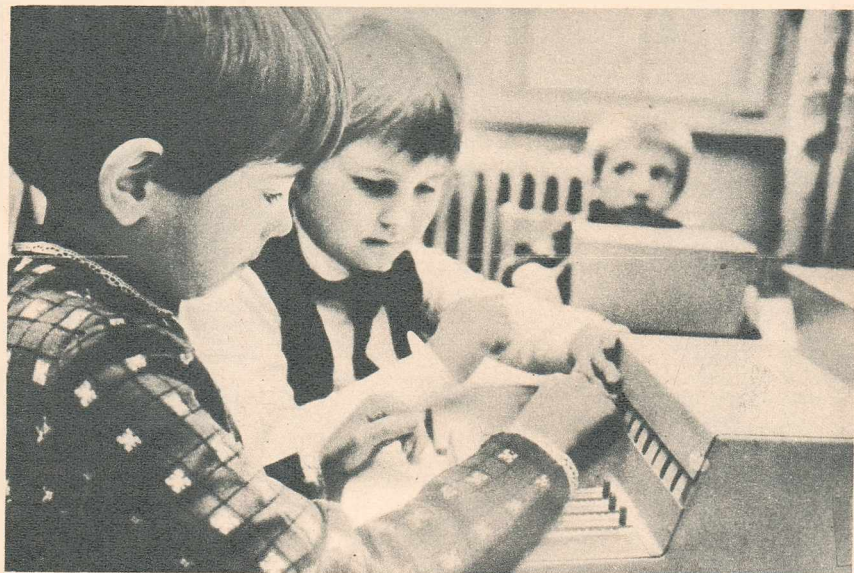
Restul vieții lui, în rezumat, se inscrie, o parte, pe coordonatele șantierului de la Argeș, iar o alta pe cele de la Șarul Ursului. În ziua cînd m-am întîlnit cu el avea în buzunar o nouă repartiție pe care scria «Porțile de Fier». Timpurile au început să-i încărunțească, în colțul ochilor s-au adunat cute, prima dragoste a cunoscut-o la Hunedoara, ultima la Bicăz, după care, «din cînd în cînd, cîte o noapte frumoasă» și atît. Încolo, nimic deosebit.

Petru ISPAS

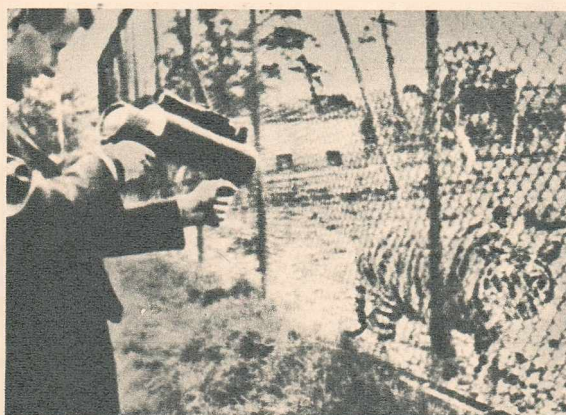
LECȚIE DE FIZICĂ...

...în condiții mai puțin obișnuite: la școala superioară Lac Son din provincia Hoa Binh — R.D. Vietnam.

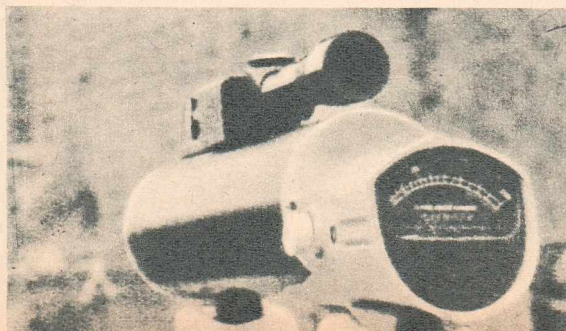
ELECTRONICA... ÎN CLASA I

Studentii de la Institutul pedagogic din Dresda au inventat acest aparat pentru copiii care pășesc pentru prima oară pe porțile școlii și cu ajutorul căruia pot compune cuvinte și litere... fără osteneală.

NU VA CURGE SÎNGE

Nu se pune la cale nici un asasinat împotriva bietului tigru fără apărare. Este vorba de o invenție britanică, cu ajutorul căreia se poate stabili doar în două secunde, de la distanță (pînă la 33 m!), temperatura oricărui corp sau obiect. Principiul de funcționare: analiza undelor infra-roșii emise în mod diferențiat de «subiect» în funcție de temperatură.

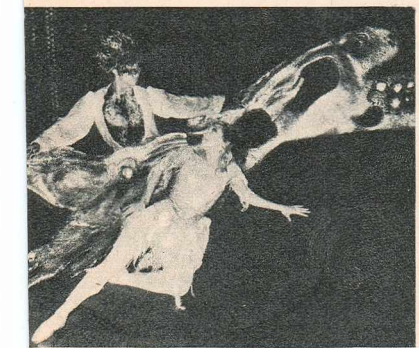
Parodie, spectacol burlesc și satiră feroce, «La mise en pièces du Cid» de Roger Planchon este prezentată la Théâtre Montparnasse din Paris. Ideea spectacolului — așa cum declară și autorul — este de a investiga efectele actualității asupra oamenilor de teatru, a muncii lor și a felului în care abordează repertoriul clasic. Un spectacol agreabil, cu replici percutante, aluzii și metafore de o simplitate directă.

În regia lui Gunther Rennert și sub bagheta lui Karl Böhm, Opera din München a adus pe scenă o Carmen remarcabilă. Este vorba de Tatiana Troyanos, deținătoarea rolului titular al operei lui Bizet și considerată ca fiind interpreta ideală. De la jocul de scenă, înzestrat cu forță de sugestie și expresivitate plastică, și până la atacarea ariilor de bravură, Tatiana Troyanos confirmă părerea cronicarilor celor mai e-logioși.

Romanul lui Frederick Rolfe, «Hadrian al VII-lea», scris la începutul acestui secol, a ieșit dintr-un cvasiononim grație dramatizării lui Peter Luke, foarte bine primită de public la Londra, New York și recent la Hamburg pe scena teatrului «Thalia». Inscrind-se în contextul frământărilor protestatare din sinul bisericii catolice, «Hadrian al VII-lea», în ciuda aplauzelor pe care le culege, e un spectacol ce a stîrnit vii controverse.

Balerina canadiană Donna Day Washington și partenerul ei japonez, Tatsuo Sakai, la ultima repetiție generală a spectacolului cu «Frumoasa și bestia» (după Jean Cocteau), pregătit de Teatrul scoțian de balet.

Parisul este a 16-a escală a «Violonistului pe acoperiș», comedie muzicală semnată de Jerry Bock și Joseph Stein. Rolul principal a fost incredintat lui Ivan Rebroff, un artist și cântăreț german înzestrat, dar care... a trebuit să învețe textul francez în câteva luni, ne-cunoscând aproape de loc limba lui Molière.

ÎN LOC DE TALENT

Y nu are talent dar nici nu-și face probleme din această pricină. El caută să dea impresia unui om de talent — călăuzindu-se după ideea că «impresia contează». De aceea, el se zbate să mimeze talentul, inspirația, și chiar pasiunea artistică.

Dacă e regizor la teatru Y își manifestă talentul tipînd în loc să dea indicații actorilor; Y găsește că e mult mai comod și mult mai artistic să țipe. Nu știe niciodată ce vrea, și atunci se răzbură pe propria sa ignoranță, urlînd ca din gură de șarpe. Y crede că urlatul e totuna cu autoritatea artistică. Tipă și are impresia că progresaază. Tipă și are impresia că face o artă mare. Pentru el nu există texte, ci numai pretexte. Chiar și Shakespeare e un pretext pentru manifestarea personalității. Nu înțelege textul și atunci îl interpretează în mod foarte personal. Din ignoranță i se naște fantezia. Realizează ceva «pe marginea textului», pe lângă text totdeauna brodează cite ceva, dar cu esențialul nu se întîlnește niciodată.

Dacă Y e cumva actor întîrzie sistematic și premeditat de la repetiții. I se pare că lipsa de disciplină la care el are dreptul e un omagiu adus marelui său talent. El își pune prea mari speranțe în această amărîtă lipsă de punctualitate. El crede că e suficient să întîrzie la repetiții ca să poți fi un interpret genial al lui Hamlet. E convins că nepolitețea implică automat geniul.

El are toate ticurile unei mari personalități, în afară de personalitate. El crede că personalitatea e totuna cu suma unor tabieturi. De aceea are grijă să-și cîștige prestigiul unui individ straniu și irascibil. A auzit el că și lord Byron era un tip cam sucit, și — deși în adîncuri el e un biet derbedeu rezonabil — caută să imite neliniștea și ciudățenia altora. Dar cînd Y ajunge să facă ceva anume, să scrie, să regizeze sau să interpreteze, se vede de la o poștă că sărmanul n-are nici o taină de ascuns.

După experiența de anul trecut — cînd ansamblul artistic al «Noii scene» din Milano a străbătut întreaga Italie dînd peste 120 de reprezentații, mai ales în localități mici, unde teatrul pătrunde cu greu — Franca Rome și Dario Fo pregătesc un nou turneu italian, cu un repertoriu îmbogățit. În fotografie, una din ultimele repetiții ale actorilor milanezi.

Virgil DUDA: CATEDRALA

Romanul *Catedrala* reia și amplifică ceea ce autorul deja enunțase în ciclul narativ *Legendă și mit* din volumul anterior, *Povestiri din provincie* (1967). Biografia aureolată de legendă a inginerului Burghel se dovedește a fi fost acolo numai schițată, o schiță-preambul al cărei rost era să pregătească și să deschidă un drum de acces spre edificiul impunător al romanului. Materia, sporită cantitativ, este dirijată către albia cuprinzătoare a unei povestiri «de formație», cum scriitorul însuși își definește cartea, sugerînd prin faptul că recurge la această noțiune adeziunea implicită la tradiția robustă a realismului obiectiv. Ca romancier, perspectiva adoptată de autor s-ar părea că este, inițial, aceea a naratorului care își domină întru totul materia, edificat din capul locului asupra evenimentelor ce vor urma și asupra comportării eroilor în cadrul acestor evenimente. Sîntem conduși spre această impresie și de faptul că reîntîlnim în carte vechile, dar încă îmbietoarele, ticuri ale povestitorului omniscient. («După un atît de lung ocol să ne întoarcem la prezentul acelei dimineți...» etc.), și ele sună ca o liniștitoare promisiune că vom citi o istorisiră ordonată și logică unde totul să ne poată fi explicat, luminat, elucidat cu perfectă competență de romancier. Fermitatea stilului epic, precizia caracterizărilor ne lăsau să sperăm că, o dată cu funcția creatoare, autorul și-a asumat-o și pe aceea de conștiință interpretativă, angajată să îndrume înțelegerea noastră pe cărări prospectate mai dinainte, curățate de lăstărișuri și nevăzute capcane.

Dacă aceasta este poziția de principiu, și ea coincide cu aceea a realismului epic de formulă clasică, vom arăta că atitudinea autorului nu îngheață la punctul de pornire. Repede apar oscilări care vestesc o intenție dizidentă față de realismul suficient sine însuși, indicii de neîncredere în zăgrăvirea atotștiutoare a unor realități omenești ce s-ar lăsa investigate pînă în culele cele mai intime, elucidabile pînă la ultima nuanță. Faptul se observă cel mai bine în poziția autorului față de personajele sale și în primul rînd față de eroul-pivot: Burghel. Pe măsură ce acesta e antrenat într-un sistem mai complicat de relații, pe măsură ce fauna umană a narațiunii se îmbogățește cu noi prezențe, al căror traseu biografic se întretăie cu cel al lui Burghel, impresia noastră inițială că povestitorul ar deține absolut toate elementele cazului începe să slăbească. Autorul însuși pare să-și dea seama că, pe măsură ce trăiește mai bogat, eroul îi scapă, se învalue în penumbra, și atunci efortul său nu va mai fi să ni-l explice, dar să-l înțeleagă el însuși o dată cu noi. E o modificare de atitudine care semnalează că fruntariile realismului tradițional au fost traversate spre domeniul unui realism de alt tip, a cărui primă trăsătură este că îl scoate din pasivitate pe cititor și îl angajează în procesul elucidării sensurilor operei.

Catedrala e un roman care conciliază cele două atitudini, de fapt le ilustrează succesiv, pe cea de-a doua, cum spuneam, pe măsură ce experiențele existențiale ale eroului sporesc în intensitate omenească, iar raza manifestării sale dobîndește mereu mai mare extindere. «Biografia» nu e urmărită cronologic, în succesiunea fazelor de împlinire a eroului, ca într-un clasic Bildungsroman, ci reconstituită din frînturi, din scene dispersate, din reprezentările pe care alții și le tac despre Burghel și care prin ricoșeu furnizează elemente ce concură la profilarea figurii acestuia. Copilăria, școala, institutul, intrarea în marea uzină sînt momente ale vieții lui Burghel reprezentînd tot atîtea etape ale unui proces «formativ».

El nu ajung totuși să conducă la o armonizare a personalității eroului, și nici măcar la elucidarea acestui personaj care rămîne pînă la urmă ambiguu. Prozatorul propune soluții multiple, ni-l înfățișează din unghiul de vedere al mai multora, dar nu se fixează, lasă deschise mai multe căi de acces sugerînd astfel valoarea relativă a unei acțiuni de cunoaștere umană.

Orbita pe care evoluează eroul e întretăiată de trasee diverse: personajele ce compun contextul și în relație cu care Burghel se definește măcar parțial. Din prezentarea acestora se încheagă un amplu tablou de viață contemporană în al cărui centru iradiant se află uzina-catedrală, tablou expresiv și plin de mișcare, complex, pe deplin edificator asupra resurselor de cuprindere epică ale lui Virgil Duda, un scriitor a cărui vocație de romancier e în afara discuției.

PESTE CITEVA ZILE, REVELIONUL...

Începem să numărăm invers, ca la lansările în cosmos, câte zile, câte ceasuri, câte jumătăți de ceasuri ne mai despart de noaptea cea mai lungă a anului, noapte — precum bine se știe — obligatoriu albă, obligatoriu cheflie, obligatoriu veselă, poate pentru că ne-am învățat să ne tot despărțim de trecut rîzînd...

Numărătoarea o fac întii și întii stăpînele casei care socotesc, cu febrilitate, câte sacoșe mai au de cărat, câte tacimuri de lustruit, câte pateuri de copt; numai că grijile au, cîteodată, și partea lor de bucurie, și iată exact momentul în care ne batem capul, ne omorîm cu treaba, ne fringem picioarele cu alergatul, dar le facem pe toate cu plăcere reală...

Ne batem capul să fim inventive, să aranjăm încăperile și masa alt fel decît anul trecut, să urcăm pe ea alte bunătăți decît cele consumate la revelionul trecut, să descoperim și alte modalități de a ne amuza decît cea de a rămîne, ca hipnotizați, în fața televizorului și a sărmăluțelor. Poate că o idee, două o să mai aflați și în paginile de față; aruncați deci o privire pe fotografiile-sfaturi.

Ne fringem picioarele alergînd după daruri, pentru că e momentul cînd nici toți mizantropii lumii adunați la un loc nu ar reuși să scadă deverul lunii cadourilor și să stingă flăcăruia de generozitate care se aprinde acum, dintr-o dată, mai în fiecare piept omenesc. Ne place acum să facem daruri, ne place să primim daruri, numai că nu prea știm întotdeauna ce anume dar ar fi mai bine primit, nu reușim adesea să-l găsim prin magazine, nu ne vine ideea de a-l confecționa singure. Poate, cine știe, tot fotografiile de față vă vor sugera și în acest sens vreo idee.

Oricum, grăbiți-vă: mai sînt doar 10, 9, 8, ... 1 zile pînă cînd vom ciocni paharul de la miezul nopții, și ne vom spune «La mulți ani». Grăbiți-vă și prevedeați totul: luminările festive, torturile, globurile colorate, numărul invitaților și chiar și strașnica ciorbă de potroace, binevenită cînd te trezești în zorii unui an nou...

S. DIMA

1 ...Așadar, prima grijă rămîne cea a darului de Anul nou. Ce părere aveți de aceste două clipsuri care pot fi utilizate la fel de bine ca cercei și ca podoabe de prins în păr?

2 Foarte la modă sînt și aceste șiraguri de lanțuri de forme și dimensiuni diferite, purtate împreună în sноп bogat.

3 Cînd vom da, la miezul nopții, foc punciului, flăcările vor dansa mai frumos în jurul unei portocale imbate cu rom.

4 Cîteva jumătăți de lămîie (din care se păstrează doar coaja) umplute cu pateu, pastă de pește, brînză etc. vor escorta de minune friptura de pasăre.

5 Luminările — fixate în mici sfeșnice de diferite dimensiuni — dau întotdeauna mesei un aer sărbătoresc.

6 Pentru cei mici, înghețata — împodobită cu jumătăți de felii de portocală și cu miezuri de nucă — rămîne desertul favorit, chiar și în recile seri ale sărbătorilor de iarnă.

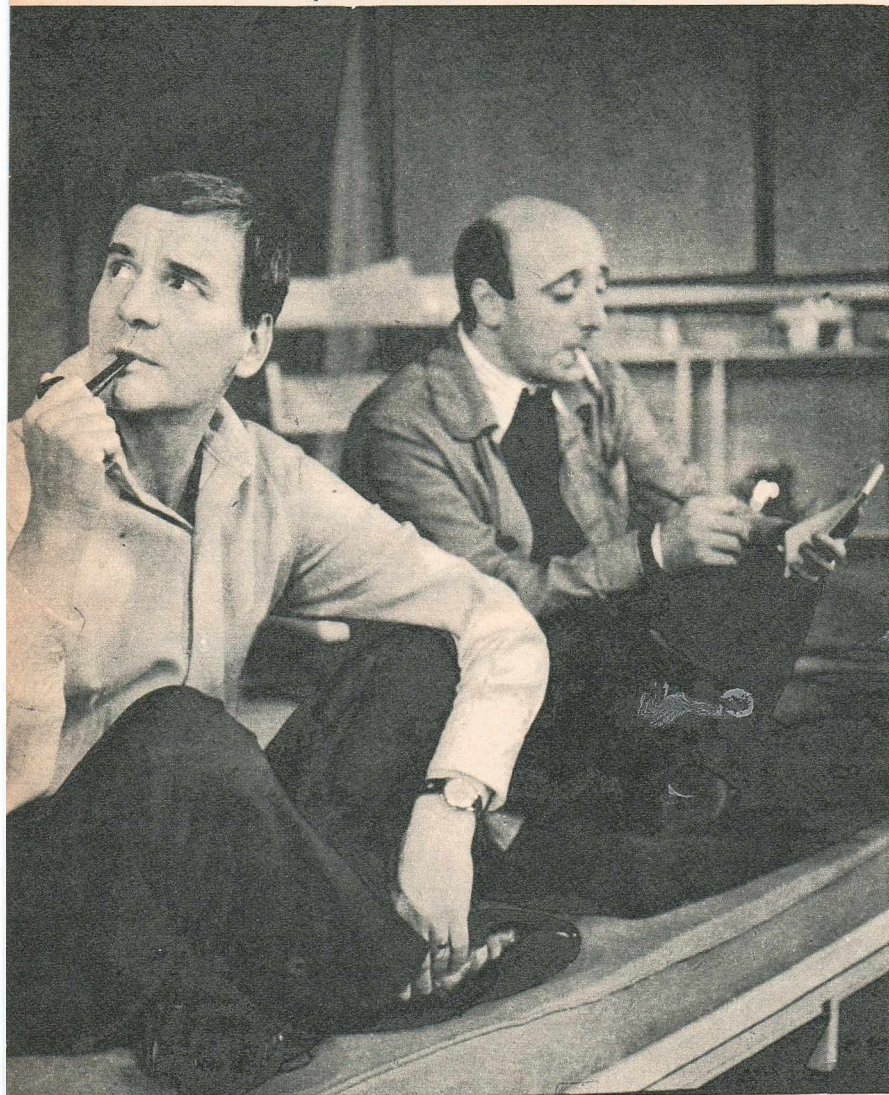
7 Alegeți pe cea care o preferați: magazinele s-au transformat în aceste zile în paradisuri ale celor mici.

Octavian Cotescu
in «Tandrețe și abjecție»,
moment
de înaltă
virtuozitate
actoricească.

Al. Mirodan
servit din nou,
în «Transplantarea
inimii necunoscute»,
de arta lui
Radu Beligan
(căreia
i s-a adăugat
de astă dată
umorul sec
al lui Marin Moraru).

Silvia Ghelan în «Visul» lui D.R. Popescu,
transpus scenic de Naționalul clujean.

FESTIVALUL NAȚIONAL DE TEATRU '69

Pentru cine ar fi fost înclinat să creadă în prezicerile sumbre ale celor ce vorbesc de o oboseală a teatrului, pentru cei care lansează semnalele de alarmă ale așa-zisului divorț dintre public și teatru, pentru panicularzi, dezabuzăți, dar mai ales pentru mulții, credincioșii iubitori ai artei scenice, Festivalul național de teatru '69 — ce se desfășoară în aceste zile de decembrie — constituie incontestabila afirmare a vigoarei și prospețimii fenomenului teatral românesc. Pregătit laborios și căptușit cu toate emoțiile ce însoțesc marile confruntări artistice, festivalul — desfășurat mai întâi în faze zonale — a răscolit și a pus în stare competitivă aproape 30 din teatrele țării, a adus la rampă circa 70 de spectacole, a trezit setea de afirmare și confirmare a forțelor artistice, urmărind cu toatele — în ultimă instanță — valorificarea dramaturgiei noastre originale. Tot ce înseamnă căutări și invenție artistică, tendințe și modalități interpretative, tot ceea ce ține mereu tinăra mișcare noastră teatrală — servită de diversele ei generații de regizori, actori, scenografi — a fost pus de astă dată în slujba piesei românești, fie ea semnată de Lovinescu sau Baranga, de Everac sau Mirodan, de Teodor Mazilu sau de D.R. Popescu, de Ion Omescu, Alexandru Popescu sau Paul Corneliu Chitic, de Iosif Naghiu sau Tömöry Peter ș.a. În aceste — încă neîncheiate — 12 zile ale festivalului, sălile bucureștene găzduiesc uneori și câte 3 spectacole competitive zilnic, spectacole care vorbesc despre setea de adevăr a scrișului teatral românesc, despre dorința de a aduce pe scene frământările, neliniștile și împlinirile contemporanilor noștri, de a găsi în istorie rezonanțele unor adevăruri mereu actuale. Recitalurile de poezie, pe care unii actori le-au prezentat în matinee, demonstrează, la rîndul lor, această nevoie a teatrului de fior poetic, întoarcerea sa cu fața spre poezie, posibilitățile pe care versurile lui Eminescu sau Blaga, Arghezi sau Ion Barbu, sau Marin Sorescu le oferă interpretării scenice.

Poate că festivalul s-a resimțit de pe urma absenței — greu de înțeles! — a spectacolelor clasice, cele două reprezentații Alecsandri («Coana Chirița» și «Florin și Florica») fiind desigur cu totul insuficiente pentru a dovedi preocupările de valorificare a dramaturgiei noastre, și nu știu bine dacă acest lucru trebuie reprobă preselectiei spectacolelor sau slabei programării repertoriale, în acest sens, din ultimele stagioni. În orice caz, ceea ce s-a putut vedea în festival, pînă la ora actuală, a demonstrat din nou că zona cea mai puternică a teatrului românesc rămîne cea interpretativă, că avem regizori, actori și scenografi de înaltă, foarte înaltă clasă, că spectacole ca cele realizate de Radu Penciulescu, Horea Popescu, Vlad Mugur, Dinu Cernescu, Ion Cojar, Valeriu Moisescu, Sorana Coroamă, Dan Nasta, de foarte tinerele Nicoleta Toia și Magda Bordeianu, realizează valori ce depășesc stadiul competițiilor naționale și că ne fac să putem sta, cu fruntea sus, lingă orice altă mare scenă a lumii. Și am putut din nou constata, în cadrul acestui festival, ce forțe actoricești neabănuite de originale, de puternice, de fascinante posedă teatrul nostru, chiar dacă ne mulțumim să-i cităm aici pe Octavian Cotescu — cu virtuosul său recital de satiră maziliană — sau pe acel prea puțin cunoscut trubadur modern din Craiova, Tudor Gheorghe, compozitor și propriu interpret al poemelor și cîntecelor sale «folk».

Să ne oprim aici cu rîndurile noastre, pronosticurile nu-și mai au rostul, juriul — în care au fost cooptați de astă dată și mulți dintre colegii noștri de breaslă cronicărească — se dovedește, desigur, inflexibil și neinfluențabil, și de altfel peste două zile premiile vor fi anunțate și înmînate fericților cîștigători. Deși, fără îndoială, după acest festival vor fi cu adevărat numai doi mari cîștigători: publicul și scena românească.

Sanda FAUR

↳ **O versiune nouă — cea a teatrului piteștean — a mereu tinărului «Arc de triumf» de Aurel Baranga.**

↳ **Teatrul maghiar din Sf. Gheorghe a prezentat în festival piesa lui Tömöry Peter, «Moartea iluziilor».**

Rutina

Retineti numele acestui trubadur modern din Craiova: Tudor Gheorghe. Vetii mai auzi de el.

A ieși din rutină necesită un efort. Te-ai adaptat la un sistem de lucru, îl faci bine și cu o cheltuială minimă de energie. De ce să-l schimbi? Ai învățat din școală anumite adevăruri care păreau *indiscutabile*. Îmi amintesc de teoria pauperizării absolute a proletariatului, foarte amplu argumentată pînă acum vreo zece ani. Argumentele erau cu atît mai sofisticate, polemica mai acră și mai inverșunată, cu cît dovada era mai greu de făcut.

Dar realitatea s-a dovedit mai puternică decît o teorie comodă. Cine mai scrie astăzi despre pauperizarea absolută?

Mintea noastră este mobilată cu fel de fel de idei recepționate necritic, printre care ne mișcăm la fel ca între mobilele casei. Un arhitect decorator te vizitează și îți demonstrează că atît spațiul de mișcare cît și confortul apartamentului ar crește dacă ai schimba aranjamentul mobilei și ai renunța la o piesă inutilă și pe deasupra urîță.

— Locuiesc de douăzeci de ani în acest apartament și nu m-am gîndit la această posibilitate...

— Ce-ar fi să mai mișcăm puțin și ideile. să le confruntăm cu viața, cu faptele și să le corectăm (ideile, nu faptele)?

Întreprinderea X produce întrerupătoare. N-ar putea fi perfecționate?

— «Mai binele este dușmanul binelui». Ce ai cu întrerupătoarele noastre? Nu sînt bune? Așa se fabrică în toată lumea.

— Tocmai de aceea. Nu le-ai putea fabrica *alt fel și mai bine* decît «în toată lumea»?

Și întrerupătorul «clasic», care era învîrtit de la stînga la dreapta pentru a aprinde sau stinge lumina, a fost înlocuit cu unul mai simplu, care se manevrează printr-o ușoară apăsare a degetului. Trebuia doar să te gîndești și să experimentezi. Și, mai ales, trebuia să *vrei* ceva mai bun.

Rutina înseamnă *lene de gîndire*. Poți fi foarte harnic, foarte muncitor, foarte conștiincios și să porți pe frunte semnul de birocraț, de învechit, de rutinier (nu rutinat).

— De ce ești așa de aspru cu bietul om? Stă pînă seara tîrziu, vine de multe ori și duminicile, lucrează cu acuratețe — și în loc să-l lauzi...

— Îl critic pentru că face lucrări perfecte, dar de care n-are nimeni nevoie, lucrări pe care le execută în virtutea inerției, pe baza unei dispoziții perimate dar neanulate; îl critic tocmai pentru că stă seara tîrziu și vine duminica la serviciu. Îl critic pentru că nu ridică puțin capul — măcar din cînd în cînd — de la hîrțile de pe masa lui și privind pe geam să se întrebe: «Ce rost are munca mea? Cum se angrenează în ansamblul activității unității în care lucrez? Cum s-ar putea simplifica și perfecționa?» Îl critic pentru că nu citește, pentru că nu se interesează de ce a apărut nou în domeniul lui.

— Tot de executant te legi și dumneata...

— Nu, nu. Și de șefii care au această mentalitate.

Un conducător cu înalte răspunderi — nu-i dau numele să nu creadă că vreau să-l flatez — îi spunea unui colaborator:

— Aproape zilnic vii la mine cu fel de fel de lucrări curente. Vino măcar o dată pe săptămînă cu o idee.

Deștept.

▲ Piesa lui Paul Corneliu Chitic, «Cronica personală a lui Laonic», în interpretarea Teatrului Tineretului din Piatra Neamț.

ÎN LOC DE CRONICĂ LA „RĂZBOIUL DOMNIȚELOR“

Mai bine de loc decît mai devreme. Cam așa sună măsura de ultimă oră a Direcției difuzării filmelor care a hotărît să nu mai organizeze vizionări de lucru, în avanpremieră, cu filmele românești. De cînd cu *Baltagul*... Să vină cronicarii și cronicăresele la premiera oficială, să se bucure acolo cu toată lumea. Iată o măsură într-adevăr sănătoasă. N-am avea nimic împotriva, numai că, după cum se mai știe pe ici, pe colo — și poate că acum o vor afla cît mai mulți cineaști — procesul de lucru al unei reviste ilustrate cu regim de tifdruc (tipar adînc) nu durează de azi pînă mîine, ci de azi pînă peste trei săptămîni. Așadar...

Pe drumul de la cartea la ecran, best-seller-ul Jacquelinei Susann a pierdut din nuanțe, și-a tocit violența, a cîștigat în blîndețe, ceea ce nu era de loc cazul. De aceea, în locul unei cronici a filmului realizat de Mark Robson, publicăm o declarație a scriitoarei:

«Fără îndoială că se poate spune despre anumite capitole din romanul meu că au caracter sălbatic, că sînt impregnate de violență și citeodată scandaloase. Dar să știți că universul show-business-ului este unul dintre cele mai crude, o adevărată arenă de luptă. Vedeta este comparabilă cu gladiatorul din antichitate. Știți cîtă suferință și frustrare, ce luptă implacabilă — în care sute de actori care s-au bătut pentru a avea «rolul» au fost învinși pînă la urmă — reprezintă fiecare film, fiecare spectacol de pe Broadway? Să examinăm cazul rarilor privilegiați care reușesc. Nici un premiu Oscar, nici un succes nu este definitiv. Se pune mereu aceeași întrebare: «Ce ați realizat în ultimul timp?» Între doi actori nu pot exista niciodată relații normale căci, pentru a supraviețui, unul trebuie să-l depășească pe celălalt. Și locul de secund este un loc prost în show-business. Cînd un om luptă ca un turbat pentru a deveni președintele unei bănci, o dată ce a reușit este un fapt dobîndit. Cînd o mare vedetă turnează un film mare este și atunci un fapt în mod cert dobîndit, dar numai pentru un film, pentru un sezon. Sînt de ajuns două filme proaste după aceea și... Adio, Charlie! Un nou gladiator intră în arenă. Fiecare nouă luminare în torta de aniversare a unui star reprezintă un cui în plus în coșciugul său. Căci lumea spectacolului este obsedată de tinerețe. Este o lume în care o dată trecută de 30 de ani, femeia începe să îmbătrînească. Aceasta este lumea cinematografului. Toate aceste lucruri pot părea șocante. În toate cazurile sînt însă autentice».

Jennifer, Anne, Neely. Trei destine marcate crunt de chemările mincinoase ce vin din «Valea păpușilor». Interprete: regretata Sharon Tate, victima masacrului monstruos de la Bel Air, Barbara Parkins și Patty Duke.

Foto 20-th Century Fox

telegrame

● Cea mai simpatică — după părerea noastră — distincție cinematografică. Ordinul trifoilului cu patru foi, a fost acordată, de către un club al criticilor italieni, actrițelor Paola Pitagora (foto 1), Luiza Rivelli, Nicoletta Machiavelli și Barbara Bouchet.

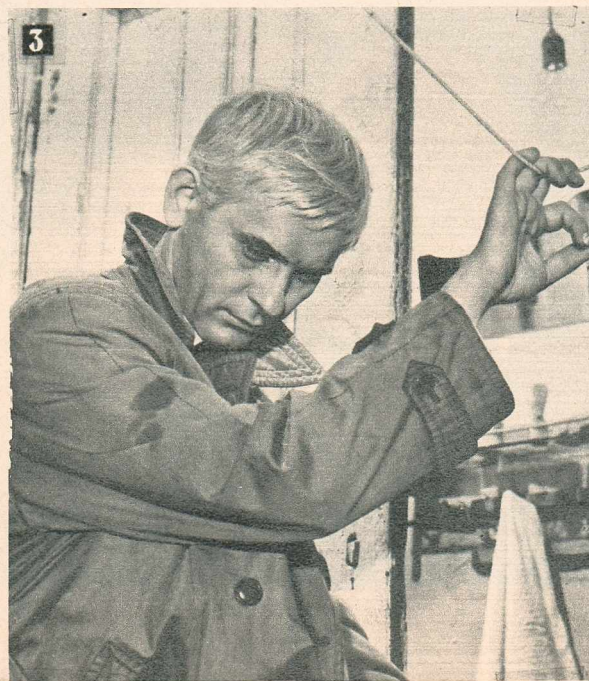
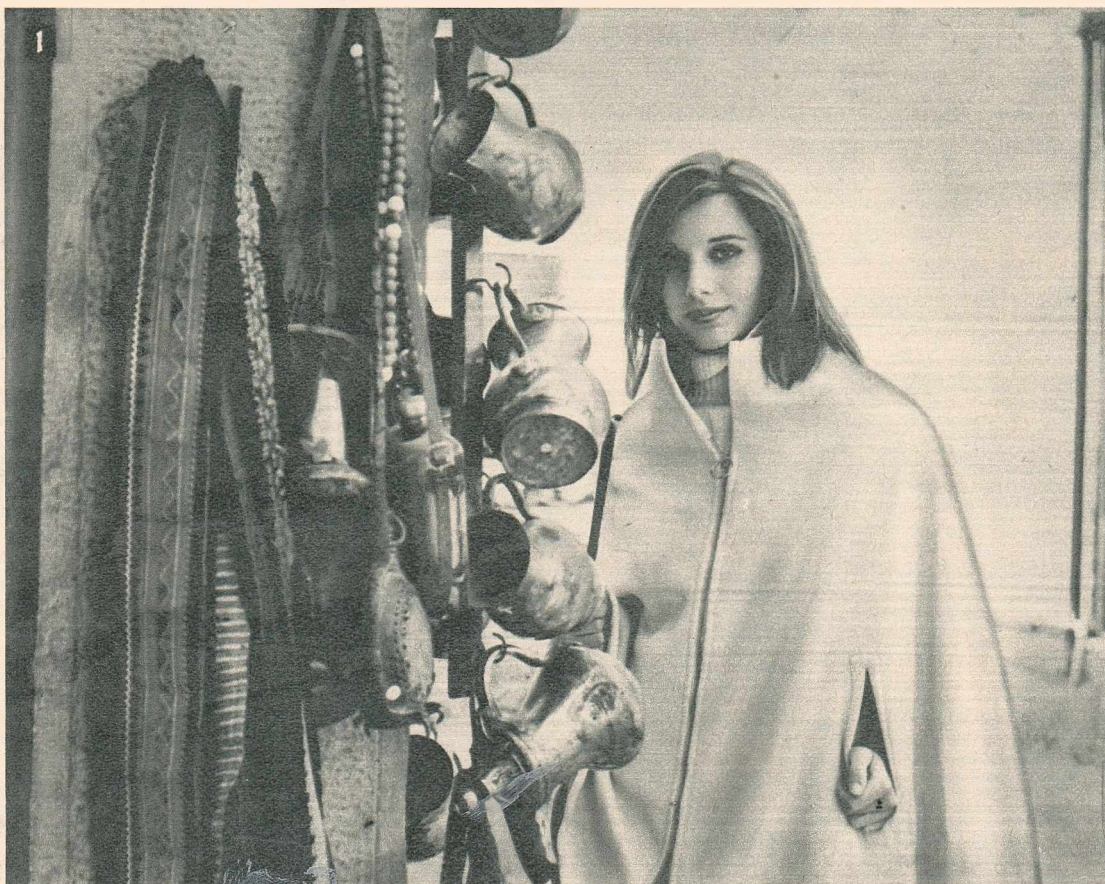
● Un western «à la française» realizează în momentul de față regizorul Pierre Granier-Deferre după romanul lui Michel Lambesc. «La horse». Protagonist: Jean Gabin.

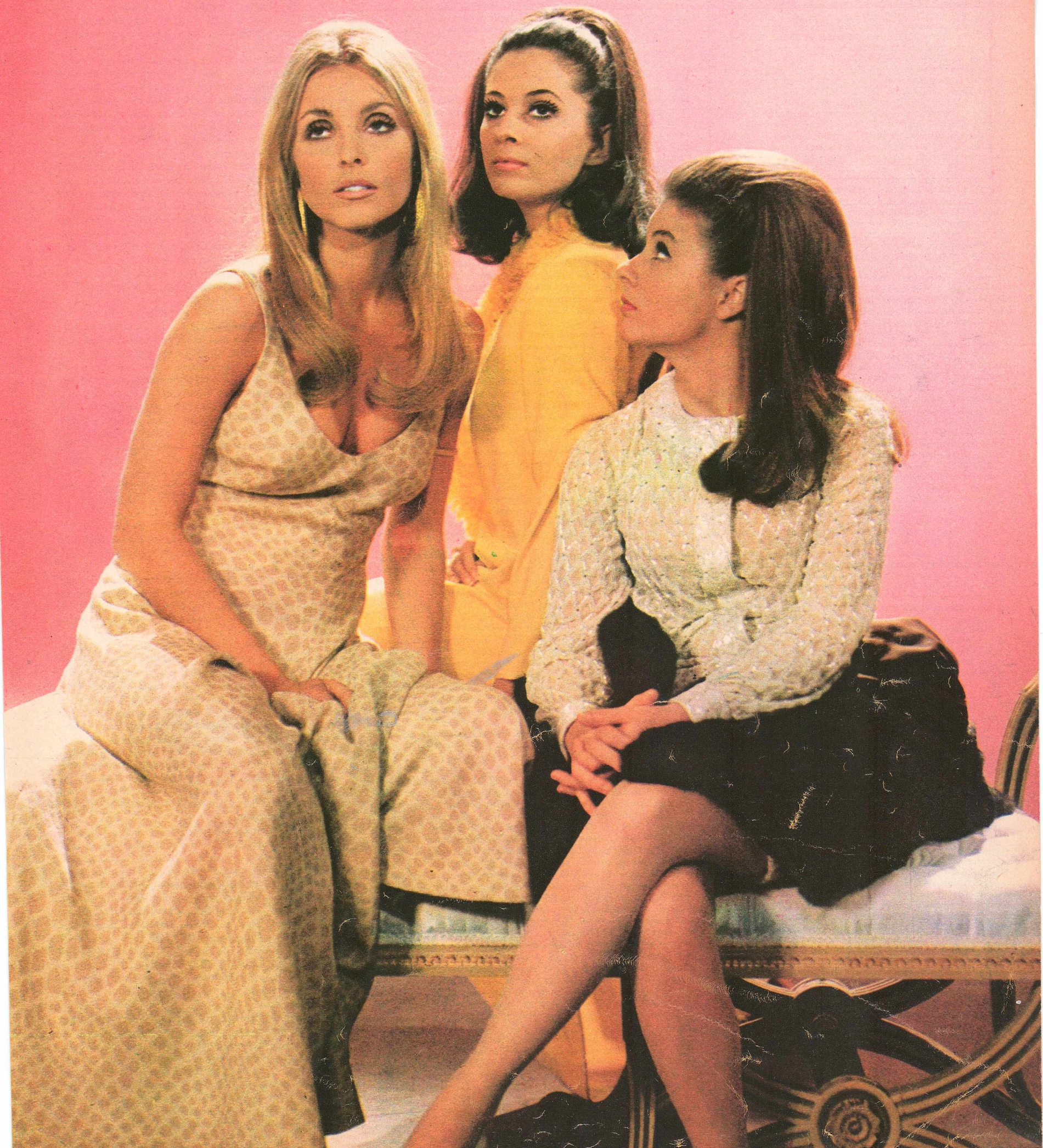
● Actorii Magda Zawadska și Tadeusz Lomnicki (foto 2 și 3), interpreții principali ai filmului Căpitanul Wolodyjowski, au fost decretați cei mai populari actori polonezi ai anului 1969.

● Conținut general este titlul unui film la care lucrează în prezent regizorul Luigi Zampa, avînd ca interpreți pe Nino Manfredi și Vittorio Gassman.

● Vom avea prilejul să o reîntîlnim pe frumoasa actriță sovietică Alla Larionova («Ordinul Anna») în comedia lui Igor Ilinski și Arkadi Kolțatî, O veche cunoștință.

● Steve McQueen, în proaspătă sa calitate de producător, a intenționat să realizeze primul film cu Lee Marvin ca protagonist. A renunțat însă, nu din cauza cine știe căror neînțelegeri, ci pur și simplu în urma unei întrebări: «Crezi că te vei înțelege cu partenerii pe care ți le-am ales?» — i s-a adresat McQueen lui Marvin. «Nu» a fost răspunsul acestuia. Scurt și cuprinzător.

Rolul pe care-l jucăm

Ferice de Jean Cocteau! A întruchipat cu mare talent, toată viața, un personaj creat de el însuși. Și-a scris singurul rol și, de aceea, l-a jucat cu plăcere. Ca în filmul «Orfeu» de-a lungul întregii sale existențe... Unii vor fi găsit rolul în care s-a complăcut Cocteau extravagant, neortodox, în afara normelor mai mult sau mai puțin acceptate. Era însă al lui și numai al lui, nu copiat, nu inspirat de o modă și mai ales nu impus de altcineva.

Scriitorul Romulus Vulpesco ne-a spus despre Jean Cocteau lucruri interesante, i-a tradus interviul cu binecunoscuta sa îndeminare, dar ar fi fost poate mai bine — deși talentul său actoricesc este incontestabil — să nu-l joace pe Cocteau. Cocteau jucat de Cocteau ar fi fost perfect. Cocteau jucat de Cocteau și dublat de Vulpesco a fost prea mult. De ce nu se introduce oare și la Tele-enciclopedie titrarea în românește a filmului, așa cum s-a făcut, de pildă, cu prezentarea Galei UNICEF, deși acolo titrarea a fost abuzivă uneori, atunci când nu-l mai traducea ci îl înlocuia de-a dreptul pe Peter Ustinov?

Vorbind de rolurile — proprii sau străine nouă — pe care le jucăm, nu pot să nu mă gândesc la Hitchcock și la rolul stereotip impus de el personajelor feminine. Îmi vei spune, dragă prietene, că la Hitchcock nu argumentul literar ci expresia cinematografică este cea care contează. Ca admirator al lui nu se poate însă să nu fi observat și domnia-ta cum își obligă totdeauna eroina să joace un rol ingrat, cu totul străin firii unei femei obișnuite, și cu ce satisfacție o pedepsește la sfârșit că s-a integrat în rolul imaginat de el. Hitchcock a făcut școală și în această privință — dovadă subiectele din seria «O oră cu Hitchcock», realizată de discipoli ai lui. Maestrul se mulțumește să ne expună cinic, în prolog și în concluzie, filozofia sa de păpușar care-și manevrează cu geniu marionetele, dar le disprețuiește profund.

A nu te lăsa tras pe sfoară sau pe sfori, a nu juca un rol scris de altul și care nu îți se potrivește, echivalează, se spune, cu a avea personalitate. Uneori ni se pare că avem personalitate numai pentru că nu ne-am întâlnit încă Hitchcock-ul care să se joace cu noi de-a pisica cu soarele. La televiziune, puțini sînt cei ce reușesc să ne apară așa cum se văd ei înșiși și așa cum poate chiar sînt atunci când nu-i luminează un reflector nemilos și când nu-i urmărește ochiul sarcastic al camerei. Mă gândesc din nou la situația falsă a unora dintre invitații de simbătă seara ai emisiunii «Reflector». Televiziunea nu vinează peste săptămîna cazuri ieșite din comun, excepții singulare față de situații generale mulțumitoare. Ea își îndreaptă atenția asupra acelor sectoare care produc contrarietăți, neplăceri, unui număr relativ mare de oameni. Cazurile prezentate de ea sînt, de fapt, exemplificari. De aceea și invitați, la capătul săptămîinii, persoane investite cu răspunderi pe scară națională. La acest punct se petrece însă o dublă și ciudată ieșire din rol. Florin Brătescu își uită, parcă, binecunoscuta și binevenita intransigență. Ai zice că, în spatele lui, stă cineva care-l trage de minică și-i aduce mereu aminte «Vorbești cu o persoană foarte importantă, nu contrazice, mulțumește-te cu orice răspuns». Și Florin Brătescu se conformează, se pliază, devine un altul, uită cât de indignat — pe bună dreptate — a fost în cursul săptămîinii. Unii dintre interlocutorii săi suferă și ei o prefacere nu mai puțin stranie. Nu mai sînt șefii unor sectoare importante, largi, în care apar fenomene negative meritînd a fi analizate global, ci doar oameni uimiți și indignați că în punctul X sau la unitatea Y s-a săvîrșit o abatere meritînd a fi sancționată.

Să-ți dau, iubite prietene, un singur exemplu. Călătoarea se îndreaptă spre Sinaia. Nu cu vreo amărîită de cursă locală, ci cu faimosul Orient-Expres. Cufundată în gînduri — dar nu despre ele e vorba aici — n-a luat seama, la început, că vagonul e neîncălzit. I-a comunicat însă conductorul că ultimele trei vagoane ale trenului 211 circulă acum, la vreme de iarnă, cu totul și cu totul neîncălzite. În apropiere de Sinaia s-a îndreptat spre ușa vagonului. A încercat s-o deschidă. Era înțepenită. Minutul de staționare a trecut, călătoarea a rămas în tren. S-a dus în alt vagon, a găsit o ușa în stare de funcționare și a coborît la Predeal ca dintr-un pom, nu ca dintr-un tren: după ce că scara vagonului era exagerat de înaltă, acesta nu oprise în dreptul peronului, ci înainte, pe terasament. În seara următoare a văzut la televizor un «Reflector» cu viziuni apocaliptice: trenuri-fantomă, circulînd, ca în vremuri de bejenie, întunecate, înghețate, cu oameni pe scări... Mai văzuse asemenea imagini în jurnale cinematografice și chiar la televiziune. Aștepta, deci, curioasă, răspunsul de simbătă seara. Și l-a auzit: fenomene izolate, necaracteristice, vinovații trebuie sancționați. Cum, la gara din Mija sala de așteptare e neîncălzită? Șeful gării din Mija va fi neapărat pedepsit. Dar dacă televiziunea ar fi considerat că problema e doar sala de așteptare de la Mija, l-ar fi invitat pe șeful ierarhic al șefului gării din Mija, nu un ministru adjunct.

Și astfel, particularizînd cu tot dinadinsul, unii dintre invitații de simbătă seara vor să ne facă să credem că numai bucătăriile restaurantelor vizitate de «Reflector» sînt murdare. Celelalte... o parte dintre celelalte sînt vizitate, după câteva săptămîni, de reporterii «Șcinței» și sînt găsite și mai murdare. Ce rol joacă, deci, răspunsurile de simbătă seara?

VALOAREA PRINCIPIILOR

«Nu sînt un om de principii», aud adesea rostindu-se în jurul meu de către unul sau altul dintre cunoșcuții sau necunoșcuții cu care viața mă pune în contact. Și tonul cu care se afirmă această mărturisire este degajat, ușor laudativ, fals modest, vag autocritic și, mai presus de toate nuanțele posibile, declarația se vrea privită cu simpatie, pentru că un om care nu se claustrază în incomodul corset-ermetic al principiilor rămîne deschis tuturor ipotezelor. Este, va să zică, un individ cu care se poate discuta. Orice. Oricum. Oricînd. El nu te va împingea cu clișee de gîndire, cu soluții deja fabricate (de alții ori de sine însuși), cu prejudecăți imutabile ci va fi dispus să-ți asculte argumentația, să cîntărească — pe loc — și să găsească soluția. Cea mai bună soluție, bineînțeles. Vizavi de omul fără principii stă, evident, cel care se conduce după judecăți deja exprimate, verificate, după principii, cu alte vorbe. Poziția lui pare, din plecare, dezavantajată, deoarece, pentru el, rezolvările sînt dinainte cunoscute, de cele mai multe ori nici nu-i aparțin, bunăvoința sa de a înțelege o situație va fi îngustată pînă la dispariție, de rigorile principiilor, și, din această cauză, un astfel de om nu poate gusta adeseori surpriza vreunui eveniment care ar cădea dincolo de aria principiilor ce-l animă, ori a celor cunoscute măcar. Asemenea evenimente ar fi, în realitate, inexplicabile deoarece nu s-ar putea încadra în cataloagele severelor principii.

Sportul este, prin excelență, o lume a neprevăzutului, a permanentelor schimbări de situații, a misterelor, cum bine zice, în Almanahul literar, Al. Mirodan, atunci cînd încearcă să explice de ce abordează cronică stadionului și de ce lumea modernă și-a făcut din sport un idol. Prin urmare, o primă concluzie privind raportul sport-principii ne îndreaptă spre ideea că în viața arenelor, susținută de imprezibilul, principiile nu și-ar afla locul. Cu toată simpatia pe care o port «omului fără principii» sînt convins că sportul ar deveni un Turn Babel dacă ar fi populat de astfel de cetățeni. A deveni sclavul unor principii, a nu înregistra schimbările survenite într-o stare de fapte, a ignora însăși modificările unor realități ce păreau veșnice la un moment anume, nu înseamnă că ești — cu adevărat — un om de principii, căci însăși capacitatea de adaptare la una ori alta dintre situațiile născute de viață se cere a fi un principiu de bază. Declarăm — și ținem la această declarație — că în sport cel mai bun cîștigă. Ținem la ea fiindcă sună frumos? Nu numai pentru asta, ci pentru că ni se pare real și moral, pentru că exprimă, de fapt, un principiu fundamental al lumii competiționale. Și totuși... cel mai bun nu cîștigă întotdeauna. Din ce cauză? Mi se pare mai puțin important în cadrul discuțiilor noastre actuale (diverse conjuncturi fericite sau nefericite, traume psihice, erori tactice sau de arbitraj etc.), de aceea mă mărginesc să constat, de comun acord cu dv., că nu totdeauna cel mai bun cîștigă, deși aceasta constituie, fără îndoială, o excepție.

O excepție? Se poate întreba omul de principii. Dimpotrivă! Este o confirmare a altui principiu și anume a celuiua care arată că nici un meci nu se poate considera dinainte cîștigat! Și asta este adevărat, tot așa cum este adevărat (cel puțin în planul ideilor) că orice soldat poartă în raniță bastonul de mareșal (deși istoria nu ne-a prea îmbogățit cu astfel de exemple, dar...). Dar, în definitiv, nu știu de ce se insistă atît de stăruitor în jurul victoriei sportive, cînd — dacă ar fi să apelăm din nou la principii (și încă la unele de cea mai nobilă proveniență, cum sînt cele olimpice), am afla că principalul este participarea la o întrecere și nu rezultatul acesteia. Și totuși, cu cîtă vehemență este vinată victoria, mai ales cea olimpică, de către toți sportivii lumii și cîtă prețuire se acordă clasamentelor (cu predilecție celor neoficiale, care sînt gustate cu o voluptate acordată direct cu clandestinitatea lor vinovată)!

Între timp, fără vrerea noastră, într-o împletitură de principii și... dezmințiri de principii, toate la fel de adevărate ca și propria noastră ființă. În iureșul iscat, căile de ieșire par să se fi închis. De fapt, nici nu mi-am propus să elucidez valoarea principiilor, pentru că o asemenea problemă aparține, mai curînd, științelor (chiar și celor ce par acum foarte exacte) și, în general, vieții de fiecare zi, care ne dă prilejul să asistăm la diverse mutații în lumea principiilor, fără ca mersul vremii să fie oprit. În mîntea mea totul a pornit de la finala Campionatului național de șah la care — de data aceasta — au participat, într-adevăr, cei mai valoroși jucători ai țării, absenți la unele din trecutele ediții, din diferite motive, printre care cele mai supărătoare (măcar prin frecvență) erau prezențele la alte turnee externe programate concomitent. Lupta «creierelor sportive» a dezmințit (fie și parțial) principii: cel mai bun cîștigă, deoarece marel nostru maestru internațional, delicatul și inspiratul Florin Gheorghiu, n-a terminat pe primul loc! Înseamnă totuși asta că Iuliu Szabo sau Victor Ciociltea, care-și vor disputa, în baraj, titlul de campion al țării, sînt cumva inferiori colegului lor? Nicidecum! Pentru că, în sport, se cere a se ține cont că învingătorii de azi pot deveni învingători, mîine! Am exprimat astfel un alt adevăr cu forță de principiu dar fără intenția de a complica lucrurile ci — mai curînd — pentru a arăta că o dispută sportivă se cere apreciată la etalonul său real, raportată doar la împrejurările desfășurării sale din momentul respectiv și nu generalizată și absolutizată.

Concurența principiilor, care ne-a agitat cronică, are fermele ei, ca și concurența sportivă, de altfel. Ele sînt puse însă de acord, firește, prin intermediul unui alt... principiu (validat și de recenta finală de șah): la startul celei mai importante competiții naționale se impune prezența celor mai buni sportivi ai țării, astfel ca unul dintre ei să confirme, public și în prezența celor mai autorizați adversari, marel principiu potrivit căruia, în sport, cel mai bun cîștigă!

«Am urmărit plin de indignare și revoltă tot ce s-a publicat în legătură cu masacrul de la Song My (Vietnamul de Sud), unde au fost uciși în chip barbar sute de femei, bătrîni și copii, ne scrie cititorul Ion Dragotă din Ploiești. Criminalii de război care au comandat și înfăptuit acest masacru trebuie condamnați fără cruțare și e bine că o mare parte din opinia publică americană ia poziție contra lor. Dar îmi pun și eu o întrebare. De ce acei care masacrează oameni nevinovați cu mitralierele sînt considerați chiar de către unele oficialități americane drept asasini, iar celor care au ucis de zeci sau de sute de ori mai mulți oameni nevinovați cu ajutorul bombelor sau al napalmului (mă refer la aviatorii bombardierelor americane din Vietnam) nu li se aplică același regim, nu sînt dați în judecată, nu sînt socotiți asasini. Oare crima înfăptuită de la înălțimea de 1 metru e crimă, iar cea înfăptuită de la înălțimea de 1 000 de metri nu e crimă?» Desigur, tovarășe Dragotă, pentru oamenii de omenie și unele, și celelalte sînt crime calificate. E un fapt însă că în general crimele înfăptuite din apropiere, asupra unor ținte vii, identificabile, sînt considerate parcă mai odioase. Poate pentru că, încerca să explice cunoscutul ziarist francez Robert Escarpit de la «Le Monde», în acest din urmă caz, asasinii își privesc în ochi victimele. Oricum ar fi a sosit însă timpul ca și omenirea să-i privească în ochi pe criminali...

Pe o temă oarecum tangentă celei de mai sus, cititoarea Magdalena Radulian din Sibiu are și ea o nedumerire. Dumneasa a văzut prin ziare, reviste și la televiziune că mulți dintre tinerii participanți la demonstrațiile împotriva războiului din Vietnam, desfășurate în S.U.A. și în alte țări occidentale, aveau un aspect, să-i zicem, cam insolit: băieți purtînd plete și barbă, fete în mini-mini-jupe. Cum se poate așa ceva? — se întrebă tovarășa Radulian. După părerea noastră, între convingerile politice (laudabile) și aspectul fizic și vestimentar al tinerilor demonstraționi nu există vreo legătură mai serioasă. Ei se îmbracă după cum ați văzut, pentru că sînt tineri și așa e modă pe la ei. Principalul este că sub plete au creierii care judecă limpede și sub bluzele hippies o inimă generoasă. Ce folos că locotenentul Calley, cel care a ucis cu mîna lui 109 persoane în masacrul de la Song My, pomenit mai sus, apare în fotografii îmbrăcat impecabil, bine bărbierit, cu părul tuns scurt? Toate aceste «calități» nu-l împiedică să fie o bestie.

Un cititor din Iași, care omite să semneze, ne trimite un articol intitulat «Denicotinizarea» și consacrat, bineînțeles, combaterii fumatului. Interesant articol, deși cam încilcit scris. Pînă să-l descifrăm, am și fumat două țigări...

O cititoare din București, care semnează Magdalena Spătaru, ne critică vehement pentru că în almanahul pe care l-a cumpărat cîteva fotografii color aveau defecte. Regretăm foarte mult acest accident (exemplarul a scăpat controlului de calitate al tipografiei); din fericire, cvasitotalitatea almanahurilor puse în vînzare auocalitate tehnică corespunderă. Pusă pe supărare, cititoarea bucureșteană ne ia la rost și pentru alte păcate. Între altele, protestează pentru că la radio nu se transmite melodii interpretate (!?) de Alain Delon. Nu sîntem noi chemați să răspundem în numele Radiodifuziunii, dar un profit tot am tras: pînă acum nu-l știam pe Delon și cîntăreț cerut de public. Acuma știm.

Școlarul Simion Dumitru (care mai iscălește și Gigi) din comuna Boldu, jud. Buzău, ne roagă să consacram repede nu o copertă, ci două în același număr, echipei dumsiale favorite, Rapid. Să așteptăm ocazia nimerită (vreo victorie de răsunset internațional) pentru a îndeplini (jumătate din) dorința tînărului nostru corespondent. Pînă atunci, și țînd seama că amicul Gigi e elev în clasa a VIII-a și admiterea bate la ușă (vrea să intre, bineînțeles, la liceul din Giulești), îl sfătuiam să porceadă de urgență la o reîmprospătare temeinică a cunoștințelor gramaticale. Cînd cineva scrie «a-m și eu o rugăminte», «i-a este următoarea», «ma-ți înțeles» etc. riscă serios să rămîină pe tușa studiilor liceale.

Cititorul A. Stoescu din Galați se arată foarte mulțumit de introducerea rubricii «de la A la Z» și ne trimite o listă de douăzeci de artiști pe care ne roagă să nu-i uităm cumva. Nu-i vom uita, dar prietenul gălățean trebuie să se înarmeze cu răbdare: după socotelile noastre, Alidei Valli sau Annei May Wong nu le va veni rîndul înainte de sfîrșitul anului 1971. Pînă atunci, să ne consolăm cu Brigitte Bardot, Claudia Cardinale și altele mai harnice la catalog.

PRIN MAHALALELE AMERICII LATINE

Luminile de neon ale reclamei țipătoare, imaginile policrome ale show-urilor revărsate pe kilometri de peliculă și prospectele turistice care invită la călătorii de vis într-o lume insolită – exotică – prezintă America Latină ca pe un tărâm al fericirii pe pământ. Binefacerile rînduieților capitaliste sînt înfățișate ostentativ cu luxul orbitor al barurilor de noapte din Acapulco, cu zgîrie-norii transplantate în metropolele sud-americane, cu plajele aristocratice ale Copacabanei.

Ce se petrece dincolo de decorul mirific? Milioanele de oameni care nu beneficiază nici măcar de condiția de trai elementară, vegetînd într-o stare de abrutizare totală, o știu și o simt din plin. Și dacă uneori suferința lor este mută, viața lor de fiecare zi acuză: o lume nedreaptă, o societate strîmbă.

Mărturia scrisă pe care o prezentăm în aceste pagini aparține unui sociolog nord-american, care nu poate fi bănuț în nici un caz de aversiune pentru capitalism. Sam Schulman a funcționat mult timp ca profesor la Universitatea Națională din Bogota (Columbia). Timp de aproape un an el a efectuat o introspecție atentă a cartierelor mizere ale orașelor Americii Latine. Constatările și concluziile sale sînt cuprinse în acest document zguduitor, publicat în «New York Times Magazine».

de Sam SCHULMAN, sociolog american

În Brazilia se numește «favela»; în Argentina — «banda de miseria»; în Peru — «barriada»; în Columbia — «tugurio». Dar oricare le-ar fi denumirea ele reprezintă unul și același lucru: cel mai mizer tip de mahala, cu cocioabe îngrămădite, ca un stup murdar, la marginea principalelor orașe ale Americii Latine.

În ultimele două decenii, săracii satelor au pornit în număr mare spre orașe, și așa suprapopulate. Negăsind condiții mai bune de locuit s-au așezat în împrejurimile acestora, în mahalalele mărginașe. În modernul Caracas sau în Lima cosmopolită, ca și în zeci de alte orașe latino-americane, o privire aruncată spre dealurile înconjurătoare îți oferă imaginea celei mai crunte mizerii. Moartea vine ușor, foamea și suferințele sînt nelipsite, omniprezente.

Tiparele vieții tradiționale nu numai că suferă mari schimbări, dar adesea dispar cu desăvîrsire în aceste mahalale. Trăind aproape ca vitele, locuitorii acestor «tugurios» sînt copleșiți de abrutizare. Educația, viața personală, raporturile sociale, pînă și religia — toate capătă aici o altă înfățișare.

Timp de peste nouă luni am trăit și am studiat într-un astfel de «barrio», într-o cocioabă aflată pe coasta unui deal din Bogota. «Barrio» (cartierul) este situat pe panta unei mici coline la poalele Anzilor, în partea de răsărit a orașului. O cărare lată și murdară, o prelungire a străzii 65 (Calle 65), șerpuiește prin acest «barrio» dîndu-i și numele. Cele aproximativ 250 locuințe adăpostesc 1 200 de oameni.

În întreaga Americă Latină, periferiile orașelor centrale constituie cartierele «tradiționale» rezervate celor săraci. În 1948, o dată cu începerea luptei naționale, declanșată după asasinarea liderului Partidului Liberal, Jorge Eliecer Gaitan, mii de columbieni au venit la Bogota, în căutarea unei vieți mai bune. Dar orașul nu i-a putut absorbi pe toți. Nu existau nici industrie, nici locuri de muncă pentru acești oameni de la țară — analfabeți și fără calificare.

Ei s-au împrăștiat pe dealurile nelocuite și răslețe în cartierele sărace ale Bogotei, unde și-au construit cocioabe. În partea inferioară a acestui «barrio» proprietarii obișnuiesc să-și lărgească locuința cu câteva noi camere care dau spre curte — un fel de colibă pe care o închiriază pentru o anumită sumă de bani noilor veniți. Acum patru ani, cițiva dintre chiriașii din această parte a «barrio»-ului, sătui de a mai plăti chirie, au invadat zonele din vârful dealului, și astfel a început o nouă fază în procesul de proliferare a mahalalei, proces ce continuă și azi. În prezent, fiecare al zecelea locuitor al acestui oraș, cu o populație de peste 1 700 000 de oameni, trăiește într-un «tugurio». Șapte din zece orașe ale Columbiei sînt sărăcăcioase, dar «tugurio» constituie expresia cea mai jalnică a mizeriei urbane.

Apă nu există în aceste «tugurio». Femeile și copiii o aduc în bidoane vechi de ulei sau untură, dintr-o gură de apă situată la poalele

Pe fundalul blocurilor moderne, cocioabele din Rio de Janeiro apar și mai dezolant.

Întruchiparea mizeriei în cruda și tragică ei realitate ▶

dealului. Puține sînt casele care au lumină electrică sau sobe cu gaz; majoritatea locuitorilor fac focul cu lemne, și pe trei cărămizi mari așază oalele în care pregătesc bucatele.

Cartierul are vreo 20 de latrine; unele sînt proprietatea citorva familii și ușile lor rămîn încuiate cu lacătul, altele aparțin unui grup. Apa murdară se scurge pe ulițele cartierului, iar copiii se joacă în acest mediu infestat. De aceea nu este de loc surprinzător faptul că maladiile endemice și epidemiile bîntuie tot timpul. Mulți copii mor de pojar, diaree, infecții ale căilor respiratorii sau din cauza proastei alimentații.

Se pot vedea în aceste mahalale oi, porci și vaci — în majoritatea cazurilor crescute pentru a fi vîndute. Măgarul este animalul cel mai prețios; îi ajută pe oameni la îndeletnicirile lor grele și plictisitoare, la căratul apei, al lemnelor pentru foc etc.

În partea inferioară a «barrio»-ului, spațiul de locuit este foarte limitat; o familie are de obicei o singură cameră și încă o mică încăpere. În partea superioară a «barrio»-ului casele sînt mai mari, ele au o cameră sau mai multe de dimensiuni mici. Curțile sînt comune, în ele se strînge gunoiul, se pun rufele la uscat, se închid puii și porcii, se joacă copiii. Casele au tavanul jos, podeaua de pămînt. O ușă primitivă sau o perdea la intrare «apără» pe locatari de ploaie și vînt. Ferestrele, de obicei, lipsesc. Într-o astfel de casă întunecoasă oamenii mîncă, dorm, se îmbracă. Unul sau două paturi înguste — din cele mai ieftine, îndeobște — sînt așezate lîngă pereți. Unul este rezervat adulților, care dorm adesea împreună cu copilul cel mai mic; ceilalți copii sînt îngrămădiți

cu toții într-un pat. Cei mai «curajoși» dorm înfășurați în pături, direct pe pămînt. Un cufăr de lemn, în care se află «averea» familiei, este așezat lîngă pat; deasupra lui se află un lighean cu apă. În mijlocul camerei se află o masă și un scaun, eventual două. Hainele, în special cele de «duminică», sînt agățate pe perete, la ușă, deasupra patului sau atîrnă din tavan. Pereții sînt plini de icoane sau fotografii: mirele și mireasa, soțul militar, botezul copilului.

Într-o astfel de încăpere pot locui 12 oameni. Nimic nu este secret, fiecare știe ce face celălalt. Spălatul nu este un obicei îndrăgit, în case neexistînd loc pentru o baie. Oamenii își piaptănă părul pentru a-i primi pe vizitatori sau a merge la biserică. Locuințele au un miros greu și sînt caracterizate de o dezordine permanentă.

Normele tradiționale ale vieții de familie sînt schimbate. Cea mai mare parte a locuitorilor provin dintre țărani, iar sărăcimea rurală a Columbiei le-a păstrat firea lor. Le place să aibă în jurul casei o mică grădină în care cultivă produse pentru consumul propriu. Sentimentul colectivității le lipsește aproape cu desăvîrșire. Cînd însă autoritățile din afară caută să-și exercite controlul în cartier, locuitorii se solidarizează pentru a se apăra.

Violența este aici ceva obișnuit. Rareori trece o săptămînă în care să nu fi avut loc vreun scandal. Bărbații se distrează jucînd «tejo» (un joc cu pietre) sau bînd bere. Pot în orice clipă să se ia la ceartă și să înceapă lupta cu pumnii și cu cuțitele. Rivalitatea dintre femei duce și ea la lupte cu cuțite. De obicei, bărbații își pedepsesc soțiile și copiii, bătîndu-i; cînd mama își dojenește

PRIN MAHALALELE AMERICII LATINE

◀ Reprezentanții tipici ai două lumi: cea din interiorul și din afara acestor «tugurios», «favellas» etc.

copilul, îl lovește cu palma sau cu nuiua. Brutalitatea este un lucru comun, fiind parte integrantă din însăși viața lor.

Lipsa de ocupație este un element caracteristic locuitorilor acestor «barrios», deși necesitățile economice sînt mari. Tinerii încearcă să obțină slujbe, dacă acestea sînt disponibile, iar fetelul le este mai ușor să capete un post ca slujnice; ele cîștigă 3-4 dolari pe lună, li se dă îmbrăcăminte, masă și casă. Bărbații care lucrează, doar atunci cînd găsesc, la grădinarit sau în construcții, sînt totuși puțini la număr. Mamele și copiii pot fi adesea văzuți cerșind. Nevoia i-a forțat pe bărbați să ajungă hoți. Unele femei au ales calea prostituției, iar mulți tineri au devenit copii ai străzii.

Lipsa de ocupație și structura dezbinată a vieții familiale merg mîna în mîna. Două treimi din familii nu au tată. Unele nu au nici mamă, nici tată, copiii fiind crescuți de bunici, mătuși, nași sau prieteni. Femeile părăsite, ramase cu copii, sînt tapte obișnuite. Bărbații nu se simt cu nimic obligați față de femeile cu care trăiesc și rareori ajută la educația copiilor... În aceste mahalale căsătoria înseamnă «unirea liberă» — forma acceptată a legăturilor sexuale. Oamenii se consideră căsătoriți atîta timp cît vor. Există bineînțeles și cîteva cazuri de perechi căsătorite legal, dar ele constituie excepții, și încă rare. Căsătoria lor nu este privită ca ceva «mai bun». În ochii celorlalți ei sînt considerați doar ca au avut «mai mult noroc, mai mulți bani».

Deși în afara mahalalei o căsătorie legală este alt fel privită, orice bărbat și femeie care trăiesc împreună sînt considerați «căsătoriți» și femeii i se spune «senora»,

nume dat și unei mame «nemăritate»; ea este o «senora», deși este singură. Copilul unui cuplu «căsătorit» astfel poartă numele de familie al tatălui; copilul care nu are tată poartă numele mamei. Femeile au foarte mulți copii, dar majoritatea mor la naștere. Acest fapt însă nu este primit cu prea multă durere. Oamenii suferă, dar cred că «îngerul mitel» (angelito) merge în rai, fericit că-l vede pe Dumnezeu înainte de a fi îndurat greutățile vieții. Puține sînt femeile care să nu aibă unul sau chiar mai mulți «angelitos».

În casele în care există un bărbat, el intruchipează autoritatea. Interesele sale sînt mai presus de cele ale restului familiei. El mînincă primul, și tot ce e mai bun, copiii nu trebuie să-l deranjeze cînd se odihnește, iar faptul că cheltuiește bani pentru bere, în timp ce copiii săi cerșesc pentru a avea ce minca, nu este considerat anormal. Chiar sănătatea celorlalți este subordonată necesităților sale. Copiii bolnavi nu sînt duși la clinică, pentru că mamele trebuie să-și petreacă cea mai mare parte a dimineții pregătind masa pentru sotul care lucrează. Ar însemna să-l supere dacă nu i-ar duce mîncarea la timp la serviciu. Femeile merg mult pe jos sau în autobuze arhipline, cu hrana proaspăt pregătită pentru ca bărbații să fie mulțumiți. În acest timp un copil grav bolnav poate muri din cauza lipsei de îngrijire.

Cînd un bărbat nu lucrează, el își petrece timpul cu prietenii, niciodată cu copiii. Unele mame își încuie copiii ore întregi în casă, pentru a putea lucra liniștite. Bani cîștigați sînt dați imediat bărbatului. Bărbatul care trăiește în casa mamei sale, cu soția și copilul, se consideră norocos: mama sa are serviciu, iar soția lucrează cîteva zile pe

săptămîna. El nu lucrează și doar din cînd în cînd își caută de lucru. Viața de familie în aceste «tugurios» se bazează pe norme primitive și simple, ceea ce ilustrează atitudinea unor oameni care cunosc numai greutățile. Duritatea vieții îi copleșește. Femeile îmbătrînesc de timpuriu, iar bărbații ajung să se mîndrească cu faptul că sînt brute. «Barrio» îi face pe acești oameni urîți, ca și el. Familiile sînt o oglindă a acestui mediu social în care trăiesc.

În fiecare an, viața din «barrio» apasă tot mai mult asupra locuitorilor. Prea puțini pot pleca, pentru că nu au unde să se ducă. Într-un an, două familii au avut posibilitatea să plece și să înceapă o nouă viață, primind ajutor financiar din partea autorităților orașului. Ambele au refuzat însă, pentru că «barrio» a fost întotdeauna «casa» lor și doresc ca legăturile să nu fie rupte. Ei se tem de marele oraș, pe care nu îl cunosc și pe care îl consideră ostil.

«Tugurio» este complet lipsit de viață spirituală și intelectuală, dominat de mizerie constantă și viață pasivă.

Există cîteva oameni — și numărul lor crește — cu spirit pătrunzător, realist, care încearcă să dezrădăcineze aceste grupuri. O serie de școli, de universități, grupuri religioase, ziare din Bogota și din alte orașe au cerut să se ia măsuri pentru lichidarea mizeriei în care trăiesc acești oameni, a acestei situații rușinoase pentru prestigiul țării lor. Dar economia Columbiei este prea slab dezvoltată pentru a sprijini pe deplin «războiul împotriva sărăciei». Lupta împotriva acestor «tugurios» și a zecilor de cartiere tip «barrio» se desfășoară încet și problema este și devine pe zi ce trece tot mai gravă

de la **3**
la **2**

ANGHELESCU
MARCEL

Actor român de teatru și film, născut la Craiova, la 3 noiembrie 1910. În 1933 termină Conservatorul după ce, cu un an înainte, debutase în teatru cu piesa Heidebergul de altădată. Din 1937 devine actor al scenelor bucureștene, unde se afirmă ca un remarcabil actor trecînd de la clasicii (Schiller) la moderni (Shaw, O'Neill), cu un scurt popas chiar prin operetă (Strauss, Lehar). În 1942 urmează un curs de pregătire pentru film la studiourile Cinecittă din Roma. În același an debutează pe ecran cu **O noapte furtunoasă** de Caragiale, în adaptarea lui Jean Georgescu. După 1944 devine actor al Naționalului bucureștean, abordînd marele repertoriu de comedie clasică (Shakespeare, Gogol, Cehov, Caragiale) și contemporană (Kataev, Sebastian, Mircea Ștefănescu, Baranga). Din 1948 pînă în 1954 e profesor la Institutul de artă teatrală iar din 1949 desfasoară o vie activitate de actor de cinema, izbutind admirabile compoziții în filme inegale ca: **Răsună valea** (1949); **O scrisoare pierdută** (1953); **Cu Marincea e ceva** (1954); **Pe răspunderea mea** (1956); **Mica întimplare** (1957); **Avalanșa, Ciulinii Bărganului** (1959); **Telegrame, Băieții noștri, Darclee** (1960); **Omul de lingă tine** (1962); **Steaua fără nume** (1966); **Castelani** (1967); **Co-rigența domnului profesor** (1968). Marcel Angheliescu deține titlul de artist al poporului.

ANNABELLA

Actriță franceză de film (și teatru), născută Suzanne Charpentier, la Varenne (St. Hilaire-França) la 14 iulie 1909. Debutează la 16 ani în filmul **Napoleon de Abel-Gance** (1927), dar afirmarea ei ca vedetă vine de-abia în 1931 cînd René Clair îi dă

rolul principal în comedia muzicală **Milionul**. Interpretă sensibilă, plină de farmec și gingășie, Annabella trece cu ușurință de la dramă la comedie pe același filon sentimental, în filme variate ca: **Razia** (1931) și **Fiul din America** (1932), ambele de Carmine Gallone, cu Albert Préjean; **Paris-Méditerranée** (1932), regia Joe May, cu Jean Murat; **Prima dragoste** (1932) și **Raze de soare** (1933) turnat la Viena, cu Gustav Fröhlich, filme oline de noeție, semnate de Paul Fejos; **Bătălia și Caravana** (ambele cu Charles Boyer — 1934); **Variete și La bandera** (1935), regia Julien Duvivier, ambele cu Jean Gabin; **Echipajul** (1935 — regia A. Litvak) cu J.P. Aumont și Ch. Vanel; **Armele veghează** (1936 — regia Marcel L'Herbier) cu Victor Francen (Annabella obține marele premiu de interpretare feminină la Veneția); **Cetatea tăcerii** (1937), regia L'Herbier; **Hotel du Nord** (Amantii — 1938), regia Marcel Carné. Apare și în teatru, debutînd în **Cum vă place** de Shakespeare, apoi în piese de Molnár, Coward și Sartre. Între 1936 și 1938 turnează în Anglia în filme ca: **Sub roba roșie**, regia V. Sjöström, cu Conrad Veidt; **Dineu la Ritz** și **Destin**, cu Henry Fonda. În 1938 pleacă la Hollywood unde începe o nouă carieră americană, marcată de succese ca: **Suez** cu Tyrone Power; **Baroana și valetul**, cu William Powell; **13, Rue Madeleine**, regia Henry Hathaway, cu James Cagney. Reîntoarță în patrie în 1947. Annabella mai apare în trei filme: **Eternel conflict** (1947); **Dernier amour** (1948); **L'homme qui revient de loin** (1950). În 1950 se stabilește în Spania, unde mai turnează un singur film, **Don Juan**, după care părăsește definitiv ecranul. A fost căsătorită de două ori, cu actorii Jean Murat și Tyrone Power.

ANNAKIN KEN.

Regizor britanic de film, născut la Beverley (Yorkshire - Anglia), la 10 august 1914. Lucrează la început în agenții de publicitate, apoi devine ziarist, scenarist radiofonic și operator de film. În timpul războiului

realizează ca documentarist o serie de scurte metraje (1942—1945), după care devine asistentul regizorului Carol Reed. În 1947 debutează ca cineast independent cu filmul **Holiday camp**. E începutul unei cariere fecunde, nu numai pe plan cantitativ, a unui regizor care are, pare-se, predilecție pentru toate genurile, pentru filmul în schechieri: **Quartet** (1948) și **Trio** (1949), inspirate din nuvelele lui Maugham; pentru cel fantastic: **Miranda** (1948) cu Glynis Johns; pentru drama de război: **Broken Journey** (1948), cu Phyllis Calvert, și cele cu subiect romantic: **Robin Hood** (1952) și **Spada și trandafirul** (1953); pentru comedii: **Trei oameni într-o barcă** (1956) cu Laurence Harvey sau drame de atmosferă exotice: **Hotel Sahara** (1951) cu Peter Ustinov și **The Planter's wife** (1952) cu Claudette Colbert; pentru filme de aventuri: **Losers** (1956) cu Rossano Brazzi și **Swiss family Robinson** (1965). În colaborare cu un stat-major de cinești, tehnicieni și vedete realizează costisitorul film **Cea mai lungă zi**, istoria romanțată a debarcării aliate în Normandia (1961) iar după două comedii cu Julie Christie, **Frumoasa englezoaică** și **Societatea anonimă Crookes**, revine la subiectele de mare desfășurare ca: **Acei oameni minunați în mașinile lor zburătoare** (1965), **Bătălia pentru Ardeni** (1966) cu Henry Fonda; **Duelul lung** (1968) cu Yul Brynner și **Rally-ul Monte-Carlo** (1969) cu Bourvil și Susan Hampshire.

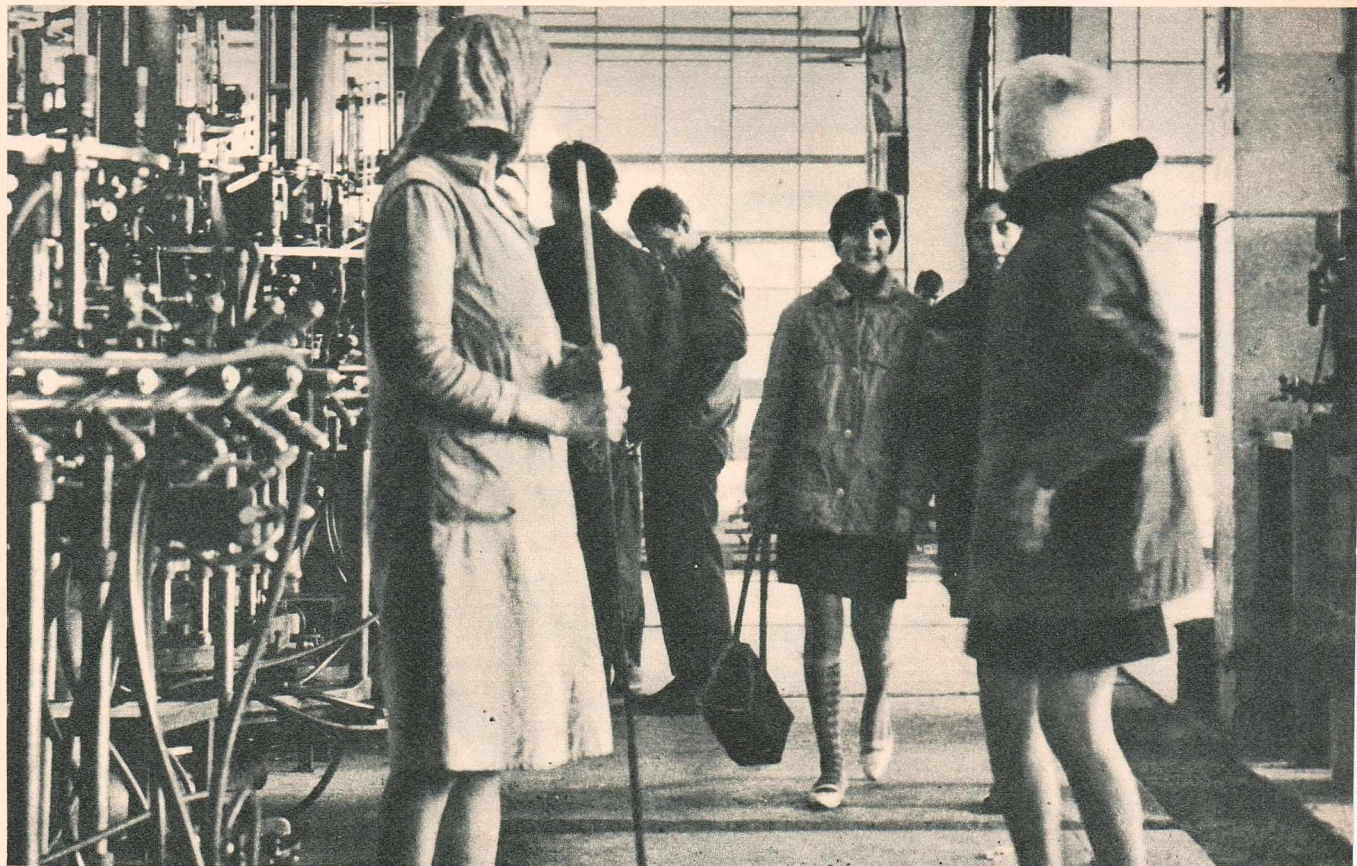
Constantin POPESCU

recoltă industrială-1969

În halele de producție
ale Fabricii de articole din sticlă-București
ai senzația
că te afli pe o arteră
de promenadă...

(Urmare din pag. 7)

stalația de dimetil-tereftalat. Nu vă speriați! Pentru un (ne)chimist pronunțarea denumirii de mai sus pare să implice o aplicație deosebită la limbi străine. Cu asemenea dificultăți de pronunție sigur că ești tentat să exclami: «ce arid!» Dar când afli că acest dimetil-tereftalat este materia primă pentru producerea tergalului, nu se poate să nu te îmbunezi, ba chiar să ciulești urechile. Noul «brad» din pădurea petrochimiei de lângă Ploiești și-a declarat maturitatea în 20 februarie 1969, cu 40 de zile înaintea grațicelor inițiale. Avansul s-a păstrat statornic și după intrarea în funcțiune a instalației. Dinamica atingerii parametrilor proiectați a sărit ștacheta depășind înălțimea prescrisă. Cum? «Din perioada montajului fiecare viitor șef de secție al beneficiarului a răspuns de instalațiile ce-i reveneau. S-au produs și s-au executat «din mers» modificări constructive la utilajele tehnologice. Și nu numai inginerii au avut astfel de responsabilități. Absolvenții școlilor profesionale (majoritatea meseriașilor instalației) au lucrat cot la cot cu constructorii și montorii. Și-au luat meseria în serios de la început. De fapt, disciplina industrială are tradiție în regiunea Ploieștiului» — ține să remarce, în încheiere, ing. Valentin Ioniță, directorul tehnic al Combinatului petrochimic-Brazi. Instalația care sporește valurile de tergal de pe teighelele magazinelor va atinge capacitatea proiectată cu un trimestru mai devreme. Ne interesează? Sigur că da. Cum nu rămânem, de asemenea, nepăsători dacă se produc ori nu destule fiole,

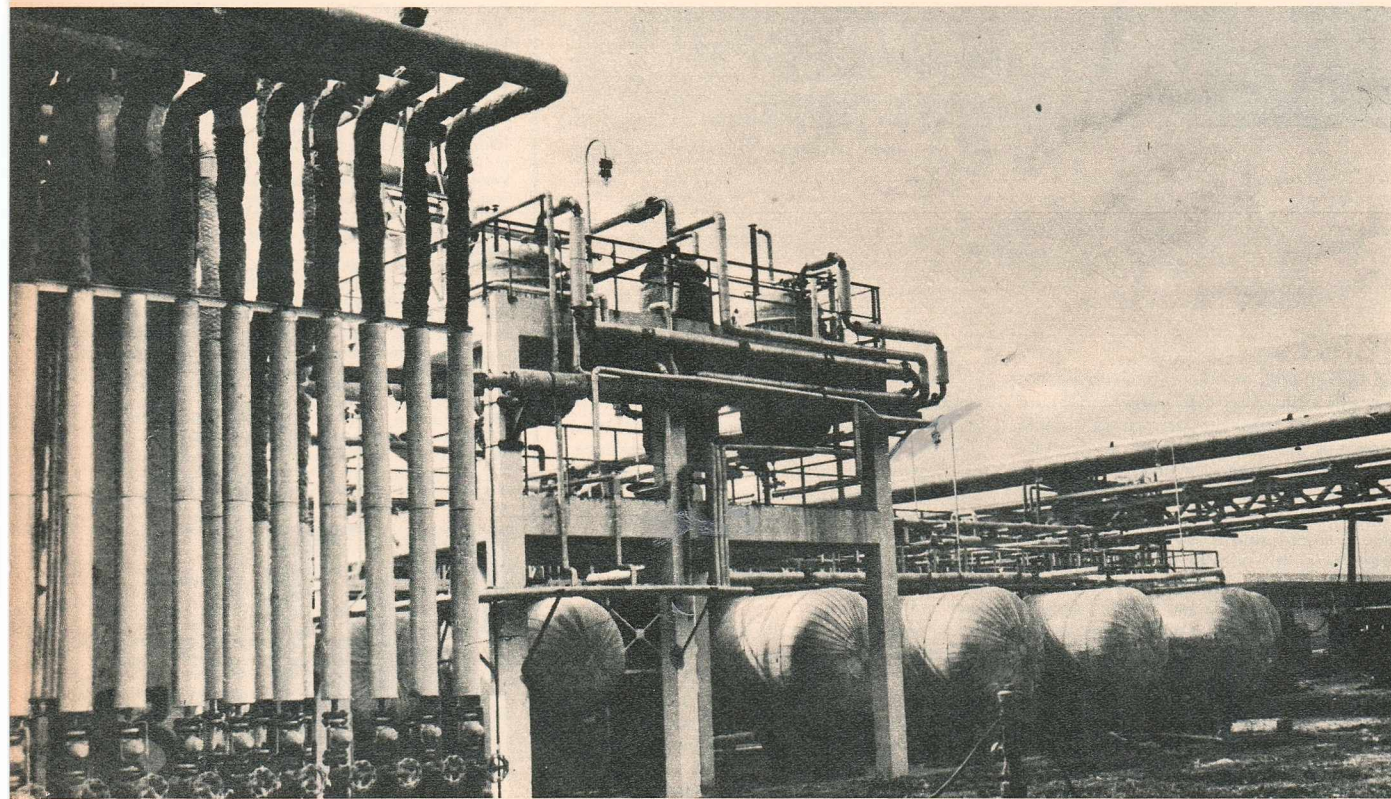
borcane, pahare sau sticle de bere.

«Disciplina industrială are tradiții la Ploiești». Nu contestăm valoarea tradițiilor. Dar oare la București se pot găsi explicații plauzibile pentru jocul de-a v-ați ascunselea în halele fabricii de articole de sticlă? Și de crearea, de cultivarea unei optici de muncitor industrial trebuie să aibă cineva grijă. Cine oare dacă nu conducerea întreprinderii? Zice o vorbă: «Cum îi crești, așa îi ai»...

Combinatul industriei alimentare-Pitești are, printre altele, în subordinea sa două fabrici care au intrat în funcțiune anul acesta — fabrica de preparate din carne (la 5 iunie, cu 35 de zile întârziere) și fabrica de bere (la 15 august, în termen). La începutul lunii decembrie, când le-am vizitat noi, oricât de paradoxal pare față de datele mai sus-menționate, numai una dintre ele funcționa propriu-zis.

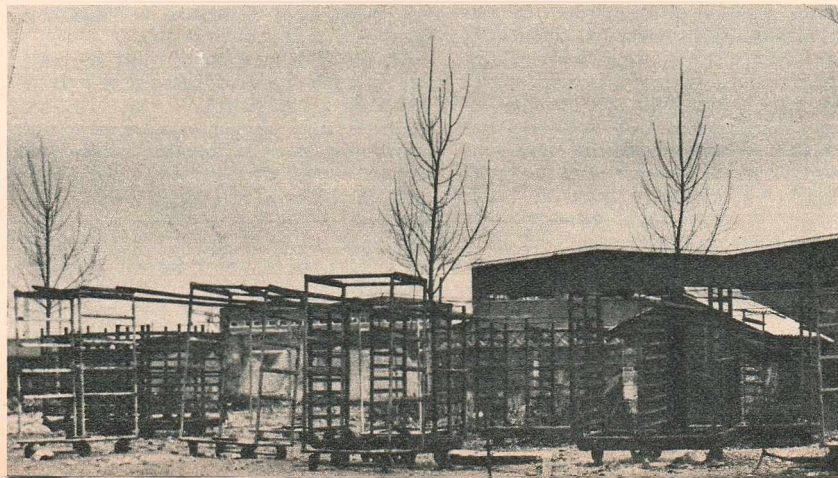
Noua marcă de bere românească există cu adevărat, produce cu adevărat și mai mult decât atât: băutura cea cu gulere albe în halbă se va produce la Pitești, în 1969, cu un plus de 24 000 hl față de plan, la care se adaugă și o depășire de 722 tone malț. În această fabrică, gândită și făcută conform pretențiilor superlative ale tehnicii moderne, toate prefacerile orzului pină la starea lichidă și spumoasă se săvîrșesc parcă, singure. Pe tabloul de comenzi automate nu se trece cu vederea nici o tresărire cât de mică a semnalelor luminoase. Ca și în cazul țesătoriei de neșute de la Ferentari simți că fiecare om e la locul, său în accepția cea mai strictă a cuvîntului.

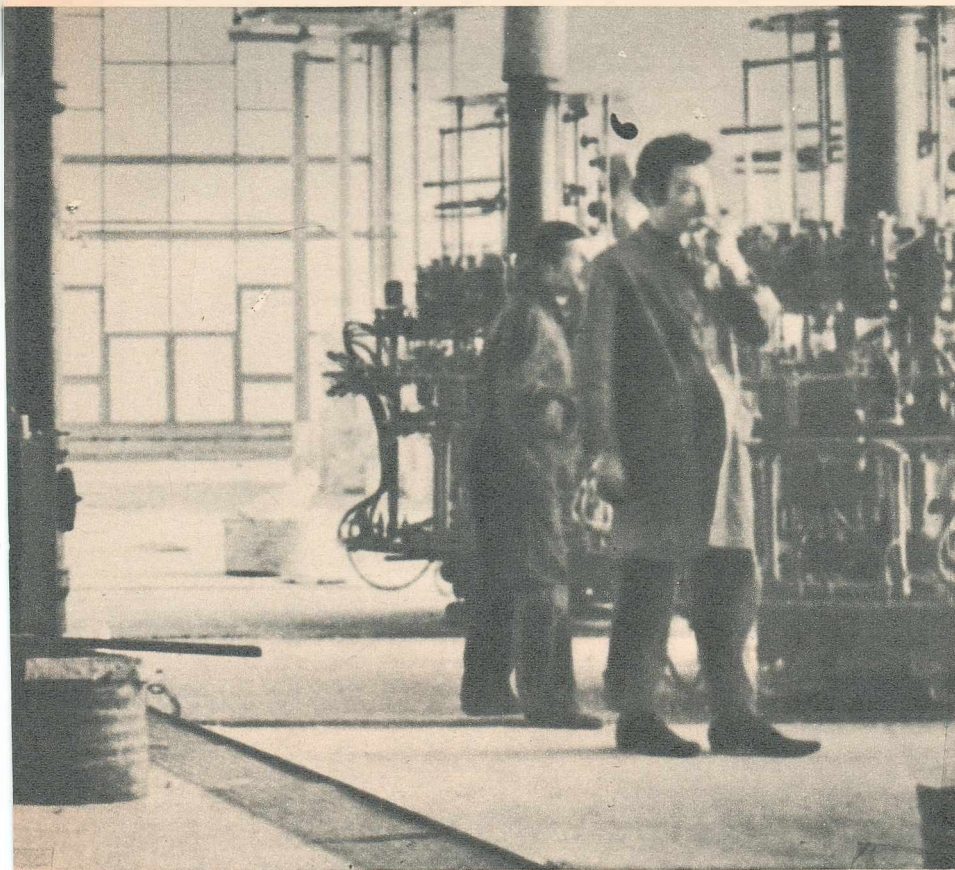
În schimb, la Fabrica de preparate din carne, de pe aceeași platformă industrială, haosul și-a pus amprenta necruțătoare pe întreaga atmosferă. În hale plutește un abur amestecat cu fum înecăcios, de parcă nu salamurile ar trebui să se afume, ci oamenii. (O fi și acesta un mijloc pentru prelungirea longevității?) Directorul general al Combinatului industriei alimentare-Pitești, tov. Gh. Burcea, ne-a furnizat câteva bizareții care explică, dar nu justifică, aspectul de barbară improvizatie al fabricii cu pricina: afumarea la rece nu se poate realiza în turnurile afectate acestui scop fiindcă lucrările nu s-au terminat. Numeroase alte utilaje funcționează prost

Instalația de dimetil-tereftalat — cel mai tânăr vlăstar din constelația «brazilor» ploieșteni. Să nu vă sperie denumirea: dimetil-tereftalat înseamnă materia primă pentru tergalul cu care ne îmbrăcăm.

Rastelele pe care s-a zvîntat la vînt pastrama sezonului trecut mai sînt păstrate și acum în curtea fabricii noi de produse din carne-Pitești. Oare vor mai folosi și anul viitor aceste improvizatii de pe vremea străbunilor?!

sau de loc pentru bunul (?) motiv că Întreprinderea de montaje pentru instalații de automatizare a abandonat lucrările aici. Fierberii salamurilor și afumării la cald îi urmează afumarea la rece... în atmosfera binecuvîntată a anotimpului friguros. Și greu a fost sezonul de preparare a pastramei de oaie. Cum spațiile de producție nu erau puse la punct, modernă fabrică (în proiecte, deocamdată) a improvisat niște rastele de care a spînzurat pastrama ca s-o usuce vîntul. Aidoma ca-n vremea străbunilor! «Montorii de la IMIA sînt foarte ocupați, explică tov. Gh. Burcea. S-au întins pe mai multe șantiere decît îi țin puterile și-acum nu pridesc. Au de lucru și la obiectivele industriei ușoare, și la combinatul petrochimic»...

Iarăși o explicație, dar nici pe departe o scuză plauzibilă. Întreprinderea cu pricina era datoare să-și cunoască din vreme puterile și să nu ajungă în situația de meseriaș mincinos. Nu promite cel care știe că nu-și poate onora cuvîntul!

De la tribuna Congresului al X-lea al P.C.R., secretarul general al partidului a subliniat că ministerele și centralele industriale au obligația de a sprijini mai eficient întreprinderile pentru realizarea integrală a parametrilor tehnici și economici proiectați. Că de la această sarcină imperioasă își permit să facă încă excepții unele unități se vede și în rîndurile de mai sus.

Respectarea cu rigurozitate a termenilor de execuție, livrarea unor cantități sporite de producție-marfă pentru piața internă și externă, reclamă imperios — așa cum

s-a subliniat și la recenta Plenară a C.C. al P.C.R. — lichidarea grabnică a neajunsurilor care mai dănuie în modul de pregătire și executare a lucrărilor pe șantiere, de dare în exploatare a noilor obiective. Greșelile, întîrzierile inadmisibile ale unora se repercutează negativ și în mod fatal în activitatea altora. Tocmai de aceea realizarea integrală a programului de investiții rămîne strict condiționată de îndeplinirea exemplară a sarcinilor curente și de perspectivă, de o largă și salutară colaborare între toți factorii responsabili, de instituirea unui riguros sistem de răspunderi între proiectanți, constructori, furnizori de utilaje și beneficiari pe întreg parcursul investiției. Iar criteriul suprem al declarării unei investiții «realizate» este nu ca rezultat dintr-un raport sau altul, ci faptul elementar și controlabil al intrării sau neintrării în producție. În producția fizică, nu în producția teoretică.

În planul de stat toate întreprinderile cu nume și prenume prevăzute să intre în funcțiune anul acesta participă, cu cantități judicios prescrise, la producția globală industrială a României. Deci, nu e de ajuns ca în scripte să figureze ziua, luna și anul «nașterii» cutărei sau cutărei fabrici, dacă practic ea nu trăiește, nu se ridică la vigoarea scontată, nu justifică la timp scopul pentru care, din tezaurul național, s-au cheltuit milioane de lei. Este o chestiune care interesează pe toată lumea. Nu ne este indiferent, bunăoară, cînd, cît și cum se fabrică fiolele în noua fabrică din Ducești, chiar dacă avem o sănătate înfloritoare.

LONGINES

Eleganța
și precizia unui ceas
LONGINES
domină toate schimbările
modei trecătoare

UN SINGUR NUME-MULTIPLE

În realizarea sarcinilor trasate de cel de-al X-lea Congres al P.C.R. și de Conferința Națională a P.C.R., în baza unei Hotărâri a Consiliului de Miniștri, a luat ființă la data de 1 octombrie 1969 GRUPUL INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCUREȘTI.

În legătură cu activitatea, profilul și perspectivele de viitor ale acestei mari unități industriale, am solicitat inginerului Aurelian Blaga, directorul general al grupului, unele lămuriri.

— Care este scopul creării acestui grup și profilul lui?

— GRUPUL INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCUREȘTI are ca scop producerea și desfășurarea coordonată de lacuri, vopsele, cerneluri poligrafice, detergenți sintetici și auxiliari textili și de pielărie, rășini sintetice, solvenți organici și alte produse chimice, precum și executarea de protecții anticorozive.

— V-am ruga să menționați unitățile care intră în componența noului grup și criteriile de care s-a ținut cont când s-a făcut reunirea lor.

— Reunirea uzinelor: POLICOLOR-București, AZUR-Timișoara, SINTEZA-Oradea, a fabricilor: ANTICOROZIVUL-București și SOLVENTUL-Timișoara, într-un singur grup, s-a făcut pe criteriul asemănării tehnologice și al cooperării în realizarea anumitor tipuri de produse. S-a înfăptuit astfel centralizarea producției de lacuri și vopsele și a producției de solvenți și plastifianți, materii prime de bază pentru industria de lacuri.

— Cum vedeți efectul pe care îl va avea noua formulă de organizare asupra procesului producției?

— Aceasta va permite o specializare mai avansată a fabricației, creșterea nivelului tehnic și organizarea pe o treaptă superioară a producției, paralel cu îmbunătățirea ritmicității ei. Se vor înregistra progrese și în ce privește ridicarea indicilor calitativi ai produselor, menținându-se în permanență la un grad de întrecere cu produse similare de pe piața mondială. Se va putea realiza de asemenea o dezvoltare armonioasă a producției cu întregul profil sortimental ce-l cuprinde GRUPUL INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE, corelată cu aceea a materiilor prime cu pondere însemnată.

— Gama sortimentală realizată de unitățile din componența grupului este destul de bogată — sperăm — încât v-am ruga să numiți câteva produse mai reprezentative și eventual firmele producătoare.

— În cadrul G.I.L.V.-București se realizează într-adevăr o gamă sortimentală bogată și variată de produse, din care ne-am permise să menționăm pe cele mai importante. Rășinile poliesterice nesaturate — fabricate de uzina POLICOLOR — le vom găsi prezente atât în procesul prelucrării lacurilor destinate finisării mobilei, la fabricarea nasturilor, prin turnare sau armare cu fibre de sticlă, cât și la fabricarea plăcilor ondulate etc. Ne fiind singurul produs reprezentativ vom menționa că tot aici se realizează și grundurile solubile în apă — produse destinate vopsirii, ca prim strat, a autocamioanelor, tractoarelor, autoturismelor Dacia, aparatelor electrocasnice etc. Împreună cu cele citate sint emailurile cu uscare la cuptor și emailurile de remaniere, destinate de asemenea finisărilor de calitate superioară în sectorul construcțiilor de mașini. Grundurile și emailurile pentru vopsire în câmp electrostatic a frigiderelor sint alte câteva produse care au înregistrate pe ele emblema uzinei POLICOLOR.

«PERLAN» — nume des rostite de gospodine — reprezintă detergenții (alb și albastru) ideali pentru spălarea diferitelor țesături, realizat de uzina AZUR din Timișoara.

În cadrul grupului, uzina SINTEZA-Oradea fabrică produse de sinteză organică pentru consumul intern și export. Acidul benzoic sau cel salicilic, benzoatul de sodiu farmaceutic și alimentară sint câteva dintre acestea. De asemenea, produsele organo-fosforice folosite ca antidăunători în agricultură sint obținute tot la SINTEZA.

Industria prelucrării maselor plastice este marele beneficiar al unei game variate de plastifianți ce se realizează la un nivel calitativ ridicat, în cadrul fabricii SOLVENTUL din Timișoara.

Nu trebuie uitate chiturile și adezivii de tip Oramin, Epodur, Roxidur și altele ce se realizează la fabrica ANTICOROZIVUL-București, utilizate cu succes la lucrările de protecție anticorozive ce se execută pe marile șantiere ale industriei chimice sau alte obiective industriale.

— Ce ne puteți spune în legătură cu calitățile produselor menționate mai sus și avantajele pe care le prezintă?

— Calificativele bune acordate de consumatorii acestor produse își găsesc justificarea în caracteristicile tehnice și avantajele pe care le prezintă în diversele domenii de utilizare. Astfel produsele de vopsire — grundurile solubile în apă, emailurile cu uscare la cuptor, emailurile de remaniere — înlocuiesc produsele importate pînă în anul 1968 de Uzina de autocamioane-Brașov și uzina de tractoare situându-se, din punct de vedere calitativ, la același nivel. O altă categorie de produse — rășinile poliesterice nesaturate — prezintă calități similare cu acelea ale rășinilor poliesterice livrate de firmele străine Vianova, Bayer, Wioldchek. Acestea sint tot mai des solicitate pe piața internă și externă. Dat fiind avantajele pe care le prezintă — rezistență mecanică, rezistență la agenți chimici, posibilități multiple de prelucrare — rășinile poliesterice nesaturate le găsim prezente în toate domeniile de activitate industrială.

Dintre produsele de sinteză organică ne vom opri asupra acidului benzoic superior — utilizat în diferite domenii ale industriei chimice, fiind destinat în același timp exportului, acidul salicilic tehnic de calitate superioară — folosit în industria medicamentelor, detergenții fabricați de uzina AZUR — produse de calitate superioară solicitate în țară și străinătate.

— Competitivitatea lor pe plan mondial, credem, este una

din principalele preocupări ale întregului colectiv al grupului. Care sint aprecierile beneficiarilor străini la adresa acestor produse?

— În cadrul gamei sortimentale fabricate în unitățile grupului, produsele citate mai sus se consideră ca fiind de o importanță deosebită. Unele din ele: detergenții, acidul benzoic, benzoatul de sodiu, acidul salicilic, unele sortimente de lacuri și vopsele (ROM-COLOR și POLILAC) se exportă de mai mulți ani. Altele — rășinile poliesterice, grundurile solubile în apă și emailurile destinate finisării autoturismelor, autocamioanelor și tractoarelor, grundurile și emailurile pentru frigiderice cu aplicare în câmp electrostatic — reprezintă «nou-născuții» celei mai moderne uzine din cadrul grupului — POLICOLOR-București.

Pentru ca aceste produse noi, care concurează cu succes produsele străine din Vest, destinate aceluiași scop, să fie livrate pe piața externă, s-au întreprins în perioada 1968-1969 o serie de acțiuni comune împreună cu ISCE «CHIMIMPORT» și Ministerul Industriei Chimice, printru care deplasarea și contractarea cu diferite firme, participarea la diferite expoziții și târguri internaționale.

— Am dori să ne spuneți câteva cuvinte despre perspectivele de dezvoltare ale acestor unități.

— Planul de perspectivă al GRUPULUI INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCUREȘTI prevede dezvoltări ale capacităților de producție pentru toate unitățile componente. Dezvoltările ce urmează a se face au drept scop atât creșterea nivelului producției cât și extinderea gamei de sortimente, prin asimilări de noi produse, cerute de ramurile economiei naționale. În acest sens

putem afirma că dezvoltarea întrevăzută presupune o corelare strînsă cu toate sectoarele industriale consumatoare de produse ce intră în profilul nostru de fabricație. Cităm, în această ordine de idei, industria constructoare de mașini și a construcțiilor civile, industria ușoară, a mobilei, aparatelor de uz casnic. O pondere destul de apreciabilă o vor avea produsele destinate fondului pieței — detergenți sintetici și produse similare acestora, lacuri și vopsele etc.

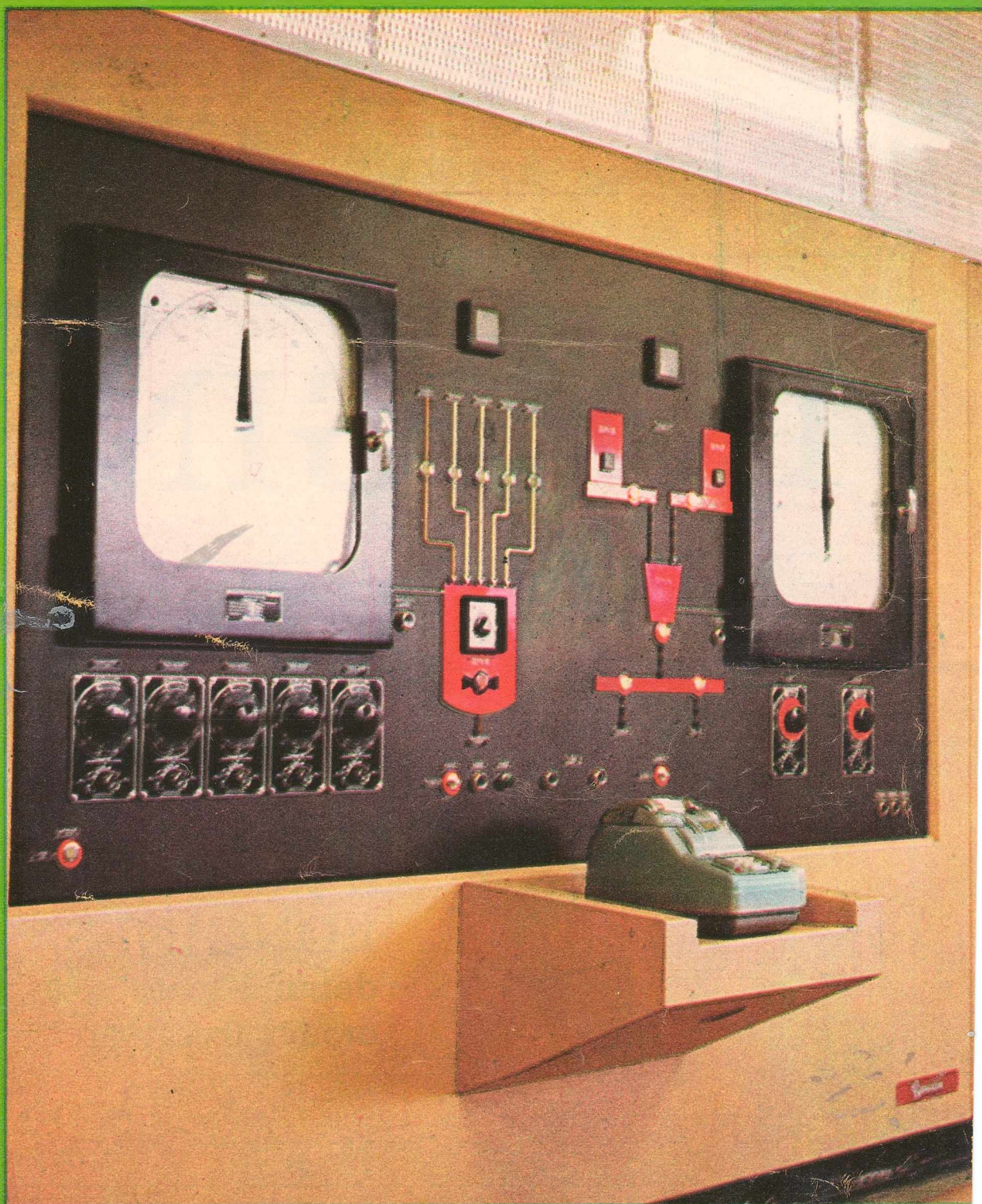
Exemplificînd, vom arăta că la două uzine — POLICOLOR din București și AZUR-Timișoara — vor intra în funcțiune noi capacități de producție pentru vopsele, rășini poliesterice, rășini epoxidice și altele.

De asemenea, este prevăzută dezvoltarea producției de plastifianți și detergenți la uzinele SOLVENTUL și AZUR din Timișoara în anii 1973 și 1975. În anul 1975 la uzina SINTEZA-Oradea se va dezoita considerabil producția de substanțe organice.

Permanențînd îmbunătățirea parametrilor calitativi ai produselor, asimilarea altora, noi, înlocuirea materiilor prime din import cu materii prime indigene precum și înlocuirea unor produse importate cu altele realizate în țară — iată alte câteva elemente care, adăugate celor citate mai sus, ne oferă posibilitatea de a afirma că produsele realizate de unitățile din cadrul GRUPULUI INDUSTRIAL DE LACURI ȘI VOPSELE-BUCUREȘTI posedă multiple garanții pentru ca aprecierile beneficiarilor să indice calificative numai la modul superlativ.

Emil CIULEI

Flacăra-publicitate

**FILATELIA —
O OCUPAȚIE INSTRUCTIVĂ
ȘI EDUCATIVĂ
PENTRU A VĂ ALCĂȚUI
SAU COMPLETA
COLECȚIA DV. DE MĂRCI,
VIZITAȚI GHIȘEELE
ȘI MAGAZINELE FILATELICE.**

Pentru completarea colecțiilor dv. întreprinderea «Filatelia», prin ghișeele și magazinele filatelice, pune la dispoziție ultimele noutăți filatelice din țară și străinătate, precum și emisiuni de mărci mai vechi românești și străine, obliterate și neobliterate. De asemenea, vă puteți procura accesoriile necesare pentru păstrarea unei colecții de mărci: clasoare, albume, pensete, odontometre, poșete filatelice, lupe etc.

Întreprinderea «Filatelia» achiziționează sortimente de mărci românești de: 200 diferite x 100; 300 diferite x 100; 500 diferite x 100; 750 diferite x 100; 1 000 diferite x 100; 1 500 diferite x 100; 2 000 diferite x 100; precum și pachetele izolate de 100 buc., mărci românești, în orice cantitate.

De asemenea, achiziționează colecții și serii de mărci străine, pe baza cataloagelor «Zumstein» și «Yvert» 1970.

Ofertanții se vor adresa întreprinderii «Filatelia» la noua adresă din București, Calea Griviței nr. 64—66, et. II.

CUNOAȘTEȚI FILATELIE ?

FILATELIA înseamnă colecționarea și studierea mărcilor poștale și a altor piese filatelico-poștale auxiliare, ca de ex.: plicurile prima zi a emisiunii, colițele, ilustratele maxime, întregurile poștale, obliteratele speciale, francaturile filatelice, documente de istorie poștală.

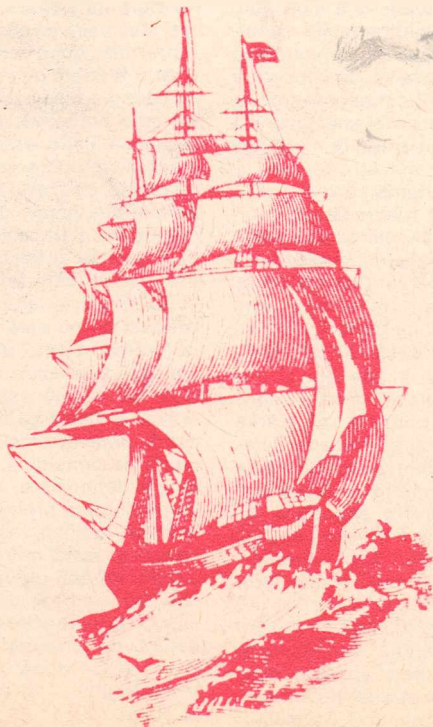
CE FOLOASE ADUCE FILATELIA?

FILATELIA, înseamnă în primul rând utilizarea rațională a timpului liber, dezvoltarea spiritului de observație, stimularea atenției și imaginației, educarea dragostei și stimei față de muncă. În același timp ea diversifică preocupările noastre, ajută la perceperea și înțelegerea frumosului din natură și viață.

CE NE ÎNVĂȚĂ FILATELIA?

FILATELIA constituie un mijloc lesnicios și eficient de îmbogățire a noțiunilor de cultură generală, de cunoaștere a vieții, obiceiurilor și culturii popoarelor, de familiarizare cu fauna și flora globului pământesc.

FILATELIA aduce un aport prețios în însușirea temeinică a istoriei și geografiei, la îndrăgirea artei și literaturii, la cunoașterea și aprofundarea limbilor străine și a celor mai importante evenimente ale vieții politice, economice, culturale, științifice, sportive.

A.B.C.-UL FILATELISTULUI

Pentru practicarea filateliei nu se cere o pregătire specială, îndelungată, nu este nevoie de aparatură costisitoare și complicată, nu este necesar talent sau înclinații artistice deosebite.

Pentru a deveni filatelist este suficient ca în prima etapă să vă însușiți noțiunile elementare de filatelie teoretică și practică, să vă procurați un clasor, o pensetă, o lupă, mărci poștale și alte piese filatelico-poștale pe care doriți să le colecționați. Mai sînt necesare un catalog, un manual de filatelie sau o lucrare de inițiere în filatelie. La aceasta se mai adaugă munca și operațiile de clasare a mărcilor, alcătuirea, aranjarea și sistematizarea colecției după anumite criterii unanim acceptate.

FILATELIA poate fi practică oricînd și oriunde, iarna sau vara, la munte sau la mare, acasă la masa de lucru sau într-un cerc filatelic.

CUM PUTEȚI DEVENI UN BUN FILATELIST?

Înscriindu-vă de îndată într-un cerc filatelic. În cercurile filatelice se desfășoară o bogată și variată activitate de orientare și îndrumare filatelică, se organizează acțiuni filatelice potrivite vârstei, preferințelor și pasiunilor.

Înscriindu-vă în aceste cercuri veți dobîndi treptat cunoștințe temeinice de filatelie.

PROCURAREA MĂRCILOR POȘTALE ȘI A CELORLALTE PIESE FILATELICO-POȘTALE AUXILIARE

Puteți procura mărci:

- prin decuparea lor de pe plicurile provenite din corespondența personală, a familiei, prietenilor, cunoscuților etc.
- prin cumpărarea plicurilor filatelice cu premii care se vînd la chioșcuri, oficii poștale, magazine filatelice;
- prin cumpărarea seriilor complete uzate sau neuzate de la magazinele filatelice sau ghișeele P.T.T.R.;
- prin abonarea la mărci poștale românești și din țările socialiste (abonamentele se fac la magazinele filatelice și la oficiile poștale);
- prin schimb filatelic cu:
 - a. membrii cercurilor filatelice;
 - b. colegi, prieteni;
 - c. filateliști din alte orașe ale țării;
 - d. filateliști din străinătate.

CE COLECȚIONAȚI?

La început puteți să colecționați mărci ștampilate și neștampilate, în serii complete ori serii mici sau chiar valori izolate din România și din diferite țări. Apoi, după un an sau doi, este bine să colecționați în special mărci din România sau dintr-o altă țară ori zonă geografică.

Mărcile dintr-o țară pot fi colecționate începînd cu o anumită perioadă, deoarece alcătuirea colecției complete este deosebit de dificil de realizat.

Mărcile puteți să le clasificați și după teme, subiecte. Alcătuirea unei colecții tematice oferă posibilități multiple pentru desfășurarea unei activități agreabile, instructiv-educative.

SAPTE ZILE PE PĂMÎNT

- LENINGRAD** Modelele matematice de conducere a unor întreprinderi devin una dintre principalele forme ale progresului tehnic în industria leningrădeană. Avantaje? Aplicarea unei asemenea scheme la uzina metalurgică din Ijorsk a permis realizarea unor economii de peste 1 milion ruble.
- ROMA** 140 000 de muncitori italieni și-au părăsit într-un răstimp de șase luni țara în căutare de lucru. Cifra este semnificativă pentru caracterul masiv al emigrării din regiunile slab dezvoltate economic ale Italiei.
- WASHINGTON** Colaborarea strânsă cu Pentagonul aduce companiilor industriei militare venituri fabuloase. Una dintre acestea — Lionel Pacific Company, din California — a realizat la un singur contract un câștig de 1 403%. Cifra a fost publicată într-un raport al Departamentului finanțelor.
- CANBERRA** Potrivit datelor furnizate de Banca australiană de rezerve, în ultimul an financiar datoriile fermierilor au crescut cu 91%, însumând 1972 milioane dolari. Printre cauzele acestei bruște înrăutățiri a situației fermierilor din Australia, economiștii enumeră scăderea prețurilor produselor agricole, concomitent cu creșterea costului acestei producții.
- HAVANA** Cu cele 15 milioane exemplare de cărți tipărite anul acesta, Cuba se situează pe primul loc în domeniul editorial printre țările Americii Latine. Producția sa editoriafă — în prezent de 15 ori mai mare decât înainte de revoluție — urmează să crească în 1975 la 50 milioane exemplare cărți.
- BONN** Senatul Universității «Marburg» din R.F.G. a dat curs cererii de a se crea un institut special pentru cercetări științifice în problemele păcii și războiului. Menirea acestuia — a declarat dr. Czempiel, conducătorul viitorului institut — este de a-și aduce contribuția la promovarea idealurilor păcii și colaborării internaționale.
- STOCKHOLM** Presa suedeză atrage atenția asupra primejdiei penetrației capitalului străin. Potrivit statisticilor, în Suedia funcționează 420 întreprinderi cu capital străin, în care sînt angajați 62 000 muncitori și funcționari.
- LONDRA** Raportul serviciilor economice ale Ministerului sănătății al Marii Britanii, intitulat: «Medicamentele anului 1990», menționează că în viitorii 20 ani vor fi puse în circulație numeroase medicamente ce vor juca un rol important în accelerarea proceselor de asimilare intelectuală, în combaterea oboselii și a frigului.

Atentatele teroriste comise la sediul Băncii agricole din Milano (în fotografie) — soldat cu moartea a 14 persoane — precum și la Monumentul eroului necunoscut din Piazza Venezia din Roma — unde au fost rănite 16 persoane — au stîrnit un val de indignare în întreaga Italie, opinia publică italiană exprimîndu-și prin diferite forme hotărîrea de a apăra ferm libertățile democratice și instituțiile republicane.

LUCRĂRI ROMĂNEȘTI ÎN EDITURILE BRAZILIENE

Trei dintre cele mai importante edituri braziliene au pus în ultimul timp la dispoziția cititorilor din marea țară de pe continentul latino-american două valoroase traduceri din limba română, precum și o lucrare dedicată țării noastre. Este vorba despre romanul «A revolta» (Răscoala) de Liviu Rebreanu, în traducerea lui Nicolae Philipovici, la editura Fulgor Limitada, și despre volumul «Contos populares da Romênia» (Povești populare din România), apărut în editura Germinal într-o versiune portugheză datorată lui Roberto das Neves. Nelson Vainer, acest mare îndrăgostit de România și de literatura sa, semnează volumul «Férias an Romênia» (Vacanțe în România), tipărit de editura Civilizacao Brasileira din Rio de Janeiro.

Nelson Vainer nu este de altfel la prima sa lucrare despre România. Pînă în prezent a tradus în limba portugheză opere de I.L. Caragiale (1963), de M. Sadoveanu (1966) și o culegere de povestiri intitulată «O caminho do céu» (Drumul către cer, 1968). Tot el este autorul unor foarte valoroase antologii de nuvele și poezii românești. În volumul recent apărut, «Vacanțe în România» — de fapt o monografie, o prezentare de ansamblu a țării noastre — Nelson Vainer face dovada unor remarcabile calități de reporter, care știe să surprindă cele mai semnificative detalii și trăsături ale locurilor și oamenilor pe care i-a înfălițat.

Despre romanul «Răscoala», criticul Leoncio Basbaum scrie: «Răscoala... este de fapt mai mult decît un roman. El redă cu fidelitate una dintre perioadele cele mai agitate din istoria țării, răscoalele țărănești din anul 1907. Literatura română, pînă în prezent puțin cunoscută în Brazilia,

se relevă ca una dintre cele mai interesante din Europa»...

Profesorul Roberto das Neves, traducătorul celei de-a treia lucrări la care ne-am referit — impropriu numită «Povestiri populare din România», căci cuprinde, în exclusivitate, poveștile lui Ion Creangă — semnează și o documentată prefață. «Creangă este, fără îndoială, un scriitor realist, al cărui realism surprinde cu atît mai mult cu cît cea mai mare parte a poveștilor sale țin de domeniul basmului — se arată în această prefață. Este suficient să analizăm povestea «Capra cu trei iezi» pentru a demonstra că tehnica și mijloacele sale sînt acelelea cu cele ale realismului clasic al lui La Fontaine... Creangă folosește elementele cele mai realiste și mai complexe, fapt care imprimă povestirii o notă de mare profunzime și un parfum special, care o impregnează cu o esență telurică».

Nicolae NICOARĂ

ÎN PERSPECTIVA CEASULUI OPRIT

Cine vizitează în aceste zile sediul Pieței comune, la Bruxelles, este izbit de faptul că problemele politicii financiare agrare sînt discutate nu numai de experții sectorului agriculturii, ci în toate departamentele și la toate eşaloanele. Asta pentru că în perioada ce urmează pînă la sfîrșitul anului — și poate încă mult timp după aceea — toate contradicțiile comunitare legate de desăvîrșirea, consolidarea și lărgirea Pieței comune se vor concentra ca într-un tocar, printre tîrele destul de complicate ale acestei probleme. La prima lor reuniune după conferința la nivel înalt de la Haga, cei șase miniștri de externe au stabilit o listă de teme care ar trebui să constituie obiectul soluționării și coordonării între «cei șase» înainte de a aborda negocierile cu Anglia. În fruntea listei se află problemele adaptării regulamentelor financiare agricole, urmate de problemele relațiilor Angliei cu țările Commonwealth-ului, de cele legate de existența comunității cărbunelui și oțelului și comunității pentru energia atomică, de conținutul perioadei de tranziție, adaptările cu caracter instituțional și procedura negocierilor. Corespondentul ziarului «New York Times» este de părere că lista a fost întocmită «rapid și într-o atmosferă de bunăvoință», ceea ce ar fi de «bun augur» pentru restul tratativelor. Dar bineinformatul corespondent al cotidianului francez «Le Monde», Philippe Lemaître, nu este de aceeași părere. El arată că proiectul inițial al inventarului problemelor ce urmează a fi abordate aparține delegației olandeze și a fost pus în circulație cu 24 de ore înaintea reuniunii Consiliului ministerial. «Nimeni nu contestă, scrie Lemaître, că un asemenea exercițiu (ca

cel făcut de olandezi — n.n.) nu ar fi necesar. Dar unii, printre care și francezii, consideră că avem de-a face cu probleme mult prea fundamentale pentru a putea recurge la astfel de procedee cum este cel folosit de expeditivul șef al diplomației olandeze». Această remarcă arată că atmosfera nu a fost chiar atît de destinsă, mai ales dacă se adaugă că textul adoptat reprezintă, după cum arăta «Le Monde», doar o formulă de compromis, în legătură cu care s-a precizat în mod expres că lista nu este limitativă, ea putînd fi eventual completată. Nu este de aceea exclus ca însăși lista subiectelor care urmează a fi discutate, ca și alte aspecte de procedură, să mai dea bătaie de cap interlocutorilor înainte de a trece la fondul deosebit de controversat al fiecărei probleme. În convorbirile pe care le-am avut de curînd la sediul Pieței comune, unii experți mi-au precizat că nu este exclus ca în legătură cu prima dintre ele — problema reglementării financiare agrare — nu este exclus să fie necesară oprirea ceasului. Adică, în cazul că nu se va ajunge la un acord pînă la sfîrșitul anului, Piața comună va considera că timpul stă în loc pînă la definitivare, chiar dacă acest lucru va presupune prelungirea negocierilor în primele luni ale anului viitor. De bună seamă aceasta va însemna oprirea calendarului întregii operații și, într-un asemenea caz, este greu de văzut cum se va ajunge la respectarea calendarului în legătură cu primirea Angliei, stabilit în mod tacit — după cum afirmă observatori informați — în culisele conferinței de la Haga.

Nicolae LUPU

Raportul domnului Thompson

de Eugen MANDRIC

Cu excepția procesului de adâncire a crizei de conștiință pe care o trăiește America, în evoluția complexului de probleme legat de războiul din Vietnam au intervenit dezamăgitor de puține elemente pozitive.

După 10 luni și 46 de ședințe conferința cvadripartită de la Paris n-a ajuns încă la nici un pas concret pe drumul către pace. În aceleași zile în care vizionau programe filmate de-al doilea echipaj debarcat pe Lună, milioane de telespectatori americani au fost martorii, stupefiați sau indignați, ai declarației făcute de mama unui soldat S.U.A. din compania comandată, la Song My, de locotenentul William Calley: «Am dat armatei un copil și mi-a fost înapoiat un asasin». După ce a povestit cum a împușcat o femeie rănită și cum a condus atacul împotriva satului My Lai (în care recunoaște a fi văzut, după atac, cadavre de copii și femei), căpitanul Ernest Medina, din infanteria S.U.A., a dat în judecată săptăminalul «Life» pentru calomnie, pretinzând o sută de milioane de dolari despăgubiri, ceea ce arată, cel puțin, cât valorează onoarea unui căpitan. Generalul vicepreședinte Ky ordonă o anchetă în legătură cu masacrele practicate de trupele S.U.A. împotriva populației unui sat sud-vietnamez. Generalul președinte Thieu ordonă decompandarea anchetei. Senatul, Camera Reprezentanților și înaltul comandament militar american ordonă o anchetă juridică în legătură cu acuzațiile de crime de război aduse unor unități și ofițeri S.U.A. Înaltul comandament sud-vietnamez declară că n-au existat nici un fel de crime, că niște amărâți de țărani lansează cifre exagerate; (sute de morți civili, în speță) pentru a obține despăgubiri. În urma dezvoltărilor unui soldat american, se deschid patru procese și sînt rostite patru condamnări împotriva componenților unei patruli de infanterie S.U.A., vinovați de răpirea, violarea și uciderea premeditată a unei fete vietnameze de 19 ani. În timpul anchetei preliminare, militari sud-vietnamezi găesc și ard o parte din probele materiale ale crimei.

N-am citat aici aceste orori pentru a face apel la morală, agresiunea armată nu are morală, ci pentru a vă introduce într-o temă la ordinea zilei pentru strategii S.U.A., civili și militari: «vietnamizarea» războiului din Vietnam.

Au trecut cîțiva ani lungi și îmbibați de sînge de cînd Statele Unite, cu forțe care au depășit uneori 500 000 de soldați și ofițeri, folosind cele mai fantastice descoperiri ale tehnicii și științei militare, luptă în Vietnam. Au murit sute de mii de vietnamezi și zeci de mii de americani, au fost distruse colibe țărănești și palatele unei civilizații milenare, mame vietnameze și-au văzut băieții morți

sau schilodiți, fiicele violente și ucise, mame americane au trimis în armată copii care s-au întors acasă asasinii, pentru ca, în fine, una din marile puteri ale lumii să declare că una din soluții ar fi vietnamizarea războiului din Vietnam!

Logica acestei soluții ne reține atenția nu numai pentru că suferim, noi și epoca noastră, pentru toate suferințele poporului vietnamez, dar și pentru particularitățile ei.

Ani de zile, Statele Unite au sprijinit, în Vietnamul de Sud, cu imense mijloace de presiune politică și materială, regimul dictatorial al lui Ngo Dinh Dien. După căderea acestuia, nedescurajați de cascada loviturilor de stat, Statele Unite au sprijinit, la Saigon, toate formațiile guvernamentale iscate din aranjamente care n-aveau decît un singur numitor comun: intenția de a împiedica poporul Vietnamului de Sud să fie stăpîn la el acasă.

Cînd a devenit evident că structurile putrede ale regimului pe care-l patronau la Saigon riscă să fie măturate de forțele populare, patriotice, Statele Unite au intervenit cu forța armelor, declarîndu-se chemate în ajutor de guvernul «legal».

Legalitatea aceasta și-a schimbat și ea reprezentanții mai des decît ciorapii, corupția guvernelor și oficialităților saigoneze a devenit de notorietate mondială, dar din ce în ce mai mulți americani erau totuși trimiși să ucidă și să fie omorîți în numele «democrației și libertății».

Mediocritatea absolută a rezultatelor militare ale intervenției n-a putut fi compensată prin proporțiile distrugerilor, iar singurele ei rezultate politice se traduc în termeni penibili, de genul comunicatului comandamentului saigonez care contestă crime de război, recunoscute (dar declarate «cazuri izolate») de președintele Statelor Unite.

S-a ajuns într-o fază în care Statele Unite sînt pe punctul să piardă războiul din Vietnam pe teritoriul american. Și, în această fază, iată soluția «vietnamizării».

O persoană particulară, dl. Robert Thompson, specialist reputat și care se bucură de încrederea Casei Albe, a întocmit un pe cit de amplu pe atît de secret raport recomandînd politica de «vietnamizare».

Așadar, au fost necesari cîțiva ani de război american, pentru ca războiul să devină «vietnamez». Fie și numai pentru că analizează tehnica intervenției în care o mare putere, cum sînt Statele Unite, este «chemată» în ajutor, cu care ocazie instalează o putere care să-i dea certificate de bună purtare, și încă raportul d-lui Thompson nu va fi uitat așa ușor.

NU SIMPLE CONFLICTE DE MUNCĂ...

Greva celor 147 000 de muncitori americani de la firma «General Electric» reprezintă, prin implicațiile sale, un eveniment important în evoluția mișcării greviste din S.U.A. Aceasta se datorește, mai ales, faptului că greva constituie primul conflict de muncă major declansat după apelul adresat sindicatelor de Casa Albă de a sprijini programul guvernamental de combatere a inflației prin limitarea voluntară a cererilor de sporire a salariilor.

Revendicările formulate de greviști materializează eforturile depuse de sindicate pentru a anihila efectele inflației asupra salariilor prin mijloace contrare celor preconizate de Administrație. Cererile de restabilire a puterii de cumpărare — redusă prin creșterea inflaționistă a costului vieții — și de includere în noile contracte colective de muncă a unor clauze de sporire a salariilor în raport cu scumpirea vieții sînt, de asemenea, elementele de bază care vor reveni și în viitoarele negocieri dintre sindicate și patronat. În aceste condiții, greva capătă semnificația unui test al direcției de evoluție a mișcării revendicative americane, în condițiile cînd în următoarele două luni trebuie să fie reinnoite o serie de contracte, fapt ce afectează peste cinci milioane de muncitori și salariați din diferite ramuri economice. Observatorii sînt unanimi în

a sublinia că, în condițiile situației economice precare a categoriilor sociale cu venituri mici și mijlocii — victimele principale ale inflației — aceste negocieri nu se vor desfășura fără conflicte — lucru demonstrat, de altfel, și de greva salariaților de la «General Electric». Dacă revendicările acestora vor fi satisfăcute se va crea un precedent care nu va putea fi evitat la reinnoirea contractelor din alte ramuri ale economiei.

Un atu puternic al greviștilor îl constituie faptul că, pentru prima dată după cel de-al doilea război mondial, 12 uniuni sindicale acționează pe o platformă comună, sprijinită de aproape toate organizațiile sindicale din S.U.A. Sindicatele au ținut, de data aceasta, seamă de experiența amară a trecutului, cînd compania «General Electric», bizuindu-se pe forța sa economică (este a patra firmă ca mărime și unul din principalii furnizori ai Pentagonului), și folosindu-se de disensiunile dintre uniunile sindicale, a adoptat față de acestea o politică de impunere a condițiilor sale la reinnoirea contractelor colective de muncă. Rămîne de văzut dacă, în fața unei iminente intensificări a mișcării greviste, Administrația se va limita numai la a adresa muncitorilor apeluri de moderație.

Paul DIACONU

„CLUBUL NICHELULUI“ SE AGITĂ

La Londra, gentlemeni veritabili, cu umbrelă și melon, trimiși ai unor întreprinderi industriale de renume, răscolesc tirgurile de vechituri în căutarea resturilor metalice cu conținut de nichel, în timp ce la uzinele de motoare Rolls Royce, pentru a se face față obligațiilor de livrare, este folosit și ultimul gram de nichel de la mecanismele scoase din uz... La bursa din New York, acțiunile «Sherrit Gordon»

(a patra producătoare de nichel din lumea capitalistă, circa 3% din comerțul mondial capitalist cu nichel) înregistrează o creștere de șapte ori într-un an, în timp ce la Melbourne agenții de bursă își dispută titlurile unei mine aproape insignifiante încă... Autoritățile americane anunță restricții în exportul de nichel, iar la Bruxelles, Comisia economică europeană recomandă guvernelor «celor șase» să blocheze

de asemeni exportul de nichel și de deșeurii conținînd acest metal și să instituie un sistem de control unic... În sfîrșit, mai zilele trecute International Nickel of Canada (INCO — prima producătoare din lumea capitalistă, cu un procent de 60% în comerțul de nichel pe piața capitalistă) anunța o creștere a prețului nichelului cu 25 centi-S.U.A. la livră (453,5 g), iar compania franceză «Le Nickel» (al doilea producător din lumea capitalistă, cu un procent pe piața capitalistă de 13%) majora prețul cu 20%.

Sînt simptome evidente ale unei «febre» pe care o cunoaște în ultima vreme acest metal rezistent la temperaturi înalte și la corozione, folosit la fabricarea șa circa 3 000 de produse, de la barele antișoc ale automobilelor și pînă la «Concorde» sau «Apollo-12», inclusiv materialul de război. Cauza? Unei discrepanțe cronice și tot mai accentuate în perioada postbelică între ofertă și cerere (aceasta din urmă cu 8% mai mare) i s-au adăugat în ultimele luni noi factori: o grevă de 128 de zile a 17 200 salariați de la minele «INCO» din Sudbury, avînd drept consecință o pierdere de producție de 75 000 tone; o altă grevă — de solidaritate cu cea de la «INCO» — declarată de 3 300 lucrători de la «Falconbridge Nickel Mines of Canada» (a treia producătoare din lumea capitalistă — cu un procent de 9%); incendiul soldat cu distrugerea unei bune părți a instalațiilor de producție din Nouméa (Noua Caledonie) ale concernului aparținînd grupului Rotschild — «Le Nickel».

Toate acestea s-au repercutat, firește,

asupra pieței capitaliste a nichelului. Fiind afectată producția principalilor furnizori de nichel (constituiți într-un «club al nichelului»), aceștia nu și-au mai putut îndeplini obligația asumată în urmă cu cîțiva ani — tocmai în scopul unei reglementări a «pieței» — de a asigura clienților tradiționali anumite cantități la așa-zisul «preț oficial ferm». Drept care la «piața liberă» prețul nichelului a ajuns să crească pînă la de 7 ori față de cel «oficial». Dar iată că și acesta cunoaște o majorare. «INCO» — care a anunțat-o — o aruncă pe seama greviștilor care au obținut cîștig de cauză, respectiv încheierea unui nou contract colectiv prevăzînd un spor de salarii de 35%. «Le Nickel» afirmă, la rîndu-i, că s-a văzut obligat să urmeze exemplul dat de «INCO»... Totodată, ca o tendință de liniștire a pieței și a consumatorilor, se dau asigurări atît de către «INCO» cît și de «Le Nickel» că se va asigura o sporire simțitoare a producției, astfel că pînă în 1973 producția și consumul se vor echilibra. Ce efect au avut în rîndul «consumatorilor» astfel de asigurări e greu de precizat în momentul de față. Cert e însă un alt lucru. Perspectiva sigură a cîtorva «ani buni» pentru business a determinat chiar pe unii membri ai «clubului nichelului» — ca Sherrit Gordon, de pildă, — să dezerteze din acest organism care-î ține în chingile prețului «oficial». Fapt care în nici un caz nu poate juca rolul de calmant în accesul de febră de pe piața nichelului.

I. CIOARĂ

Hanovra (R.F.G.). Peste 3 000 de studenți de la Colegiul pedagogic și de la alte 8 instituții de învățămînt superior au ieșit pe străzile orașului cerînd ca în locul cheltuielilor militare să se aloce mai multe fonduri pentru dezvoltarea învățămîntului.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVĂ-FOTO

MESSINA — 1908

În ultimele patru secole cutremurele de pământ au făcut 13 000 000 de victime. Cel mai devastator dintre cutremurele cunoscute a fost înregistrat la 28 decembrie 1908, pe insula italiană Sicilia. Și-au pierdut atunci viața — în cele douăzeci și trei de secunde cât a durat seismul — aproape o sută de mii de persoane. Orașul Messina, supranumit

Paradisul Mediteranei, a suferit cel mai mult, pierzând aproape jumătate dintre cei 130 000 de locuitori pe care-i avea. Celelalte 35 000 de victime au fost înregistrate în orașul Reggio, în Catania și în alte patruzeci de localități. Interesant este că, de sub dărâmurile de la Messina, au mai putut fi salvate, în următoarele cinci săptămâni, peste o sută de persoane, între care și o bătrână de 110 ani, care se hrănise o lună întreagă numai cu cartofii cruzi din beciul unde se refugiase. Astăzi, Messina are 26 000 de locuitori. Orașul a fost reconstruit în beton armat, după ce, în 1943, în timpul războiului fusese din nou distrus.

Ion MUNTEANU

CRONICA DE TREI SECADE

INGER ȘI DIMON

Un tânăr francez la 20 de ani își împușcă tatăl, trăgând vreo opt gloanțe în plin. Tatăl era un ticălos, asasinul — altfel băiat cu referințe excelente — își adora mama, permanent chinată de soț. Psihatrii juridici apreciază că «ne aflăm în fața unui caz aproape caricatural de blocaj psihic la nivelul arhaic, un caz aproape caricatural de complex al lui Oedip». Un ziar se întreabă: complexul lui Oedip apare între virstele de trei și cinci ani — cum a putut complexul să împingă la crimă un tânăr la 20 de ani? Cum-necum, presa titreză că «acest Arnaud e o caricatură de Oedip».

Pe de altă parte, doi oameni muncesc, respiră, lucrează, sar, cad, dorm pe Lună și — mai ales — cîntă și glumesc în acel pustiu. Toți psihologii sînt uimiți de umorul celor doi cosmonauți. Vestele sînt și ele uimite, una chiar declară că acasă bărbatul ei e cu totul alt fel... Sus pe Lună, Conrad și Bean strigă: «lupiii!» și fredonează marșul celor 7 pitici din Albă-ca-Zăpada: «Hai, ho... hai, ho!» Scriitorii serioși apreciază că avem de-a face cu «o nouă rasă de oameni».

Rasă nouă, nerasă nouă — pulsul le bate la 150 pe minut — cei doi uită pe Lună un aparat de fotografiat în culori și cînd vin pe Pământ se constată că în loc de 40 kile piatră lunară au adus doar 20... În aceeași zi, asasinul — Oedip, neoeidip — avînd ultimul cuvînt înaintea sen-

AUR: PROCESUL DEMITIFICĂRII

În ultimele săptămîni pe piața monetară occidentală a fost observat un fenomen care, deși considerat de natură să demonstreze restabilirea calmului pe această atît de zbuciumată piață, preocupă în mod deosebit autoritățile monetare occidentale; este vorba de scăderea cursului aurului pe piața liberă la nivelul prețului oficial (35 dolari uncia).

După cum se știe, anul trecut — cînd criza dolarului atinsese nivelul maxim și, pentru siguranță, se prefera aurul dolarilor — autoritățile monetare occidentale acceptau propunerea S.U.A. ca băncile centrale neamericane să nu mai convertească dolarii în aur, iar oficialitățile monetare să nu mai cumpere aur nou extras pentru rezervele lor. Se făcea astfel o separare completă a pieței oficiale a aurului (în cadrul căreia eventualele tranzacții cu aur urmau să fie făcute numai de către autoritățile monetare și numai la prețul oficial) de piața liberă (unde aurul fiind comercializat între particulari, la prețul stabilit de jocul cererii și ofertei, a atins adeseori un preț mult superior celui oficial).

În ultimele săptămîni însă, prețul aurului a cunoscut o scădere vertiginoasă, apropiindu-se sensibil de cel oficial. Printre factorii care au contribuit la aceasta sînt menționați: 1) devalorizarea francului și revalorizarea mărcii vest-germane, care au restabilit raporturile reale între puterile de cumpărare ale acestor două principale valute, ceea ce a descurajat speculațiile,

ajutînd la crearea, pentru moment, a unui climat de încredere în valute și, deci, o lipsă de interes față de aur; 2) instituționalizarea «aurului-hîrtie» (drepturile speciale de tragere la F.M.I.), ceea ce, de fapt, a risipit speranțele privind o eventuală reevaluare a prețului aurului, constituind dimpotrivă un pas pe calea «demonetizării» aurului.

În legătură cu manifestarea acestui fenomen, autoritățile monetare occidentale au adoptat poziții diferite, încercînd să-și pună în valoare propriile interese. Astfel, S.U.A. doresc ca fenomenul să-și continue tendințele, căutînd ca, în acest mod, să demonstreze că, actualmente, sistemul valutar occidental este bazat, practic, pe dolar și nu pe aur. Dimpotrivă, vest-europenii — evident, puțin favorabili ideii — interpretează prevederile acordului din martie trecut în sensul că interdicția cumpărărilor de aur pe piața liberă este valabilă numai atît timp cît prețul aurului este mai mare decît cel oficial și nu și atunci cînd cele două prețuri coincid. Reuniunea guvernatorilor băncilor centrale de la Basel nu a reușit să apropie aceste poziții. În fond, principala problemă care se pune este aceea a durabilității acestei perioade de «fugă față de aur» și se pune întrebarea dacă nu cumva se va manifesta din nou — așa cum a relevat alternanța fenomenului în perioada post-belică — o pregnantă «fugă după aur».

Ilie ȘERBĂNESCU

LAMBARÉNÉ DIN NEW YORK

Jacques Durand-Dassier a susținut recent la Sorbona o teză de doctorat universitar în psihologie, asupra halucino-genomaniei și tratamentului ei în Statele Unite, intitulată: «Dezintoxicare și psihoterapie instituțională: experiența Daytop (New York)».

Spre deosebire de spitalele obișnuite, care înlocuiesc un drog prin altul, sau de închisoare — care suprimă brutal sursa de halucinații — la Daytop nu există nici

paznic, nici psihiatru, nici substitut de drog.

Admiterea se face în baza unui triaj sever: o comisie cu experiență verifică atent cit de întemeiată și de sinceră e dorința solicitantului, supunîndu-l adesea la încercări în timp. O dată primit, «bolnavul» nu mai capătă nici un strop de drog, dar nici vreun medicament de amăgire. În schimb, nu este lăsat nici o clipă singur. În permanență, zi și noapte, pe rînd, cite unul din membrii comunității (sînt vreo 125 cu toții) stă cu el, îi vorbește, îl îmbărbătează, îl ajută să înțeleagă și să se conformeze regulamentului. De asemenea, fiecare muncește în cadrul ei. Regulamentul e foarte strict și nu se admite nici o abatere. Orice încălcare e sancționată. Poarta comunității e deschisă. Oricine poate pleca dacă dorește. Altfel, disciplina liber consimțită din interior n-ar avea nici rost, nici efect.

Daytop încearcă să reconstituie pentru membrii ei un mediu normal, o viață normală, bazată pe muncă, pe considerație reciprocă, pe respectul individului față de colectivitate și pe grija colectivității față de individ. Adică ceea ce tocmai le lipsește ființelor care ajung sclavele drogului.

Înființată în 1964, comunitatea de la Daytop a funcționat pînă în octombrie 1968 cu ajutorul subvențiilor unor filantropi. Dar pentru că în comunitate luaseră treptat naștere și se afirmaseră idei și manifestări contra «establishment»-ului, contra societății înseși care a transformat toxicomania într-un flagel social (și biologic), susținătorii au amenințat cu retragerea fondurilor. Directorul comunității, și el un fost drogat, a renunțat la sprijinul condiționat al filantropilor și a reușit să organizeze un fel de autofinanțare. Azi, el este profesor de psihosociologie aplicată la Universitatea Illinois din Chicago.

Citînd acestea toate, gîndul ne poartă către spitalul Lambaréné, înființat cîndva de marele savant și umanist Albert Schweitzer, în junglă, în Gabon: un așeză-

mînt pentru leproși, cei mai oropsiți dintre oropsiții soartei. A fost o încercare de combatere și îngrădire a uneia dintre calamitățile naturale cele mai de temut. O tentativă însuflețită de energia și de prestigiul lui Schweitzer, moartea lui însemnînd și începutul falimentului ei. Ne întrebăm: ce șanse de supraviețuire, de extindere și de succes poate avea comunitatea Daytop, această încercare de luptă contra leprei de proveniență socială care este halucino-genomania?

Gabriela DOLGU

SINUCIDERE ECONOMICĂ

«Nu cred că economia unei țări care refuză deliberat să califice și să folosească 80% din populația sa aptă de muncă poate fi considerată sănătoasă... În domeniul economic modul nostru de viață pare să ducă la sinucidere» — declara, la începutul lunii decembrie, la congresul Partidului progresist, Harry Oppenheimer, «regele diamantului». El exprima astfel preocuparea unor cercuri ale oamenilor de afaceri sud-africani, îngrijorați de limitele pe care apartheidul le ridică în calea utilizării forței de muncă africane și a dezvoltării unei piețe interne — ambele indispensabile dezvoltării economiei.

Discuții contradictorii se poartă în ultima vreme și în Partidul naționalist, de guvernământ, între «verkampes» (apărătorii menținerii segregăției) și «verligtes» (așa-zii liberali), în jurul calificării forței de muncă africane și renunțării la unele bariere în calea utilizării populației de culoare în afara rezervațiilor. Sub impulsul imperativelor economice, chiar primul ministru, B.J. Vorster, a anunțat că intenționează să introducă o politică mai flexibilă și să permită industriașilor albi să construiască uzine în interiorul bantustanelor, nu numai la periferia lor.

Care este situația în prezent? Chiar atunci cînd africanii reușesc să se angajeze în orașe, posibilitate limitată prin lege, ei sînt jertfele unei flagrante inegalități în retribuție. O singură cifră edificatoare: în 1966 salariul mediu lunar al unui muncitor alb în industria prelucrătoare a fost de 224,8 ranzi, iar acela al unui muncitor de culoare — 47,8 ranzi. În ce privește posibilitatea de instruire, situația este dezastruoasă. Numai 8% din copiii de culoare au terminat școala primară, 19 din 1 000 au absolvit 8 clase și numai 13 000 oameni din totalul populației de culoare de 11 milioane au absolvit învățămîntul superior.

Un semnal de alarmă în această privință a fost tras recent de departamentul planificării. Într-un studiu despre perspectivele economice pînă în 1973 se ajunge la concluzia că, în condițiile existente ale segregăției rasiale, Africa de Sud nu va dispune de potențialul de forță de muncă necesar atingerii ritmului de 6% al creșterii economice, prevăzut inițial.

Evoluția situației în Republica Sud-Africană confirmă încă o dată faptul că dialectica dezvoltării, acumulînd elementele negative ale unui regim antiuman, erodează treptat înseși bazele existenței acestuia.

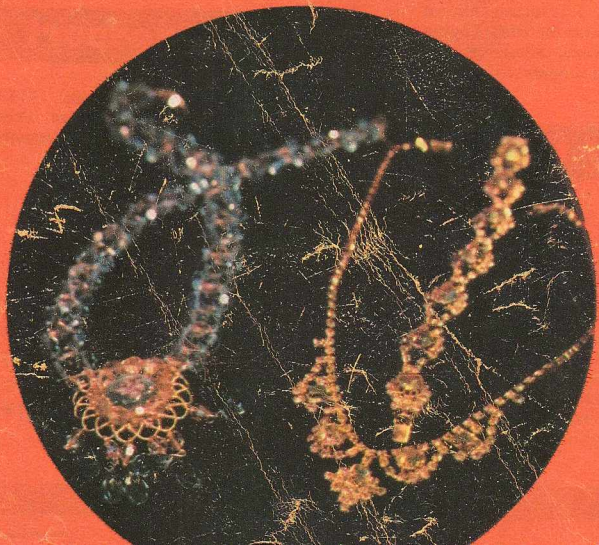
Irina VIANU

În Kenya, populația a fost recent chemată în fața urnelor, pentru prima dată după proclamarea independenței țării, în 1963.

Radu COSAȘU

DĂRUIȚI CELOR DRAGI FRUMUȘETE!

**BROȘE
COLIERE
DIADEME
CLIPSURI
CEASURI
BRĂȚĂRI**

ÎNTR-O GAMĂ FOARTE VARIATĂ DE MODELE ȘI CULORI,